

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

2008 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

(Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. sausio 31 d.
nutarimu Nr. 142 patvirtintą ataskaitos formą)

2009 m. kovo 2 d. Nr. 8D – 90 (16.12)

Vilnius

TURINYS

I.	INSTITUCIJOS VEIKLOS ATASKAITOS SANTRAUKA.....	2
II.	INSTITUCIJOS VEIKLAI ĮTAKOS TURĖJUSIŲ VEIKSNIŲ APŽVALGA.....	5
III.	INSTITUCIJOS VYKDYTA VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI	
	Strateginių tikslų įgyvendinimas.....	8
	Institucijos vykdytos programos.....	11
	Tarpinstitucinių programų ir kitų projektų įgyvendinimas.....	46
	Patvirtintų asignavimų panaudojimas.....	47
IV.	ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO INSTITUCIJOS VEIKLOS PRIORITETINĖS KRYPTYS.....	48
V.	ĮSTAIGŲ PRIE MINISTERIJOS (KURIŲ VADOVAI YRA VALSTYBĖS BIUDŽETO ASIGNAVIMŲ VALDYTOJAI) VEIKLOS TRUMPA APŽVALGA	
	Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos.....	49
	Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos.....	53
	PRIEDAI.....	60

I. INSTITUCIJOS VEIKLOS ATASKAITOS SANTRAUKA

Žemės ūkio ministerija 2008 metais vykdė 19 programų, iš kurių 15 įgyvendino ministerija, 4 – įstaigos prie ministerijos. Programų tikslai buvo pasiekti, vykdomų programų priemonės užtikrino Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006–2008 m. programos 10 skyriaus „Kaimo plėtros ir žemės ūkio politika“ nuostatų įgyvendinimą.

2008 m. baigtas pirmasis labai reikšmingas Lietuvos žemės ir maisto ūkio sektoriui ir kaimo plėtrai periodas – išmokėta 2004–2006 m. programinio laikotarpio investicinė ir kompensacinė ES struktūrinių fondų (659 mln. Lt) ir Kaimo plėtros 2004–2006 m. plano (2,1 mlrd. Lt) parama. Palyginti su kitomis šalies ūkio sritimis, ES parama žemės ūkiui panaudota sėkmingiausiai.

Pradėtos įgyvendinti Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos priemonės. Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos 25 priemonėms 2008 m. skirta 1 388,1 mln. Lt. Nuo programos įgyvendinimo pradžios iki 2008 m. gruodžio 31 d. buvo organizuoti 62 kvietimai teikti paramos paraiškas pagal atskiras programos priemones, veiklos sritis. Gauta daugiau kaip 219 tūkst. paramos paraiškų, kuriose prašoma paramos suma yra daugiau kaip 1,6 mlrd. Lt, iki 2008 m. pabaigos išmokėta 466 mln. Lt.

Paramos administravimą lėtino pareiškėjų netinkamai užpildytos paramos paraiškos, būdavo pateikiami ne visi reikalaujami dokumentai, netinkamai parengti verslo planai. Atsižvelgdami į kintančią ekonominę būklę ir iškilusias problemas, Žemės ūkio ministerijos specialistai parengė Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos įgyvendinimo taisyklių patobulimus. Ūkio subjektai, siekiantys gauti ne didesnę kaip 150 tūkst. Lt paramą pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemones „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ antrosios veiklos sritį, pildys naują supaprastintą paramos paraiškos formą.

Lietuvoje nuo 2004 m. taikoma vienkartinės tiesioginės išmokos (VIPS) už plotus schema, pagal kurią ES tiesioginės išmokos mokamos už deklaruojamą žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotą, neatsižvelgiant į gaminamos produkcijos pobūdį. Lietuvos žemės ūkio subjektams už 2008 m. deklaruotas žemės ūkio naudmenas numatyta išmokėti 637,7 mln. Lt iš ES biudžeto Lietuvai skirtų paramos tiesioginėmis išmokomis lėšų, už 2007 m. – 510 mln. Lt. Be minėtųjų išmokų, nuo 2004 m. žemdirbiams mokamos papildomos nacionalinės tiesioginės išmokos. Papildomoms nacionalinėms tiesioginėms išmokoms už 2008 m. deklaruotus žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus, gyvulių ir pieno sektoriui iš Lietuvos nacionalinio biudžeto skirta 451 mln. Lt.

Nuo 2007 m. Lietuvoje pradėtas įgyvendinti paramos papildomomis nacionalinėmis tiesioginėmis išmokomis atsiejimo nuo gamybos principas, t. y. tiesioginės išmokos nepriklauso (nėra siejamos) nuo gamybos apimčių paraiškos teikimo metais, kaip buvo anksčiau, o priklauso nuo gamybos apimčių pasirinktu vadinamuoju referenciniu arba istoriniu laikotarpiu. 2008 m. buvo pateikta 182,8 tūkst. paraiškų tiesioginėms išmokoms už 2,62 mln. ha žemės ir pasėlių plotus (2007 m. buvo pateikta 197,6 tūkst. paraiškų už 2,65 mln. ha). Paraiškų skaičius mažėja, nes vyksta

struktūriniai žemės ūkio pokyčiai, ūkiai stambėja, o dalis paramos gavėjų pasitraukia iš žemės ūkio gamybos.

Atsižvelgus į nepalankią rinkos situaciją 2008 metais, nacionalinės tiesioginės išmokos už pieną buvo padidintos nuo planuotų 53 Lt/t iki 87 Lt/t pieno – maksimalaus ES leistino išmokų lygio. Po derybų su Europos Komisija, išmokos pieno gamintojams išmokėtos žymiai anksčiau (rugsėjo mėn.) negu reglamentuota ES teisėje (iki kitų metų balandžio).

Padidėjo sertifikuoti ekologinės gamybos plotai, remiami pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programą „Ekologinis ūkininkavimas“. 2008 m. buvo sertifikuoti 2 793 ūkiai, sertifikuoti plotai sudarė 127,36 tūkst. ha arba apie 5 proc. visų deklaruotų žemės ūkio naudmenų ploto (2004 m. buvo sertifikuoti 1 179 ekologinės gamybos ūkiai, sertifikuotų ekologinės gamybos ūkių plotas siekė 42,96 tūkst. ha arba apie 1,5 proc. visų žemės ūkio naudmenų). 2008 m. buvo sertifikuota 31 ekologiškų žemės ūkio produktų tvarkymo įmonė, be to, dalis ekologiškų produktų tvarkoma ūkiuose.

Siekiant sudaryti kuo palankesnes sąlygas žemdirbiams, kaimo verslininkams bei perdirbėjams pasinaudoti UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondo teikiamomis garantijomis, 2008 m. buvo patikslinti garantijų teikimą reglamentuojantys teisės aktai. UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondas 2008 metais kredito įstaigoms (įskaitant ir kredito unijas) už žemdirbiams, kaimo verslininkams ir žemės ūkio produktų perdirbimo įmonėms išduotus 246,69 mln. Lt kreditų suteikė 145,19 mln. Lt garantijų. UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondo teikiama paslauga pasinaudojo 464 ūkio subjektai.

Plėtojant pasėlių draudimo sistemą, 2008 m. buvo apdrausta 70 tūkst. ha pasėlių. Žemės ūkio ministro 2008 m. vasario 29 d. įsakymu Nr. 3D-106 buvo sudaryta Pasėlių draudimo koordinavimo taryba, kurios tikslas – padėti rasti kompromisą tarp pasėlių draudikų ir draudėjų aktualiais pasėlių draudimo sistemos organizavimo klausimais. Lietuvoje dirbantis Vokietijos pasėlių draudimo bendrovės „Vereingte Hagelversicherung VVaG“ filialas „VH Lietuva“, tobulindamas draudimo sistemą, pasiūlė žemdirbiams labiau jų poreikius atitinkantį draudimo sumos nustatymo modelį, supaprastinant draudimo sumos nustatymo tvarką.

Siekiant visokeriopai skatinti ir finansiškai remti kooperacijos plėtrą kaime, labiau įtraukiant į šį procesą Žemės ūkio rūmus, kaimo bendruomenes ir kitus socialinius partnerius, 2008 metais parengtos, su Europos Komisija suderintos ir 2008 metais patvirtintos atnaujintos Valstybės pagalbos gamintojų kooperacijai plėtoti taisyklės. Pradėtos įgyvendinti Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos (KPP) priemonės, kuriose KB(K) numatyti prioritetai, išimtys ir ypatumai.

Toliau buvo įgyvendinamos ES paramos produktų vartojimui didinti priemonės – programa Pienas vaikams, Maisto iš intervencinių atsargų tiekimo labiausiai nepasiturintiems asmenims Bendrijoje programa bei ES priemonės, skatinančios vartoti pieno produktus.

Nuosekliai tvarkoma pieno kvotų sistemos teisinė bazė, atsižvelgiant į šios srities ES teisės aktų pokyčius bei visus praktinius ir realiai vykstančius pieno ūkio persitvarkymo procesus, sprendžiant socialiniams ir ekonominiams partneriams kylančias problemas. Dėmesys buvo skirtas nacionalinio rezervo gamintojams skirstymo tvarkai tobulinti tam, kad ir smulkūs pieno gamintojai turėtų galimybę pasididinti pieno kvotą. Siekiant, kad pieno gamintojai gautų operatyvią informaciją apie jų kvotos įvykdymą, 2008 m. sukurta ir sėkmingai veikia kompiuterinė Supirkėjų duomenų apdorojimo informacinė sistema.

Tobulinama gyvulių skerdenų klasifikavimo sistema. Gyvulių skerdenų klasifikavimas suteikė galimybių skerdykloms gauti ES paramą už eksportą.

Igyvendinant Bendrijoje vykdomos cukraus sektoriaus reformos nuostatas, cukraus gamybos kvota sumažinta 20 758 t. Siekiant paremti regionus, nukentėjusius nuo cukraus pramonės restruktūrizavimo, buvo parengta Lietuvos cukraus sektoriaus restruktūrizavimo programa.

Nuo žemės reformos pradžios iki 2009 m. sausio 1 d. 728,1 tūkst. piliečių atkurtos nuosavybės teisės į 3,89 mln. ha žemės arba 97,5 proc. piliečių prašymuose nurodyto ploto, į kurį pateikti visi nuosavybės teisę įrodantys ir giminystės ryšį su turėtos žemės savininku patvirtinantys dokumentai. Iš viso kaimo vietovėse nuosavybės teisės dar neatkurtos į 100,8 tūkst. ha žemės ar miško plotą. Nuosavybės teisės į mieste turėtą žemę atkurtos 33 337 piliečiams į 27 191 ha, t. y. 63,9 proc. piliečių prašymuose nurodyto ploto. Lieka atkurti nuosavybės teises į 15,3 tūkst. ha žemės miestuose.

Baigtos mokėti kompensacijos piliečiams už valstybės išperkamą žemę, mišką ir vandens telkinius. 2008 m. išmokėta 188,3 mln. Lt, o iš viso 1994–2008 m. piliečiams išmokėta 1 298,4 mln. Lt piniginių kompensacijų.

Vyriausybės 2008 m. sausio 23 d. nutarimu Nr. 81 patvirtinta Nacionalinė žemės konsolidacijos strategija, kurios pagrindinis tikslas – sudaryti prielaidas ir numatyti priemones sėkmingai žemės konsolidacijai, užtikrinant racionalų žemės naudojimą kaimo gyvenamosiose vietovėse, kompleksiškai sprendžiant valstybės, visuomenės ir atskirų piliečių poreikius.

Nuo 2006 m. Telšių, Marijampolės, Tauragės ir Panevėžio apskrityse vykdyti pirmieji 14 žemės konsolidacijos projektų, kurie baigti įgyvendinti 2008 m. spalio mėn.

Siekiant organizuoti žuvininkystės produktų rinką pagal Europos Sąjungos reikalavimus, Klaipėdos mažųjų žvejybos laivų prieplaukoje Smiltelės upės žiotyse atidarytas Klaipėdos žuvininkystės produktų aukcionas, kuriame vykdomas pirminis žuvininkystės produktų pardavimas. Iki 2008 m. gruodžio 31 d. Žuvininkystės departamente įregistruoti 148 pirminiai žuvininkystės produktų supirkėjai.

Skatinant kaimo bendruomenių veiklą, didinant žemdirbių savivaldos ir kaimo nevyriausybinių organizacijų vaidmenį, iš Žemės ūkio ministerijai skirtų asignavimų buvo teikiama valstybės parama kaimo bendruomenių ir vietos veiklos grupių veiklai remti, paramai žemdirbių asociacijoms asocijuotos narystės ES žemės ūkio organizacijose mokesčiui mokėti ir žemdirbių

asociacijų atstovavimui ES organizacijose finansuoti. Valstybės paramos kaimo bendruomenių ir vietos veiklos grupių veiklai funkciją vykdo Kaune įkurtas Bendradarbiavimo su socialiniais partneriais skyrius. Tikslinamos Valstybės paramos kaimo bendruomenių ir vietos veiklos grupių veiklai remti taisyklės.

Žemės ūkio ministerija 2004–2008 metais įgyvendino „vieno langelio“ principą. Nuo 2008 m. lapkričio pradžios „vieno langelio“ principą pradėjo įgyvendinti ir Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos, įkūrusi Informacijos teikimo skyrių. Daugelį rūpimų klausimų kaimo žmonės gali išspręsti seniūnijose, kurioms priskirtos kai kurios paramos administravimo funkcijos.

II. INSTITUCIJOS VEIKLAI ĮTAKOS TURĖJUSIŲ VEIKSNIŲ APŽVALGA

Pagrindiniai dokumentai reglamentuojantys žemės ūkio politiką yra Lietuvos Respublikos Žemės ūkio ir kaimo plėtros įstatymas (Žin., 2002, Nr. 72-3009; 2008, Nr. 81-3174), Valstybės ilgalaikės raidos strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX-1187 (Žin., 2002, Nr. 113-5029), Lietuvos ūkio (ekonomikos) plėtros iki 2015 metų ilgalaikė strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 12 d. nutarimu Nr. 853 (Žin., 2002, Nr. 60-2424), Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programa, patvirtinta 2007 m. spalio 19 d. Komisijos sprendimu Nr. C(2007)5076.

Lietuvai tapus Europos Sąjungos nare, žemės ir maisto ūkis plėtojamas bendroje Europos Sąjungos politinėje ir ekonominėje erdvėje. Žemės ūkio strategija formuojama kaip Bendroji Europos žemės ūkio politika, kuri nacionaliniu lygiu adaptuojama, atsižvelgiant į nacionalinius interesus. Žemės ūkio ministerijos, kaip ir kitų ministerijų, veiklai ir sektoriaus politikos formavimui įtakos turi šalyje vykstantys procesai bei priimami sprendimai, taip pat Europos Sąjungos institucijų sprendimai.

Įgyvendinant ES bendrąją žemės ūkio politiką, kuria siekiama įgyvendinti konkurencingumo bei solidarumo tikslus, geriau integruoti aplinkosaugos klausimus, sudaromos palankios sąlygos stabiliai ūkinei, socialinei ir gamtosaugos žemės ūkio, maisto pramonės bei kaimo plėtrai. Pagal Bendrąją žuvininkystės politiką reikalaujama vienodo elgesio su valstybių narių žvejais ir pakrančių regionais bei vienodų ekonominių sąlygų sudarymo paisant aplinkos, ekonominių ir socialinių aspektų, didesnis dėmesys skiriamas tvaresniam gyvųjų vandens išteklių panaudojimui, remiantis moksline informacija ir atsargiu požiūriu į žuvininkystės valdymą bei akvakultūrą.

Lietuvos žemės ūkis yra svarbus ekonominiu, socialiniu, etnokultūriniu bei gamtosaugos požiūriu. Žemės ūkyje ir maisto pramonėje sukuriama žymi Lietuvos bendrosios pridėtinės vertės dalis. Pastaraisiais metais žemės ūkiui tenkanti pridėtinės vertės dalis šalies bendrosios pridėtinės vertės struktūroje nuosekliai mažėja, tačiau bendrosios žemės ūkio produkcijos gamyba ir našumas didėja. Šie pokyčiai rodo, kad Lietuvos ūkio struktūra artėja prie proporcijų, būdingų išsivysčiusioms šalims. Žemės ūkis ir maisto pramonė tampa vienu svarbiausių produkciją eksportui gaminančių sektorių.

Konkurencingumas žemės ūkyje didinamas teikiant investicinę paramą, taikant pajamų palaikymo ir rinkos reguliavimo priemones, modernizuojant ūkius, gerinant gaminamos produkcijos kokybę.

2004–2008 metais stebimi nežymūs ūkių dydžių struktūriniai pokyčiai, kuriems teigiamos įtakos turėjo investicinė parama ūkių modernizavimui, tiesioginės išmokos bei suaktyvėjusi žemės rinka. Pagal Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos duomenis, 2008 m. vidutinis vieno ūkio deklaruotų pasėlių ir žemės ūkio naudmenų plotas, palyginti su 2004 m., padidėjo beveik 4 ha (nuo 10,8 ha iki 14,4 ha). Daugėja stambesnių specializuotų pieno bei daržininkystės ir sodininkystės ūkininkų ūkių. Taip pat daugėja ekologinės gamybos ūkių – 2001 m. jų buvo tik 290 (sertifikuotos žemės plotas 6,47 tūkst. ha), o 2008 m. – jau 2 793 (plotas – 127,36 tūkst. ha arba apie 5 proc. visų deklaruotų žemės ūkio naudmenų ploto).

Kaime gyvena apie trečdalis šalies gyventojų, tačiau dirbančiųjų žemės ūkyje skaičius mažėja. Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis, dirbančiųjų žemės ūkio sektoriuje dalis 2008 m. sudarė apie 8 proc. visų šalies užimtųjų, o 2004 m. – 15,2 proc. Kryptingos pastangos įgyvendinti efektyvius žemės ūkio investicinius projektus, plėtoti alternatyvųjį verslą ir kurti naujas alternatyvias darbo vietas, tobulinti dirbančiųjų kvalifikaciją davė akivaizdų rezultatą – didėja kaime gyvenančių, tačiau ne žemės ūkyje dirbančių kaimo gyventojų dalis. Iš visų dirbančiųjų, gyvenančių kaime, žemės ūkyje dirba tik 32 proc., o pramonėje, paslaugų ir kitoje veikloje – net 68 proc. gyventojų. Nors dirbančiųjų žemės ūkyje skaičius mažėja, restruktūrizuojant ūkius auga darbo našumas.

Žemės ūkio ministerija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymu (Žin., 1994, Nr. 43-772; 1998, Nr. 41-1131), Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymu (Žin., 1995, Nr. 104-2322), Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo plėtros įstatymu, Lietuvos Respublikos žemės įstatymu (Žin., 1994, Nr. 34-620; 2004, Nr. 28-868), Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymu (Žin., 1991, Nr. 24-635; 1997, Nr. 69-1735), Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymu (Žin., 2000, Nr. 56-1648,; 2004, Nr. 73-2527) tarptautinėmis sutartimis, Stojimo sutartimi, ES teisės aktais, reglamentuojančiais žemės ūkį ir kaimo plėtrą, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, įstatymais bei kitais Lietuvos Respublikos Seimo priimtais teisės aktais, Žemės ūkio ministerijos nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1120 (Žin., 1998, Nr. 83-2327; 2008, Nr. 46-1732), ministerijos darbo reglamentu, struktūrinių padalinių nuostatais.

Ministerija yra Lietuvos Respublikos valstybės įstaiga, vykdanči įstatymų ir kitų teisės aktų jai pavestas žemės ir maisto ūkio, žuvininkystės bei kaimo plėtros valstybės valdymo funkcijas ir įgyvendinanti šiose srityse valstybės politiką.

Ministerijos organizacinė struktūra sudaryta taip, kad būtų laiku ir kokybiškai vykdomi Žemės ūkio ministerijos nuostatuose nustatyti ministerijai priskirti uždaviniai ir funkcijos. Ji patvirtinta žemės ūkio ministro 2005 m. gruodžio 7 d. įsakymu Nr. 3P-95 (žemės ūkio ministro 2007

m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. 3P-118 redakcija). Dabartinę ministerijos struktūrą sudaro: vadovybė, ministro kabinetas (ministro patarėjai, padėjėjai), ministro atstovas spaudai, Viešųjų ryšių skyrius, Protokolo skyrius, Vidaus audito departamentas (4 skyriai), Buhalterinės apskaitos skyrius (1 poskyris), Personalo skyrius, Dokumentų valdymo skyrius, Interesantų priėmimo skyrius, Ūkio skyrius, Žemės ūkio informacinių sistemų skyrius (1 poskyris), Tautinio paveldo produktų skyrius, Mokslo ir mokymo skyrius, Bendradarbiavimo su socialiniais partneriais skyrius, Teisės departamentas (4 skyriai), Bendrosios rinkos organizavimo departamentas (6 skyriai), Kokybės politikos departamentas (2 skyriai), Kaimo plėtros departamentas (3 skyriai), Europos Sąjungos reikalų ir tarptautinių ryšių departamentas (3 skyriai), Ekonomikos departamentas (3 skyriai), Finansų ir biudžeto departamentas (3 skyriai), Infrastruktūros, melioracijos ir kooperacijos departamentas (3 skyriai), specialieji atašė.

Ministerijai pavaldžių įstaigų veiklą koordinuoja ir kontroliuoja ministerijos vadovybė pagal jai priskirtas administravimo sritis.

Siekiant užtikrinti Europos Sąjungos bendrosios žemės ūkio politikos įgyvendinimą ir struktūrinės paramos sėkmingą panaudojimą, stiprinami Žemės ūkio ministerijos, Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos, Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūros, VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro ir kitų institucijų administraciniai gebėjimai, keliama tarnautojų kvalifikacija.

Siekiant gerai organizuoti ministerijos darbą, tinkamai vykdyti priskirtas funkcijas esamais darbo ištekliais bei skirtomis lėšomis, ministerijos organizacinė struktūra, esant būtinybei, tobulinama. Įgyvendinant 15 Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatas ir siekiant tobulinti administravimą, 2009 m. numatoma atlikti Žemės ūkio ministerijos ir jos reguliavimo srities įstaigų veiklos auditą.

Siekiant pateikti vartotojams kiek įmanoma daugiau viešųjų paslaugų internete, padidintas Žemės ūkio ministerijos interneto svetainės funkcionalumas, sukurtas naujas tinklalapis. Svetainėje skelbiama aktualiausia ir naujausia informacija, susijusi su ES ir nacionaline parama, bei kita aktuali žemdirbiams informacija.

Didelis dėmesys skiriamas ES ir nacionalinės paramos įsisavinimo mechanizmui tobulinti, siekiant supaprastinti paramos teikimo reikalavimus ir išplėsti paramos gavimo galimybes. Atsižvelgiant į kintančią ekonominę būklę ir iškilusias problemas parengti Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos įgyvendinimo taisyklių patobulinimai.

Teisinė bazė, ministerijos organizacinė struktūra, žmogiškieji ištekliai, tarnautojų kvalifikacija ir organizaciniai gebėjimai, strateginio planavimo, apskaitos, vidaus kontrolės, ryšių ir informacinė sistemos, finansiniai ištekliai įgalina siekti institucijos strateginio tikslo įgyvendinimo bei įvykdyti numatytas programas.

III. INSTITUCIJOS VYKDYTA VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI

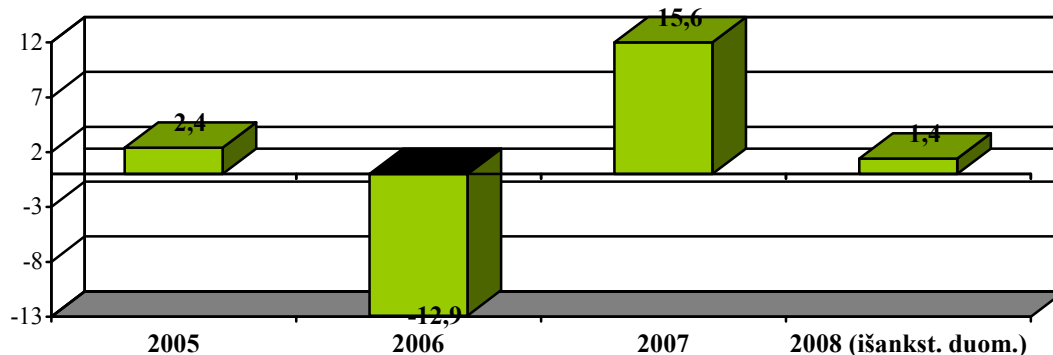
Strateginių tikslų įgyvendinimas

Žemės ūkio ministerija, įgyvendindama savo misiją – dalyvauti formuojant ir įgyvendinti Europos Sąjungos žemės ir maisto ūkio, žuvininkystės, kaimo plėtros, žemės tvarkymo ir administravimo politiką, informuoti visuomenę apie vykdomą politiką ir jos priemones, vykdyti ministerijai priskirtų sričių reguliavimą, skatinant konkurencingos produkcijos gamybą, kaimo gyventojų užimtumą, užtikrinant sektoriaus dirbančiųjų pajamų didėjimą ir gyvenimo kokybės kaime gerinimą, yra nustačiusi strateginį tikslą – formuoti ir įgyvendinti sektoriaus struktūrinę politiką, stiprinant administracinius gebėjimus, užtikrinant konkurencingo žemės ir maisto ūkio plėtrą, skatinant įvairinti ekonominę veiklą kaime bei aplinkos apsaugą ir kraštovaizdį puoselėjantį ūkininkavimą.

2008 m. II pusmetyje pasaulyje prasidėjusi finansinė ir ekonominė krizė iš esmės pakeitė metų pradžioje buvusią situaciją Lietuvoje. Prekių ir žaliavų kainų kilimas baigėsi, krito žemės ūkio produktų supirkimo kainos, sumažėjo vartojimas ir eksportas. Tai turėjo didelės įtakos žemės ūkio bei maisto pramonės sektoriams, todėl 2008 m. pasiekti ne visi planuoti bendrieji efekto kriterijai.

Ministerijos strateginį tikslą atspindi šie efekto kriterijai:

1. Bendrosios pridėtinės vertės, sukurtos žemės ūkyje ir jį aptarnaujančiose veiklose, pokytis, palyginti su ankstesniais metais (grandine susieta apimtis), proc.

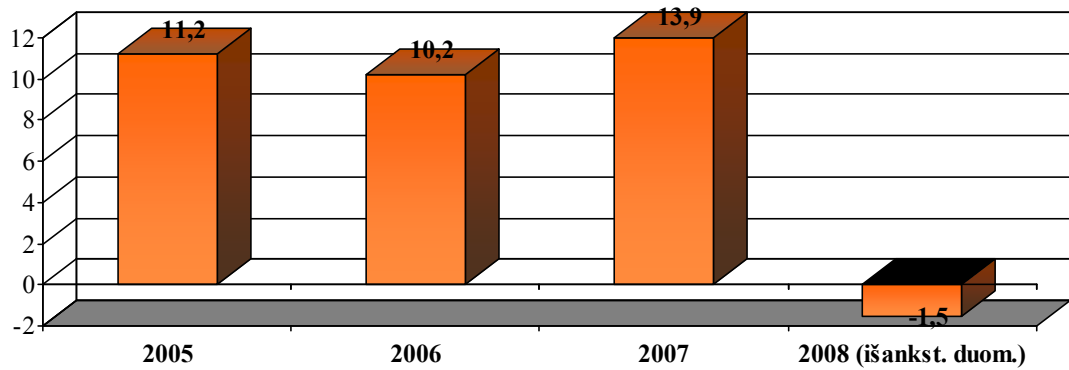

Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV

Kadangi 2006 m. žemės ūkiui buvo itin nepalankios hidrometeorologinės sąlygos ir sukurta maža bendroji pridėtinė vertė (BPV), 2007 m. žemės ūkyje ir jį aptarnaujančiose veiklose sukurta BPV, palyginti su 2006 m., padidėjo net 15,6 proc. Dėl pasikeitusios ekonominės situacijos 2008 m. BPV padidėjo 1,4 proc. (išankstiniai duomenys), buvo planuota 3 proc.

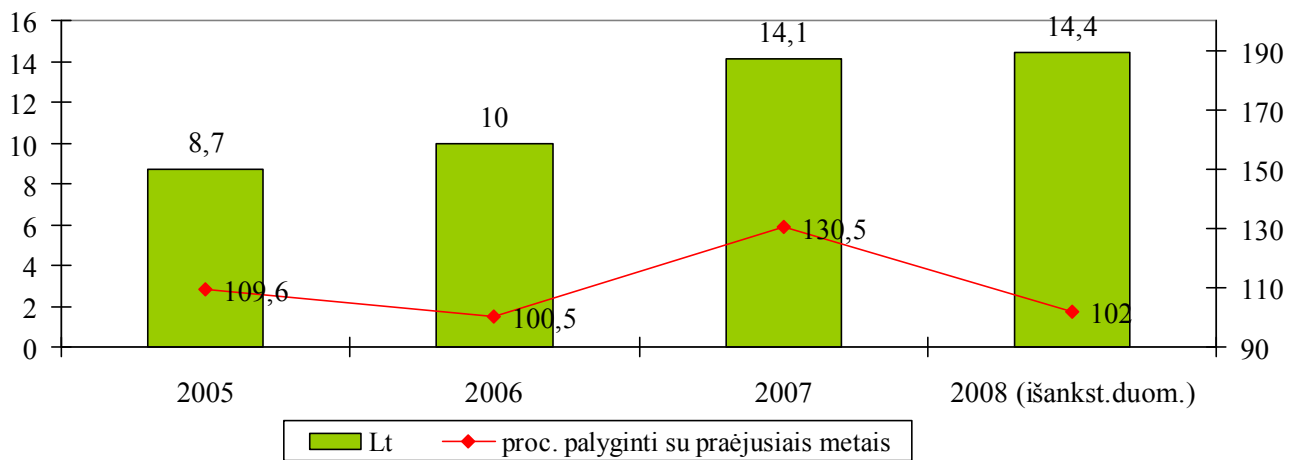
Bendroji pridėtinė vertė, sukurta maisto pramonėje, 2007 m. išaugo 13,9 proc., 2008 m. dėl pasikeitusios ekonominės situacijos sumažėjo 1,5 proc. (išankstiniai duomenys), buvo planuotas 5 proc. BPV padidėjimas.

2. Bendrosios pridėtinės vertės, sukurtos maisto pramonėje, pokytis, palyginti su ankstesniais metais (grandine susieta apimtis), proc.

Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV

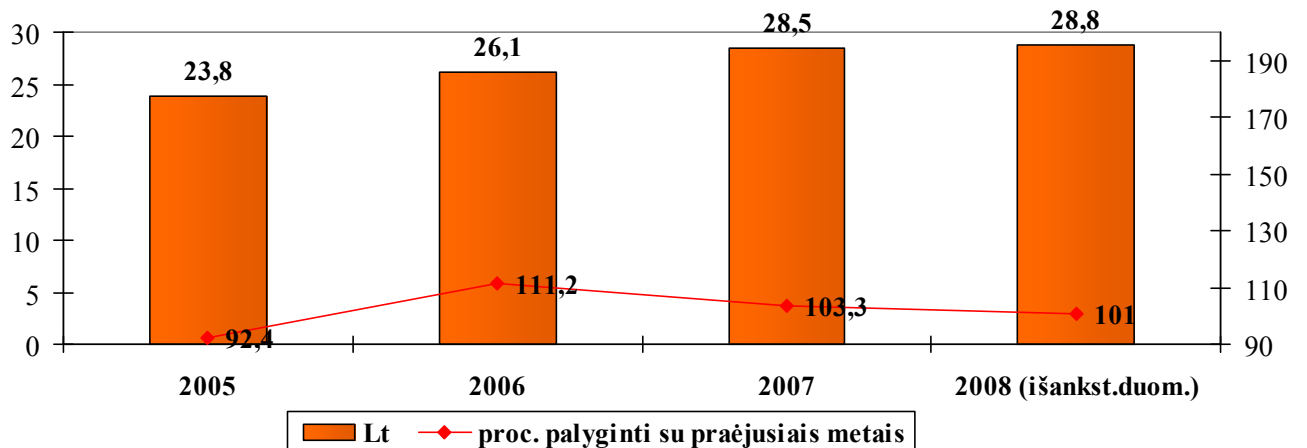
3. Darbo našumo pokytis žemės ūkyje (pridėtinės vertės, tenkančios vienai dirbtai valandai, pokytis, proc.)

Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV

Pridėtinė vertė, tenkanti vienai dirbtai valandai žemės ūkyje, 2007 m. dėl sumažėjusio žemės ūkyje dirbančiųjų skaičiaus išaugo 30,5 proc., 2008 m. – 2 proc. (išankstiniai duomenys), buvo planuota 5 proc.

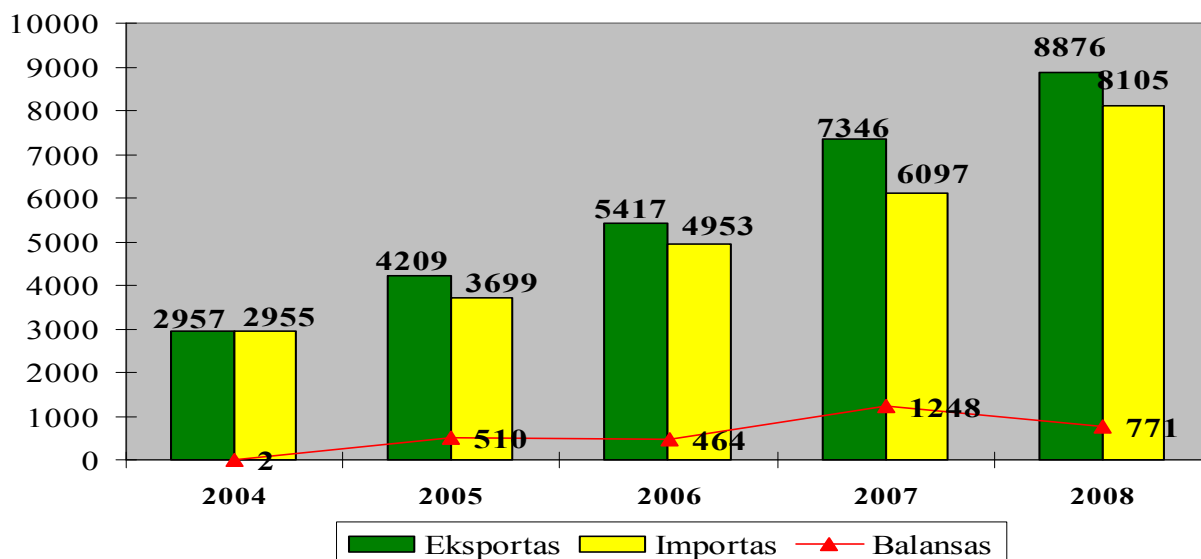
4. Darbo našumo pokytis maisto pramonėje (maisto produktų, gėrimų ir tabako gamyboje sukurtos pridėtinės vertės, tenkančios vienai dirbtai valandai, pokytis, proc.)

Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV

Pridėtinė vertė, tenkanti vienai dirbtai valandai maisto pramonėje 2007 m. padidėjo 3,3 proc., 2008 m. dėl pasikeitusios ekonominės situacijos padidėjo tik 1 proc. (*išankstiniai duomenys*), buvo planuota 6 proc.

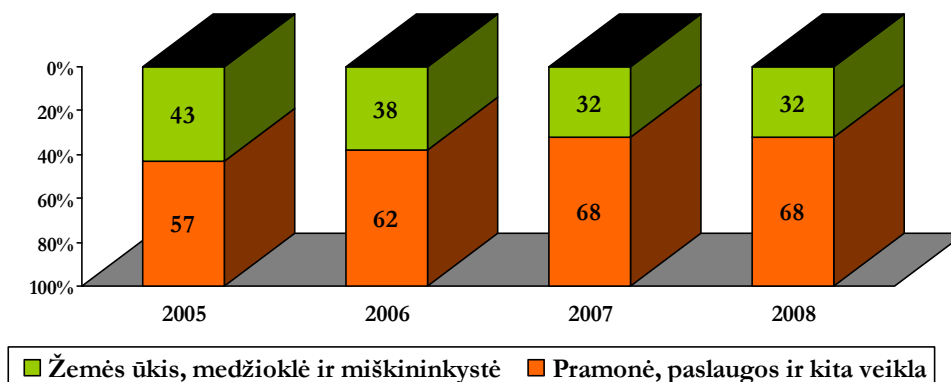
5. Žemės ūkio ir maisto produktų eksporto vertės pokytis, palyginti su praėjusiais metais

Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV

Lietuvai tapus ES nare, žemės ūkio ir maisto produktų eksportas kasmet didėja. 2007 m. šių produktų eksporto vertė išaugo 36 proc., 2008 m. – 18 proc. (*išankstiniai duomenys*), buvo planuota 10 proc.

6. Ne žemės ūkyje dirbančių kaimo gyventojų dalis iš visų dirbančiųjų, gyvenančių kaime, proc.

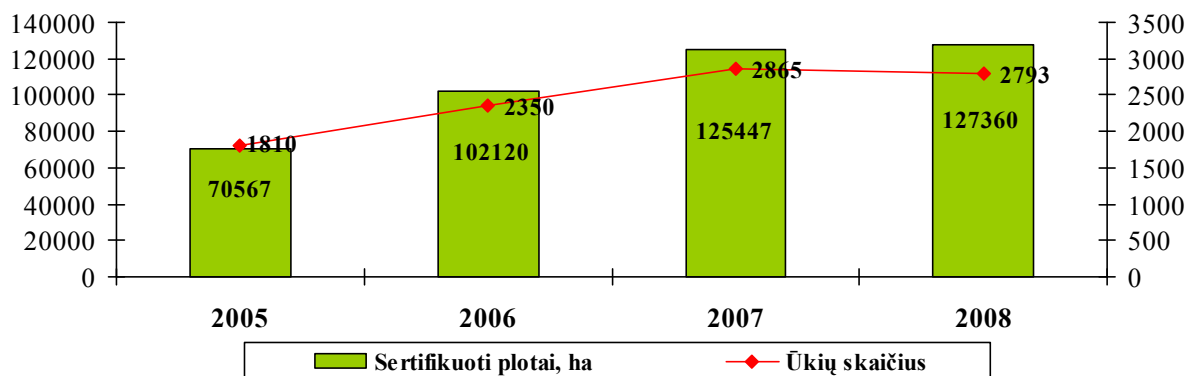

Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV

Teikiant paramą alternatyvios veiklos plėtrai, ne žemės ūkyje dirbančių kaimo gyventojų dalis kasmet didėja. Statistikos departamento duomenimis, 2007 m. užimtųjų žemės ūkyje, medžioklėje ir miškininkystėje buvo 32 proc., pramonėje, paslaugose ir kitoje veikloje – 68 proc., skaičiuojant nuo visų dirbančiųjų, gyvenančių kaime. 2008 m. laukiamas analogiškas rodiklis.

Sertifikuoti ekologinės gamybos plotai remiami pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programą „Ekologinis ūkininkavimas“. 2007 m. sertifikuotų ekologinės gamybos ūkių plotai padidėjo 23 proc., lyginant su praėjusiais metais, 2008 m. – 2 proc. Ekologinės gamybos plotų augimo sulėtėjimą lėmė nuo 2007 m. ženkliai sumažėjęs paramos dydis.

7. Sertifikuotų ekologinės gamybos ūkių ploto didėjimas, palyginti su praėjusiais metais

Šaltinis: Žemės ūkio ministerijos duomenys

Instytucijos vykdytos programos

1. Lietuvos žuvų ūkio administravimas (programos kodas 01.01)

Programos tikslas – sukurti ekonomiškai efektyvią žuvininkystės ūkio sistemą, veikiančią pagal Europos Sąjungos bendrosios žuvininkystės politikos reikalavimus.

Programą įgyvendina Žuvininkystės departamentas prie Žemės ūkio ministerijos. Programos tikslas įgyvendinamas, vykdant Lietuvos Respublikos Vyriausybės bei Žemės ūkio ministerijos politiką žuvininkystės srityje, rengiant teisės aktų projektus bei vystymo programas žuvų ištekliams atkurti ir išsaugoti, žvejybai, žuvų perdirbimo pramonei ir prekybai plėtoti. Be to, viena iš svarbiausių Žuvininkystės departamento veiklos kryptių yra Lietuvos žuvininkystės sektoriaus interesų atstovavimas Europos Bendrijoje, siekiant padidinti žvejybos, žuvų išteklių išsaugojimo ir gausinimo, žuvų auginimo ir žuvininkystės produktų gamybos galimybes.

Programos tikslas įgyvendinamas, realizuojant šiuos uždavinius:

1. Vykdyti žuvų išteklių išsaugojimo priemones.

Žuvininkystės departamento specialistai kontroliuoja, kaip Lietuvos žvejybos laivai laikosi verslinę žvejybą reglamentuojančių teisės aktų, stebi ir tikrina žuvų iškrovimus Klaipėdos uoste ir priekrantėje, kontroliuoja verslinę žvejybą Lietuvos išskirtinėje ekonominėje zonoje ir teritoriniuose vandenyse Baltijos jūroje, palydovinio ryšio laivų stebėjimo sistemos pagalba vykdo Lietuvos žvejybos laivų monitoringą Baltijos jūroje, Atlanto vandenyne ir kituose tolimuosiuose žvejybos rajonuose, organizuoja žuvų išteklių tyrimų vykdymą. 2008 m. Klaipėdos uoste buvo patikrinta 50

proc. menkių iškrovimų, patikrintas 71 laivas Baltijos jūroje, dalyvauta 3 kontrolės misijose ES žvejojimo laivuose Šiaurės Vakarų Atlante ir 13 bendrų Europos Sąjungos žvejojimo kontrolės operacijų Baltijos jūroje.

2. Sukurti žvejojimo laivų priplaukoje Klaipėdoje bei Baltijos jūros priekrantėje reikalingą žvejojimo infrastruktūrą.

Šio uždavinio įvykdymui skatinama sukurti žvejojimo infrastruktūrą Baltijos jūros priekrantėje bei Baltijos žvejojimo laivų priplaukoje Smiltelės upės žiotyse. Įgyvendinus šį uždavinį, žvejai galės geriau išnaudoti žvejojimo kvotas, ypač strimelių ir bretlingių, pagerės parduodamų žuvų produktų kokybė, kartu padidės ir Lietuvos žvejojimo įmonių žuvų sugavimai Baltijos jūroje.

3. Optimizuoti žvejojimą Baltijos jūros priekrantėje.

Reikalinga racionaliau naudoti Baltijos jūros priekrantės žuvų išteklius, griežčiau kontroliuoti žvejojimą priekrantėje, ribojant kai kurių žuvų rūšių žvejojimo terminus, sugavimus, žuvų dydį, žvejojimo įrankių rūšis bei jų skaičių, patikslinti priekrantės žvejojimo barų ribas. Parengti teisės aktai, leidžiantys optimizuoti priekrantėje žvejojančių įmonių skaičių. Įgyvendinus šį uždavinį, priekrantėje žvejojančių laivų pajėgumai bus sumažinti iki 50 proc., žvejams sudarytos galimybės nutraukti žvejojimo veiklą, panaudojant ES paramos lėšas.

4. Skatinti žvejojimo laivyno ir žuvų perdirbimo pramonės įmonių modernizavimą, didinti jų konkurencingumą tarptautinėse rinkose.

Įgyvendinant ES bendrąją žuvininkystės politiką svarbu išsaugoti esamus žvejojimo rajonus bei žvejojimo apimtis, modernizuoti žvejojimo laivyną bei padidinti žuvų perdirbimo pramonės efektyvumą ir konkurencingumą tarptautinėse rinkose. Šiam uždaviniui pasiekti remiami modernizavimo bei naujų technologijų diegimo projektai, kartu gerinant darbo sąlygas, tam panaudojant Europos žuvininkystės fondo lėšas.

5. Plėtoti žuvininkystės produktų gamintojų organizacijų kūrimąsi ir veiklą.

Žuvininkystės produktų gamintojų organizacijos ES šalyse aktyviai dalyvauja įgyvendinant bendrąją žuvininkystės politiką ir yra pagrindinis bendrojo rinkos organizavimo komponentas bei intervencinių rinkos reguliavimo priemonių taikymo prielaida. Šios organizacijos padeda reguliuoti žuvų išteklių naudojimą, palaiko žuvų kainas rinkoje, o tuo pačiu ir žvejų pajamas. Siekiant paskatinti gamintojų organizacijų veiklą, konsultuojamos ir apmokomos žvejų ir žuvų perdirbėjų bei žuvų augintojų organizacijos.

6. Plėtoti akvakultūrą, didinti jos konkurencingumą.

Tvenkinių žuvininkystė šiuo metu yra pagrindinė vidaus vandenių žuvininkystės sritis, kurioje užauginama ir sugaunama daugiau kaip 50 proc. visos vidaus vandenių žuvininkystės produkcijos. Todėl parengti teisės aktai ir metodinės priemonės, kurios sudarys sąlygas naujoms akvakultūros įmonėms statyti ir esamoms modernizuoti, naujoms technologijoms diegti, naujoms žuvų rūšims auginti, ekologiškos produkcijos gamybai didinti, žuvų selekcijos darbams plėsti. Įgyvendinus šį uždavinį padidės tvenkiniuose išaugintų žuvų kiekis bei asortimentas.

7. Parengti teisinės sąlygas natūralių vandens telkinių žuvų ištekliams gausinti.

Valstybinių vandens telkinių išuvinimui vykdyti parengtos ilgalaikės verslinių žuvų bei plačiažnyplių vėžių išteklių atkūrimo, gausinimo ir tausojančio naudojimo programos, siekiant sudaryti sąlygas žuvinivaiso įmonėms modernizuoti bei vertingų žuvų (lašišų, šlakių, sykų, peledžių, lynų) ir ypač plėšriųjų žuvų (lydekų ir starkių) veisimo mastams didinti. Įgyvendinus šį uždavinį padidėtų žuvų sugavimai valstybinės reikšmės vandens telkiniuose bei būtų gausinami lašišų, šlakių ir kitų vertingų žuvų ištekliai.

8. Įgyvendinti struktūrinę politiką.

2008 m. buvo tęsiamas Lietuvos 2004–2006 m. bendrojo programavimo dokumento Kaimo plėtros ir žuvininkystės prioriteto žuvininkystės priemonių, remiamų iš Žuvininkystės orientavimo finansinės priemonės ir valstybės biudžeto lėšų, įgyvendinimas. 2004–2006 m. šių priemonių įgyvendinimo laikotarpiu žuvininkystės sektoriui buvo skirta daugiau kaip 59 mln. Lt. Pagal šią paramą į metalo laužą nurašyti 35 Baltijos jūroje žvejojantys laivai, pasirašyta 20 paramos sutarčių su akvakultūros įmonėms, 71 paramos sutartis su žvejais, laikinai netekusiais darbo žvejybos laivuose, 2 paramos sutartys su gamintojų organizacijomis.

Vykdam Europos Žuvininkystės fondo programą bei įgyvendinant Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų Veiksmų programą, parama Lietuvos žuvininkystės sektoriui 2007–2013 metų laikotarpiu teikiama pagal 5 prioritetingas kryptis ir 17 priemonių.

9. Vykdyti Nacionalinę biologinių ir ekonominių žuvininkystės duomenų rinkimo programą.

Įgyvendinant ES reglamentų reikalavimus vykdoma Nacionalinė žuvininkystės duomenų rinkimo programa. Šios programos 2006 m. projektas buvo suderintas su Europos Komisija ir patvirtintas Žemės ūkio ministro įsakymu. Vykdam programą surinkti biologiniai ir ekonominiai duomenys periodiškai siunčiami Europos Komisijai, panaudojami žuvų išteklių kaitai prognozuoti, bei ekonominiams ir sociologiniams tyrimams atlikti.

Programos tikslai ir numatyti rezultato kriterijai pasiekti. Detali informacija apie šios programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

2. Specialioji kaimo rėmimo programa (programos kodas 01.29)

Programos tikslas - plėtoti konkurencingą ir efektyvą žemės ir maisto ūkį, gerinti žemės ūkio produkcijos ir maisto produktų kokybę.

Įgyvendinant Specialiosios kaimo rėmimo programos tikslą ir realizuojant numatytus uždavinius, programos lėšomis 2008 metais buvo:

1. Finansuojamos valstybės pagalbos priemonės: teikiama parama gyvulių veislininkystei, akvakultūrai, sertifikuotų išskirtinės kokybės, aukštesnę vertę turinčių produktų gamybos ir kokybės tyrimo sistemos plėtrai, kreditų palūkanoms kompensuoti, žemdirbių konsultavimo, mokslo ir mokymo sistemos, kooperacijos plėtrai, moksliniams tyrimams, žemės ūkio tarptautinėms ir respublikinėms parodoms, mugėms, žemės ūkio konkursams organizuoti, draudimo įmokoms

kompensuoti, augalų ir augalinių produktų ligų naikinimo sistemai įgyvendinti, šalutiniams gyvūniniams produktams tvarkyti ir kt.);

2. Finansuojamos administravimo ir kontrolės priemonės, kadangi ES teikiamai paramai administruoti turi būti užtikrintas žemės ūkio informacinių ir kontrolės priemonių veikimas. Programos lėšos buvo skiriamos integruotos administravimo ir kontrolės sistemai (IAKS) sudedamųjų dalių – Gyvulių registravimo ir identifikavimo bei veislininkystės informacinėms sistemoms tobulinti, Žemės sklypų tapatybės (blokų pagrindu) nustatymo sistemai bei Žemės ūkio ir kaimo verslo registruoti tikslinti ir atnaujinti, žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinei sistemai (ŽŪMPRIS) palaikyti, elektroniniam eksporto katalogui „Virtualioji mugė“ administruoti.

3. Teikiama parama kaimo bendruomeninėms organizacijoms, vietos veiklos grupėms ir jų projektams;

4. Užtikrinamas Maisto iš intervencinių atsargų tiekimas labiausiai nepasiturintiems asmenims Bendrijoje programos įgyvendinimas, remiama ekologiškų žuvininkystės produktų gamyba;

5. Finansuojamas žemės ūkio produktų kiekių, buvusių Lietuvos laisvoje apyvartoje įstojimo į ES dieną ir viršijusių kiekius, kuriuos galima laikyti įprastinėmis atsargomis 2004 m. gegužės 1 d., šalinimo išlaidų apmokėjimas ir kitos priemonės.

Vyriausybės programos priemonių, susijusių su aprašoma programa, įgyvendinimas:

Teikti garantijas dėl kredito įstaigų paskolų, taip sudaryti palankesnes sąlygas ūkininkams ir kitiems smulkaus ir vidutinio verslo subjektams gauti lėšų verslui plėtoti (401).

Siekiant sudaryti kuo palankesnes sąlygas žemdirbiams, kaimo verslininkams bei perdirbėjams pasinaudoti UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondo teikiamomis garantijomis, 2008 m. buvo patikslinti garantijų teikimą reglamentuojantys teisės aktai (priimti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. balandžio 29 d. nutarimas Nr. 427 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugpjūčio 22 d. nutarimo Nr. 912 „Dėl Žemės ūkio paskolų garantijų fondo“ pakeitimo“, žemės ūkio ministro 2008 m. birželio 6 d. įsakymas Nr. 3D-315 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymo Nr. 3D-330 „Dėl Uždarnosios akcinės bendrovės Žemės ūkio paskolų garantijų fondo veiklos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ ir žemės ūkio ministro 2008 m. gruodžio 17 d. įsakymas Nr. 3D-692 „Dėl žemės ūkio ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymo Nr. 3D-330 „Dėl Uždarnosios akcinės bendrovės Žemės ūkio paskolų garantijų fondo veiklos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“).

UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondas 2008 metais kredito įstaigoms (įskaitant ir kredito unijas) už žemdirbiams, kaimo verslininkams ir žemės ūkio produktų perdirbimo įmonėms išduotus 246,69 mln. Lt kreditų suteikė 145,19 mln. Lt garantijų. UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondo teikiama paslauga pasinaudojo 464 ūkio subjektai.

Įgyvendinti ES taikomas priemones (surinkti, išanalizuoti ir pateikti ES Komisijai Lietuvos ūkio subjektų pateiktas žemės ūkio produktų pardavimo skatinimo programas, pagal kurias ūkio

subjektams būtų teikiama ES parama), tuo skatinti gaminamų žemės ūkio ir maisto produktų pardavimų vidaus rinkoje ir eksportą į trečiąsias valstybes (460).

Buvo įgyvendinama „Spiritinių gėrimų, turinčių geografinę nuorodą arba tradicinį apibūdinimą, pardavimo skatinimo bei informavimo veiksnių trečiojoje šalyje programa“. Alkoholiniams gėrimams prekiaujančių įmonių asociacijos pateiktai programai buvo skirta 2 875 000 EUR iš jų, 1 437 500 EUR yra ES finansinis įnašas. Programa - trejų metų trukmės, lėšos jai paskirstytos taip: 2006 m. – 775 489 EUR, 2007 m. – 1 111 034 EUR, 2008 m. – 988 477 EUR.

Programa siekiama padidinti Lietuvoje pagamintų produktų, kaip ES kilmės produktų, žinomumą bei eksporto srautus ir jų paklausą trečiųjų šalių rinkose. Įgyvendinant programos tikslus ir priemones, akcentuojami šie pagrindiniai teiginiai:

1. Lietuvos produktai, kaip Europos Sąjungos kilmės prekės, yra aukštos kokybės, atitinkantys visus saugos reikalavimus ir puikiai tinkantys vartotojui;
2. Europos Sąjungai išsiplėtus į Rytus, ne tik kad nepablogėjo jos gaminamų produktų kokybė, bet asortimentas pasipildė Rytų Europos valstybių aukštos kokybės produktais. Programos priemonės vykdomos JAV, Australijos, Izraelio, Kanados, Ukrainos, Rusijos ir Bulgarijos rinkose.

Parengti, patvirtinti ir kasmet tikslinti žemės ūkio ir maisto produktų pardavimo vidaus rinkoje ir eksporto į trečiąsias valstybes skatinimo priemones – organizuoti Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų eksportuotojų dalyvavimą tarptautinėse parodose, teikti informaciją apie galimas Lietuvoje gaminamų produktų rinkas, kurti lietuviškų maisto produktų įvaizdį pasaulyje, organizuoti seminarus eksporto plėtros ir produktų kokybės klausimais (461).

Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūra (LŽŪMPRRA) organizavo Lietuvos maisto pramonės ir žemės ūkio įmonių dalyvavimą 27 tarptautinėse specializuotose parodose, kuriose dalyvavo 246 įmonės, užregistruota 630 interesantų.

Buvo užtikrinta nuolatinė Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų elektroninio eksporto katalogo „Virtualioji mugė“ veikla. „Virtualiojoje mugėje“ naujai prisiregistravo 260 užsienio įmonių, apsilankė 162 748 lankytojai, žemės ūkio ir maisto produktų rinkos naujienų puslapyje paskelbtos 1 363 verslo naujienos, „Trade Leads“ sistemoje – 665 iš įmonių gauti komerciniai pasiūlymai, atsakyta į 70 komercinių paklausimų - pasiūlymų.

LŽŪMPRRA tinklalapyje www.litfood.lt buvo kaupiama analizuojama, platinama ir atnaujinama informacija apie 22 valstybių prekybos sąlygas ir talpinama „Prekybos duomenų bazės“ serveryje. Naujienų rubrikoje patalpintos 177 naujienos, „Prekybos duomenų bazės“ svetainėje patalpinti 255 informacinių šaltinių adresai. Parengtos 10 valstybių rinkos apžvalgos, paruošti atsakymai į 132 paklausimus iš ambasadų, konsulinių skyrių, užsienio organizacijų, privačių komercinių organizacijų.

LŽŪMPRRA organizavo 7 seminarus Lietuvos maisto pramonės įmonių atstovams, kuriuose dalyvavo virš 150 dalyvių. Seminaruose buvo nagrinėjami tokie klausimai, kaip pasirengimas dalyvauti tarptautinėse specializuotose parodose trečiojoje valstybėje, eksporto rinkų įvertinimas bei

pagrindiniai būdai, skverbiantis į kitas rinkas, praktiniai tarptautinės prekybos ir eksporto į trečiąsias šalis aspektai, prekės ženklo reikšmė skatinant žemės ūkio ir maisto produktų eksportą ir kiti.

2006–2008 m. buvo leidžiamas atnaujintas Lietuvos maisto produktų eksportuotojų katalogas „Lithuanian Food Exporters“ (kasmet po 3000 egz.) kartu su elektronine šio leidinio versija – kompaktiniu disku, 2007–2008 m. – leidinys „Naujausi Lietuvos maisto pramonės gaminiai“ (kasmet po 1000 egz.), 2007–2008 m. išleista 18200 informacinių lankstinukų 12 parodų. Minėti leidiniai platinami tarptautinių parodų metu, taip pat per ambasadas ar atstovybes, nemokamai dalijami įvairiuose susitikimuose su užsienio partneriais. Taip užsienyje platinama informacija apie Lietuvos pramonės eksportuotojus geriausiai pasiekia potencialius pirkėjus.

LŽŪMPRRA tinklalapyje www.litfood.lt patalpinta 27 pranešimai apie organizuojamas parodas ir 27 pranešimai apie šių parodų rezultatus, taip pat patalpinta informacija apie 321 tarptautinę parodą, kuriose nebuvo organizuojamas dalyvavimas. Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų gamintojams buvo nuolat siunčiama informacija apie pasaulyje vykstančius seminarus, konferencijas ir kitus renginius, susijusius su prekių eksporto į trečiąsias valstybes ir prekių išvežimo į ES plėtros, verslo internacionalizavimo ir skverbimosi į kitas rinkas klausimais.

Lietuviškų žemės ūkio produktų prekinis ženklas „From field to the table“ buvo naudojamas leidinyje „Lietuvos eksportuotojų katalogas“, parodose ir mugėse, buvo toliau atnaujinama ir tobulinama lietuviškų žemės ūkio prekinio ženklo koncepcija.

Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas (LAEI) parengė 11 Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų užsienio prekybos analizės ataskaitų, paskelbė 17 straipsnių užsienio prekybos žemės ir maisto produktais tematika. Žemės ūkio ministerijos užsakymu 2007 m. LAEI atliko mokslinį tiriamąjį darbą „Lietuvos eksporto plėtros galimybių studija“. Jame ištirtos potencialių Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų grupių eksporto galimybės į netradicines rinkas. Tyrimo informacija naudinga praktiniu ir metodologiniu požiūriais, toliau plėtojant eksporto skatinimo sistemą.

Vyriausybės programoje numatytų eksporto skatinimo priemonių vykdymas turėjo įtakos Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų eksporto augimui, teigiamam prekybos balansui, prekybos apyvartos augimui. Prekyba žemės ūkio ir maisto produktais metų kasmet sudaro vis didesnę Lietuvos užsienio prekybos dalį. 2008 metais žemės ūkio ir maisto produktų eksporto vertė išaugo daugiau kaip 20 proc., žemės ūkio ir maisto produktų dalis siekė 16 proc. bendro Lietuvos eksporto, teigiamas prekybos balansas sudarė 771 mln. Lt.

Įgyvendinti ES paramos produktų vartojimui didinti priemones, skatinančias vartoti pieno produktus švietimo įstaigose, įgyvendinančiose ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ugdymo programas (464).

Paramos priemonė „Pienas vaikams“ pradėta taikyti nuo 2004 m., įgyvendinant ES paramos priemones, skatinančias vartoti pieno produktus švietimo įstaigose, įgyvendinančiose ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ugdymo programas. Ženklesnį kokybinį postūmį ši priemonė įgavo 2005 m., kai žemės ūkio ministro 2005 m. kovo 9 d. įsakymu Nr. 3D-134 buvo patvirtintos

paramos už pieną ir jo produktus, suvartotus ikimokyklinio ugdymo įstaigose ir bendrojo lavinimo mokyklose, administravimo taisyklės, ir greta ES paramos įvesta nacionalinė parama. Pagal šias taisykles pieno produktų vartojimas skatinamas vaikų darželiuose ir mokyklose iki ketvirtos klasės kompensuojant visą suvartojamo pieno kainą (dalį iš nacionalinio biudžeto, dalį iš ES lėšų), o vyresnių klasių vaikams – kompensuojant dalį kainos. Taigi, darželinukai bei pradinukai gauna stiklinę pieno nemokamai. Pažymėtina, kad EK atsižvelgė į teiktus pasiūlymus dėl pieno produktų asortimento išplėtimo, ir naujame 2008 m. liepos mėn. patvirtintame reglamente 2008–2009 mokslo metams vaikams siūlomas racionalesnis mitybos požiūriu pieno gaminių asortimentas. Įgyvendinant naująjį reglamentą, žemės ūkio ministro 2008 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. 3D-478 buvo patikslintos ir kitos paramos administravimo nuostatos.

Paramos programoje „Pienas vaikams“ dalyvauja 305 pareiškėjai. Iš viso pigiau arba nemokamai pieną vartoja apie 45 tūkst. vaikų, daugiausia darželinio amžiaus. 2007–2008 mokslo metais programos taikymo mastas padidėjo – švietimo įstaigose moksleiviai suvartojo apie 600 t pieno produktų. Apskaičiuota, kad už pieną, suvartotą darželiuose ir mokyklose 2008 m. bus išmokėta apie 490 tūkst. Lt ES lėšų ir 1 280 tūkst. Lt nacionalinių lėšų. Per visą priemonės taikymo laikotarpį bus panaudota apie 4,3 mln. Lt ES ir nacionalinių lėšų.

Teikti valstybės garantijas kredito unijoms dėl jų teikiamų kreditų (467).

2008 m. UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondas kredito unijoms suteikė 3 garantijas, kurių dėka kreditų gavėjai galėjo pasiskolinti iš kredito unijų 0,86 mln. Lt kreditų.

Teikti valstybės paramą įsisteigusioms naujoms kooperatinėms bendrovėms (kooperatyvams) (483).

Siekiant visokeriopaai skatinti ir finansiškai remti kooperacijos plėtrą kaime, labiau įtraukiant į šį procesą Žemės ūkio rūmus, kaimo bendruomenes ir kitus socialinius partnerius, 2008 metais parengtos, suderintos su EK ir patvirtintos atnaujintos Valstybės pagalbos gamintojų kooperacijai plėtoti taisyklės. Jas numatyta įgyvendinti 2008–2013 metų laikotarpiu. Pagal šias taisykles per 2008 metus 11 KB(K) patvirtinta paramos gavėjais. Šią valstybės paramą KB(K) įsikūrimo ir administracinių išlaidų kompensavimui numatyta taikyti iki 2013 metų. Pradėtos įgyvendinti Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos (KPP) priemonės, kuriose KB(K) numatyti prioritetai, išimtys ir ypatumai. Pagal KPP priemonės 2008 metais dėl 8 KB(K) teiktų projektų yra priimti žemės ūkio ministro sprendimai skirti paramą. Supaprastinta KB(K) pripažinimo žemės ūkio KB(K) tvarka. Pripažinimas žemės ūkio KB(K) 2008 kalendoriniams metams yra suteiktas iš viso 48 KB(K). KB(K) turi apie 13 tūkst. narių, kas sudaro apie 10 proc. visų šalies ūkininkų. KB(K) apima apie 20 proc. žaliavinio pieno ir apie 10 proc. grūdų rinkos.

Kasmet numatyti lėšas iš Žemės ūkio ministerijai skirtų asignavimų kaimo bendruomeninėms organizacijoms ir jų projektams remti (504).

Nuo 2006 m. kasmet iš Specialiosios kaimo rėmimo programos teikiama nacionalinė parama kaimo bendruomenėms (KB) ir vietos veiklos grupėms (VVG). Šios paramos tikslas – remti

projektus, skatinančius vietinę kaimo gyventojų iniciatyvą ir tenkinančius jų viešuosius poreikius. Valstybės parama skiriama kaimo bendruomenių projektams, susijusiems su kaimo bendruomenių patalpų renovacija ir (arba) įrengimu, techninės bazės stiprinimu, vaikų žaidimų ir sporto aikštelių (zonų) renovacija, mokymo organizavimu, veiklos viešinimu ir leidinių leidyba. Maksimali paramos suma vienam projektui gali siekti iki 25 000 Lt. 2006 m. pateiktos 353 paraiškos, kurioms valstybės biudžete buvo numatyta 3 mln. Lt, 2007 m. pateiktos 442 paraiškos, pagal kurias prašoma paramos už 8,9 mln. Lt, tačiau 2007 m. nacionalinei KB ir VVG paramai skirta 6 mln. Lt, iš jų 1,4 mln. Lt lėšų panaudota 101 KB projektui, teiktam 2006 m., kurių finansavimui einamaisiais metais pritrūko lėšų. Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos duomenimis, 2006–2008 m. pagal 2006–2007 metų valstybės paramos kaimo bendruomenių ir vietos veiklos grupių veiklai remti teikimo taisyklės pasirašytos 705 paramos sutartys daugiau kaip už 10 mln. Lt.

Nuo 2008 m. sausio 1 d. valstybės paramos kaimo bendruomenėms ir vietos veiklos grupių veiklai remti funkcija perduota Bendradarbiavimo su socialiniais partneriais skyriui. 2008 m. kaimo bendruomeninėms organizacijoms ir vietos veiklos grupėms remti skirta 11,2 mln. Lt Specialiosios kaimo rėmimo programos lėšų.

Kasmet numatyti lėšas iš Žemės ūkio ministerijai skirtų asignavimų žemės ūkio nevyriausybinėms organizacijų atstovavimui ES struktūrose remti (507).

Pagal žemės ūkio ministro 2008 m. kovo 7 d. įsakymu Nr. 3D-129 patvirtintą Specialiosios kaimo rėmimo programos 2008 metų išlaidų detalizuotą sąmatą pagal priemones (žemės ūkio ministro 2008 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. 3D-702 redakcija), 2008 m. paramai asociacijų, vienijančių asmenis, užsiimančius žemės ir miškų ūkio bei alternatyviąja veikla, narystės Europos Sąjungos organizacijose mokesčiui mokėti ir atstovavimo Europos Sąjungos organizacijose ir dalyvavimo tarptautinėse organizacijose išlaidoms finansuoti skirta 1 231 tūkst. Lt, panaudota 1227,6 tūkst. Lt.

Programos uždaviniai įgyvendinti, pagal numatytus programos vertinimo kriterijus rezultatai buvo pasiekti. Detali informacija apie šios programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

3. Žemės ūkio ir maisto produkcijos kokybės, saugos, konkurencingumo ir Europos Sąjungos reikalavimų įgyvendinimas (programos kodas 01.32)

Vykdam šią programą įgyvendinami ES reikalavimai, siekiama gerinti šalies žemės ūkio, žuvininkystės ir maisto produkcijos kokybę, didinama jos sauga bei skatinamas konkurencingumas vidaus ir užsienio rinkose.

Programos tikslai 01, 02. Išaiškinti tinkamiausias Lietuvos agroklimatinėms sąlygoms augalų veisles, pasižyminčias gausiu derliumi, geros kokybės ir konkurencinga produkcija; Suteikti pagal ES reikalavimus augalų veislėms teisinę apsaugą, parengti siūlymus dėl naujų veislių įrašymo į ES žemės ūkio augalų ir daržovių veislių bendruosius katalogus.

Šiuos programos tikslus įgyvendina Lietuvos valstybinis augalų veislių tyrimo centras ir augalų veislių tyrimo stotys. Iš Lietuvos augalų veislių tyrimo stotyse tiriamų 300–350 Lietuvos ir užsienio valstybių selekcininkų sukurtų naujų augalų veislių kasmet išaiškinama 40–50 naujų, ypač geromis ūkinėmis savybėmis pasižyminčių ir tinkančių Lietuvos klimato sąlygomis augalų veislių. Pagal atliktus tyrimus sudaromas patikslintas „Nacionalinis augalų veislių sąrašas“. Taikoma naujų augalų veislių registravimo, teisinės apsaugos joms suteikimo ir veislinės sėklinės medžiagos dauginimo sistema, atitinkanti ES reikalavimus.

Pagal numatytus kriterijus rezultatai pasiekti. Tinkamiausiomis Lietuvos sąlygoms pripažintų naujų žemės ūkio augalų veislių derlingumas 2008 m. padidėjo apie 9 proc., į ES žemės ūkio augalų ir daržovių veislių bendruosius katalogus įrašyti pasiūlyta 20 Lietuvos selekcininkų sukurtų naujų augalų veislių.

Programos tikslas 03 - organizuoti ir kontroliuoti kiaulių veislininkystės darbą Lietuvoje.

Veislininkystės darbus kiaulininkystėje organizuoja ir koordinuoja Valstybinė kiaulių veislininkystės stotis, kuri yra kiaulių selekcijos koordinavimo centras. Stotis atlieka veislinių kuilių, paršavedžių, prieauglio vertinimą pagal produktyvumą, raumeningumą bei veislines genetines savybes, informacinėse sistemose kaupia duomenis apie kuilių ir paršavedžių genealogiją, atlieka veislinio prieauglio matavimus ultragarso aparatu, vykdo kiaulių kontrolinį auginimą bei kontrolinius skerdimus ir skerdenų mėšinių savybių vertinimą, apibendrina sukauptus duomenis ir juos pateikia vartotojams. Pagal atliktus veislinio prieauglio raumeningumo matavimus ultragarso prietaisais ir kontrolinio kiaulių auginimo bei penėjimo duomenis teikiami pasiūlymai dėl tolimesnio veislinių kiaulių panaudojimo, kuriant labai produktyvias kiaulių bandas veislynuose.

Pagal numatytą kriterijų rezultatas pasiektas – reikiama informacija apie įvertintų veislinių kuilių ir paršavedžių veislines ir produktyvumo savybes sukaupta, apdorota, apyskaitos teikiamos kiaulių augintojams bei kitiems suinteresuotiems žemės ūkio veiklos subjektams.

Programos tikslas 04 - užtikrinti importuojamos ir eksportuojamos augalinės produkcijos atitikimą fitosanitariniams reikalavimams bei užtikrinti efektyvų augalų apsaugos priemonių naudojimą.

Šį tikslą įgyvendina Valstybinė augalų apsaugos tarnyba. Pasienio bei augalų apsaugos ir karantino punktų darbas organizuojamas teisės aktais nustatyta tvarka pagal ES reikalavimus. Prognozuojamas augalų ligų ir kenkėjų išplitimas, vykdomas importuojamų į Lietuvos Respubliką augalų, augalinių produktų ir kitų objektų fitosanitarinis patikrinimas, registruojamos augalų apsaugos priemonės ir kontroliuojamas jų įvežimas, prekyba, saugojimas ir naudojimas.

Pagal numatytus kriterijus Valstybinė augalų apsaugos tarnyba rezultatus pasiekė. 2008 m. į Lietuvos Respubliką buvo įvežami sveiki augalai ir augaliniai produktai, kurių fitosanitarinė kontrolė atliekama pasienio fitosanitarinės kontrolės postuose, regioniniai augalų apsaugos ir karantino punktai kontroliavo Lietuvoje užauginamų augalų ir augalinių produktų atitikimą fitosanitarinius reikalavimus. Į rinką buvo tiekiami augalų apsaugos produktai, laikantis teisės aktų reikalavimų ir

naudojami atsižvelgiant į naudojimo rekomendacijas bei augalų ligų prognozes. Augalai ir augaliniai produktai atitinkantys fitosanitarinius reikalavimus, su fitosanitariniais sertifikatais buvo gabenami į trečiąsias šalis, į kitas ES šalis – su augalo pasu.

Programos tikslas 05 - vykdyti dirvožemio agrocheminių savybių, užterštumo bei degradacijos procesų stebėseną ir parengti priemones dirvožemio derlingumui išsaugoti bei neigiamiems procesams sumažinti, kaupti ir sisteminti žemės našumui vertinti reikalingus duomenis.

Ši programos tikslą įgyvendina Lietuvos žemdirbystės instituto Agrocheminių dirvožemio tyrimų centras. Vadovaujantis ES teisės aktais, siekiant užtikrinti dirvožemio derlingumą, sumažinti azoto bei kitą taršą dirvožemyje ir vandenyje, vykdyti žemės našumo vertinimą, tiriami dirvožemio agrocheminiai rodikliai bei jų pokyčiai atskiruose šalies regionuose, skirtingo dirvožemio derlingumo zonose.

Pagal numatytą kriterijų rezultatas pasiektas – parengtos 2 rekomendacijos dirvožemio derlingumui padidinti ir taršai sumažinti.

Programos tikslas 06 - apsaugoti šalies rinką nuo nekokybiškos, pavojingos gyvybei, kenksmingos sveikatai ir žalingos aplinkai žemės ir miškų ūkio technikos, žemės ūkio produkcijos perdirbimo bei medienos apdorojimo įrangos.

Ši programos tikslą įgyvendina Valstybinė mašinų bandymo stotis, kuri paskirta žemės ir miškų ūkio traktorių, jų priekabų ir prikabinamųjų mašinų atitikties įvertinimo ir Europos Bendrijos tipo patvirtinimo įstaiga. Įgyvendinant šį tikslą atliekami žemės ir miškų ūkio technikos bandymai, nustatant visas naudojimo savybes bei saugos lygį pagal ES direktyvas. Plečiama bandymų laboratorijos akreditacijos sritis, Lietuvos standartai pritaikomi prie tarptautinių, Europos ir užsienio standartų, rengiami žemės ir miškų ūkio technikos bandymo metodų įmonės standartai, sertifikuojama žemės ir miškų ūkio technika.

Keliami uždaviniai – sertifikuoti žemės ir miškų ūkio techniką, žemės ūkio produkcijos perdirbimo ir medienos apdorojimo įrangą, tirti žemės ūkio technikos tobulinimo kryptis, ugdyti pasitikėjimą šalyje gaminama technika. Įgyvendindama numatytus tikslus ir uždavinius, Valstybinė mašinų bandymo stotis užtikrina, kad naujai pateikiamos į rinką žemės ir miškų ūkio mašinos (Lietuvoje pagamintos ir įvežamos iš užsienio), žemės ūkio produkcijos perdirbimo bei medienos apdirbimo įranga visiškai atitiks teisės aktų nustatytus reikalavimus. Pagal numatytą kriterijų rezultatas pasiektas.

Programos tikslas 07 - atkurti ir pagausinti žuvų ir vėžių išteklius, sukurti naujas akvakultūros technologijas, plėtoti karpinių ir kitų žuvų veislininkystę, parengti akvakultūros plėtros ir racionalaus žuvų išteklių naudojimo ir gausinimo rekomendacijas .

Ši programos tikslą įgyvendina Lietuvos valstybinis žuvivaisos ir žuvininkystės tyrimų centras. Uždaviniai – įgyvendinti lašišinių žuvų išteklių atkūrimui reikalingus šių žuvų dirbtinio veisimo ir migracijos bei neršto sąlygų gerinimo darbus, vykdyti kitų saugomų, globojamų bei vertingų

verslinių žuvų ir vėžių išteklių atkūrimui, palaikymui ir pagausinimui reikalingus dirbtinio veisimo darbus, sukurti arba patobulinti jų veisimo technologijas, atlikti vidaus vandenu žuvininkystės tyrimus bei parengti išvadas ir rekomendacijas jos plėtrai, kasmet tirti ir vertinti Baltijos jūros Lietuvos ekonominės zonos ir teritorinių vandenu žuvų išteklius, rengti rekomendacijas dėl jų racionalaus panaudojimo, išsaugojimo bei gausinimo, teikti duomenis Tarptautinei jūros tyrimo tarnybai (ISEC), pasiekti, kad tyrimų metodikos, apimtys ir duomenų patikimumas atitiktų ISEC reikalavimus. Pagal numatytus kriterijus rezultatai pasiekti.

Programos tikslas 08 - vykdyti Kauno marių ir Elektrėnų vandens talpyklos žuvų išteklių palaikymo ir gausinimo programas ir žuvivaisinę melioraciją.

Tikslą įgyvendina Laukystos žuvų veislynas. Siekiant palaikyti žuvų atsargas optimaliame lygyje, veisiama ir išleidžiama į Kauno marias ir Nemuno baseiną vertingų žuvų jaunikliai, rengiami pasiūlymai dėl natūralių nerštaviečių apsaugos bei vandens lygio svyravimo žuvų neršto metu, taip pat žuvų, patenkančių į Kruonio HAE turbinas, mechaninio sužalojimo mažinimo. Pagal numatytą kriterijų rezultatas pasiektas. Veisiant ir išleidžiant į Kauno marias ir Nemuno baseiną vertingų žuvų jauniklius, apskaičiuota, kad vertingos plėšrios žuvys sudaro apie 20 proc.

Programos tikslas 09 - organizuoti ir vykdyti gyvulių produktyvumo kontrolės darbą Lietuvoje.

Gyvulių produktyvumo darbus Lietuvoje organizuoja ir vykdo VĮ „Gyvulių produktyvumo kontrolė“. Gyvulių produktyvumo kontrolė – viena iš pagrindinių veislininkystės darbo sudedamųjų dalių. Gyvulių produktyvumo kontrolė sudaro sąlygas vykdyti kryptingą gyvulių selekciją, operatyviai analizuoti reprodukcijos, produktyvumo, šėrimo rodiklius, daryti ekonominę bandų veiklos analizę, sekti pieno ūkio veiklos rezultatus, išlaikyti bandose pačias geriausias karves, gerinti genetinį gyvulių potencialą. Tik tiksliai nustatčius gyvulio veislinę vertę galima daryti atranką ir parinkimą.

Pagal numatytą kriterijų rezultatas pilnai nepasiektas – kontroliuojamų gyvulių primilžis padidėjo 1 proc. (planas 3,3 proc.).

Programos tikslas 10 - vykdyti efektyvią gyvulių veislininkystės priežiūrą, skatinant jų laikytojus auginti veislinius gyvulius, kurių produktyvumas ir produkcijos kokybė būtų konkurencinga ir Europos šalyse.

Ši programos tikslą įgyvendina Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos. Rengiamos apžiūros ir įvertinami veisliniai gyvuliai, kurių kilmė ir individualios savybės atitinka veisliniams gyvuliams keliamus reikalavimus, kasmet atnaujinami galvijų, kiaulių, arklių, paukščių, žvėrelių, avių, ožkų veislynų sąrašai. Rajonų valstybiniai veislininkystės inspektoriai nuolat tikrina veislinio prieauglio auginimą pas jų laikytojus, veislininkystės apskaitą, ir kt., taip pat tikrina gyvulių veislininkystės institucijas, veislinius gyvulius auginančius fizinius ir juridinius asmenis, kaip jie vykdo Veislininkystės įstatymą ir kitus

veislininkystę reglamentuojančius teisės aktus, nustatyta tvarka nagrinėja administracinių teisės pažeidimų bylas, skiria administracines nuobaudas.

2008 m. rugpjūčio mėn. Lietuvoje buvo surengta tarptautinė 59 Europos gyvulininkystės produkcijos gamintojų asociacijos (EAAP) konferencija, kurioje dalyvavo 750 dalyvių iš 58 pasaulio šalių. Tarnybai buvo pavesta koordinuoti gyvulių veislininkystės sektoriaus pristatymą. Konferencija suteikė išskirtinę galimybę pristatyti Lietuvą ir jos gyvulininkystės pasiekimus veislininkystės srityje, gyvulininkystės specialistams ir mokslininkams diskutuoti apie veislininkystės plėtros kryptis ir perspektyvas, užmegzti glaudesnius ryšius su kolegomis iš užsienio, aptarti galimybes kartu vykdyti tarptautinius projektus.

Propaguojant mėsinę galvijininkystę ir siekiant auginti aukštos veislinės vertės grynaveislius mėšinių veislių galvijus, įdiegta mėšinių galvijų vertinimo sistema su naujausia įranga, kuri leidžia nustatyti raumenų išsivystymą ir riebalų išsidėstymą raumenyse. Tai leidžia ūkininkams gerinti veislines bandas, gauti galvijus su marmuringa mėsa, didinti galvijienos konkurencingumą.

Planuota, kad 2008 m. veislinių gyvulių augintojų pajamos, lyginant su prekinių gyvulių augintojų pajamomis, bus 13 proc. didesnės. Pagal numatytą kriterijų rezultatas pasiektas

Programos tikslai 11, 12, 13, 14. Užtikrinti efektyvią augalų dauginamosios medžiagos kokybės kontrolę; Užtikrinti valstybės rezervo grūdų bei superkamų ir laikomų intervencinio pirkimo grūdų kokybės valstybinę priežiūrą, vadovaujantis Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimais; Siekti, kad į apyvartą būtų tiekiami kokybiški prekiniai pašarai; Įgyvendinant Licencijuotų sandėlių ir sandėliavimo dokumentų įstatymą ir vykdant kontrolę siekti, kad licencijuotuose sandėliuose būtų užtikrinamas grūdų kiekio ir kokybės išsaugojimas.

Šiuos programos tikslus įgyvendina Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Tarnyba). Įgyvendindama valstybės politiką augalų dauginamosios medžiagos kokybės srityje, Tarnyba pagal savo kompetenciją užtikrino įstatymų ir kitų su sėklininkyste susijusių teisės aktų vykdymą, dauginamosios medžiagos sertifikavimą, kontroliavo šalies rinkai tiekiamos augalų dauginamosios medžiagos atitikimą teisės aktų nustatytiems reikalavimams, vertino ūkio subjektų pasirengimą tiekti rinkai augalų dauginamąją medžiagą.

Atlikdami pavestas funkcijas Tarnybos specialistai 2008 m. sertifikavo 39 671 t žemės ūkio, daržo ir 428 110 vnt. sodo augalų dauginamosios medžiagos, aprobavo 19 490 ha sėklinių pasėlių, iš jų: 5 799 ha žieminių javų, 6 090 ha vasarinių javų, 280 ha grikių, 6 081 ha pašarinių augalų, 917 ha aliejinių ir pluoštinių augalų, 1 ha daržovių, 320 ha sėklinių bulvių pasėlių ir 1 189 450 vnt. sodo augalų dauginamosios medžiagos. Dėl sėklinių pasėlių kokybės neatitikimo teisės aktuose nustatyto reikalavimų 2008 m. buvo išbrokuota 134 ha sėklinių pasėlių. Organizuoti mokymai oficialiems aprobuotojams, kurių metų jie įgijo ne tik naujų teorinių, bet ir praktinių žinių, vertinant sėklinio pasėlio atitikimą veislės tapatumo ir veislinio grynumo reikalavimams pagal nustatytus požymius.

Sertifikuojant augalų dauginamąją medžiagą išduoti 1467 Sėklos sertifikatai, 94 Sodo augalų sodmenų sertifikatai, 162 Sėklinių bulvių sertifikatai ir 213 ISTA Tarptautinių sėklų siuntos tyrimo sertifikatų.

Suteikiant ūkio subjektams augalų dauginamosios medžiagos kokybės rodiklių nustatymo paslaugas, ištirti 4 686 bandiniai.

Vykdamas nuostatais numatytas funkcijas ir siekiant pagal savo kompetenciją užtikrinti įstatymų bei kitų su grūdais ir jų produktais susijusių teisės aktų vykdymą, tarnybos specialistai tikrino priimamų grūdų, kuriems taikomos intervencinės priemonės, kokybės atitiktį nustatytiems reikalavimams, inspektavo eksportuojamus ir importuojamus grūdus bei jų produktus ir išdavė kokybės sertifikatus, kontroliavo priimamų ir valstybės rezerve esančių grūdų kokybės būklę.

Ūkio subjektų prašymu Tarnybos specialistai patikrino ir įvertino 16 grūdų sandėlių (saugyklų) ir jų kokybės vertinimo laboratorijų pasiruošimą ir galimybes priimti ir laikyti intervencinio pirkimo grūdus. Pažymos apie tikrinimo rezultatus ir išvados buvo pateiktos Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūrai (toliau – LŽŪMPRRA). Patvirtinus intervencinius sandėlius, prieš intervencinio laikotarpio pradžią pakartotinai buvo patikrinta jau patvirtintų 14 intervencinių sandėlių.

Vykdamas valstybės rezervo grūdų laikymo sąlygų ir kokybės būklės valstybinę priežiūrą, atlikti 2 kokybės būklės ir kiekio tikrinimai ir pateikti pasiūlymai grūdų saugotojui dėl grūdų kokybės užtikrinimo ilgalaikio saugojimo metu. Taip pat buvo atliekami valstybės rezervo grūdų specialiosios kokybinės – kiekybinės apskaitos tikrinimai.

Per 2008 m. atlikti 63 tikrinimai įmonėse grūdų supirkimo ir priėmimo saugojimui metu, atlikti kontroliniai kokybės vertinimo tikrinimai.

Vykdamas priimamų intervencinio pirkimo grūdų kokybės kontrolę nuo lapkričio 1 d. iki gruodžio 31 d. patikrina 3190 t grūdų kokybę.

Vertinant ir kontroliuojant valstybės rezervo ir intervencinio pirkimo grūdų kokybę, atliekant kokybės tyrimus komerciniams grūdams ūkio subjektų prašymu per 2008 m. buvo atlikta 2480 kokybės tyrimų.

Tarnybos darbuotojai kontroliavo grūdų ir jų produktų kokybės vertinimą grūdų analizatoriais INFRATEC ir vykdė bendro šių prietaisų tinklo respublikoje funkcionavimo priežiūrą bei prietaisų parodymų kontrolę. Kontroliuojamų grūdų ir jų produktų kiekis taikant prietaisų Infratec tinklą – 115,8 tūkst. t.

Per praėjusius metus buvo inspektuota 60 336 t eksportuojamų grūdų ir jų produktų kokybė ir išrašyti 383 kokybės sertifikatai. Be to, išduotos 1 652 pažymos apie grūdų kokybę ūkio subjektų pateiktiems eksportuojamų grūdų bandiniams. Iš viso išduoti 2 035 kokybę patvirtinantys dokumentai.

2008 m. buvo sėkmingai baigtas Pereinamojo laikotarpio institucijų plėtros priemonių projekto Nr. 2005/017-494-03-02 „Tolesnis žemės ūkio intervencinių priemonių administravimo ir

kontrolės stiprinimas“ vykdytas. Įdiegta kompiuterizuota ėminių priėmimo ir tyrimų atlikimo bei rezultatų apdorojimo sistema.

2008 m. buvo toliau registruojami ūkio subjektai, užsiimantys pašarų veikla ir įtraukiami į Įregistruotų pašarų ūkio subjektų sąrašą. 2008 m. iš savivaldybių žemės ūkio skyrių, seniūnijų, ūkininkų gauta ir patikrinta 8 641 ūkio subjektų prašymas įregistravimui gauti, 8 425 gautų ūkio subjektų prašymų užregistruoti. Įtraukta į Įregistruotų pašarų ūkio subjektų sąrašą 8 425 pašarų ūkio subjektų ir jiems suteikti įregistravimo numeriai, išregistruoti iš Įregistruotų pašarų ūkio subjektų sąrašo 453 ūkininkai. Registras skelbiamas Tarnybos interneto svetainėje yra viešas ir prieinamas kiekvienam suinteresuotam vartotojui. 2008 m. patvirtintos 2 sausųjų pašarų perdirbimo įmonės bei išduoti leidimai.

Pagal visus numatytus kriterijus Tarnyba rezultatus pasiekė.

Numatyti programos tikslai buvo įgyvendinti. Detali informacija apie šios programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

4. Informavimas, žemdirbių mokymas, švietimas ir tyrimai (programos kodas 01.33)

Programos tikslas - plėtoti dirbančiųjų žemės ūkio sektoriuje ir kitų kaimo plėtros dalyvių tęstinio profesinio mokymo ir informavimo sistemą, modernizuoti informacijos vartotojų aptarnavimą, informuoti visuomenę apie Europos Sąjungos žemės ūkio ir kaimo plėtros politiką, rengti rekomendacijas dėl jos įgyvendinimo, analizuoti ekonominius ir socialinius procesus kaime.

Įgyvendinant programos priemones užtikrinama dirbančiųjų žemės ūkio sektoriuje dalykinė profesinė kompetencija, parengtos Vietos veiklos grupės (VVG) ir kaimo bendruomenės rengti ir įgyvendinti integruotas kaimo plėtros strategijas, rengiama informacinė medžiaga, mokymo literatūra, mokymo programos, plėtojami bibliotekos fondai, modernizuojamas informacijos vartotojų aptarnavimas, žemės ūkio subjektai informuojami apie žemės ūkio ir kaimo plėtros politiką, ES paramos fondus. Taip pat užtikrinamas institucijos viešumas bei informacijos prieinamumas vartotojui, informuojami žemdirbiai, kaimo vietovių gyventojai bei visuomenė apie žemės ūkio srities aktualijas, žemės ūkio veiklos subjektai aprūpinami informacine literatūra, informacinėmis, reklaminėmis bei techninėmis priemonėmis. Vykdoma žemės ūkio ir kaimo plėtros politikos įgyvendinimo, ekonominių ir socialinių tyrimų programa, tęsiami Ūkių apskaitos duomenų tinklo (ŪADT) bei jo informacinės sistemos tobulinimo darbai.

Vyriausybės programos priemonių, susijusių su aprašoma programa, įgyvendinimas:

Rengti naujas ir reguliariai pertvarkyti bei patikslinti esamas žemdirbių tęstinio profesinio mokymo programas, atsižvelgiant į žemdirbių išsilavinimo lygį ir kvalifikacijos tobulinimo poreikius. Inicijuoti naujų žemės ūkio pagrindinio profesinio mokymo programų rengimą (147).

Parengtas ir Lietuvos Respublikos Seimui pateiktas (Vyriausybės 2006 m. rugsėjo 6 d. nutarimas Nr. 847 „Dėl Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 2, 12, 37, 39, 41, 43, 45, 46, 56, 62, 63, 66, 71 ir 72 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 21 straipsnio pakeitimo įstatymo

projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ (Žin., 2006, Nr. 95-3734) Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo projektas. Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo naują redakciją Seimas priėmė 2007 m. balandžio 3 d.

Tobulinama žemės ūkio specialistų ir kvalifikuotų darbuotojų rengimo bei tęstinio mokymo tvarka, atnaujinamos esamos bei rengiamos naujos pagrindinio profesinio mokymo bei studijų programos.

Pagal visus numatytus kriterijus rezultatai pasiekti. Įgyvendinant programos priemones įsteigta 48 Vietos veiklos grupės (VVG), kurioms suteiktos žinios tinkamai parengti ir įgyvendinti kaimo plėtros strategijas, patikslinta ir parengta 39 naujos VVG narių ir žemdirbių bei kitų kaimo gyventojų tęstinio mokymo programos, įgyvendintos 62 institucijos viešumą bei informacijos prieinamumą vartotojui užtikrinančių priemonės, padidintas Lietuvos žemės ūkio bibliotekos fondas, Europos Komisijos Žemės ūkio direktoratui pateikta 1000 ataskaitų apie respondentinius ūkius.

Detali informacija apie šios programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

5. Žemės ūkio administravimo ir jo tobulinimas (programos kodas 01.34)

Programos tikslas 01 – sudaryti prielaidas formuoti ir įgyvendinti racionalią žemės ūkio bei žuvininkystės politiką, koordinuoti bendrosios žemės ūkio politikos įgyvendinimo bei nacionalinių sektoriaus pozicijų atstovavimo ES institucijose procesą.

Programa parengta, siekiant formuoti racionalią žemės ir maisto ūkio bei žuvininkystės politiką, kuri rinkos ekonomikos sąlygomis skatintų konkurencingos produkcijos gamybą, gyventojų užimtumą bei pakankamas šių šakų darbuotojų pajamas, užtikrinti valstybės rezervo funkcionavimą, koordinuoti bendrosios žemės ūkio politikos įgyvendinimo bei tarnautojų atstovavimo ES institucijose procesą, palaikyti tarptautinį tarpžinybinį bendradarbiavimą.

Vyriausybės programos priemonių, susijusių su aprašoma programa, įgyvendinimas:

Atsižvelgiant į esamą situaciją ir aplinkos sąlygų analizę, per oficialius susitikimus su ES institucijų ir ES valstybių atstovais nuolat kelti klausimą dėl spartesnio tiesioginių išmokų lygio suvienodinimo su senosiomis valstybėmis narėmis ir galimybės gauti didesnes žemės ūkio produktų gamybos kvotas perspektyviose žemės ūkio produktų gamybos šakose. Aktyviai dalyvauti ES teisėkūros procese siekiant palankaus šių klausimų sprendimo (454).

Žemės ūkio ministerija, siekdama spartesnio tiesioginių išmokų suvienodinimo, nuo 2005 m. pradžios šį klausimą kėlė įvairiuose susitikimuose su Baltijos šalių atstovais. Vyko neformalūs pokalbiai su ES Komisija. Teigiamų poslinkių buvo pasiekta 2006 m. pabaigoje, kai Komisija paskelbė gaires dėl papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų. Vėliau, 2007 m. lapkričio mėnesį, Komisija paskelbė komunikatą (toliau – Komunikatas) dėl BŽŪP 2003 m. reformos patikros. BŽŪP reformos patikros etapą Lietuva ir kitos Baltijos šalys narės siekė tinkamai išnaudoti, keldamos klausimą dėl tiesioginės paramos suvienodinimo. Lietuva visų lygių ES institucijų (ES Tarybos

Specialiojo žemės ūkio komiteto (SCA), Aukšto lygio žemės ūkio pareigūnų ir Žemės ūkio ir Žuvininkystės tarybos (ŽŪŽT)) susitikimuose reikalavo, kad Komisija imtųsi priemonių dėl tiesioginės paramos, skiriamos už hektarą, suvienodinimo visose šalyse narėse.

2008 m. kovo 17 d. vykusiam ŽŪŽT posėdyje, kuriame buvo pristatytos Pirmininkaujančios šalies išvados dėl Komisijos komunikato „Pasiruošimas BŽŪP reformos patikrinimui“, buvo akcentuota, kad nors Lietuva iš esmės pritaria Pirmininkaujančios šalies parengtam išvadų projektui, tačiau išvadose turėtų būti įtraukta nuostata dėl priemonių, sudarančių sąlygas tiesioginių išmokų dydžių suvienodinimui ES lygiu, parengimo.

Remiantis Tarybos išvadamis dėl 2003 m. BŽŪP reformos patikros, 2008 m. gegužės 26 d. vykusiam SCA posėdyje buvo pristatytas darbinis dokumentas dėl BŽŪP reformos patikros poveikio vertinimo, kuriame buvo analizuojama ir tiesioginių išmokų lygio suvienodinimo ES lygiu galimybė. Tai buvo pirmasis apčiuopiamas ilgų derybų teigiamas rezultatas. Lietuva siūlė, kad šio klausimo svarstymui būtų skirta dar daugiau dėmesio arba jam būtų skirti specialūs politiniai debatai įvairiuose ES forumuose. Taip pat Lietuva rėmė nuostata, jog visose ES šalyse narėse tiesioginės paramos schemos būtų suformuotos remiantis vienodais principais ir kriterijais ir kad jų pagrindu būtų nustatytos vienodos išmokos už žemės ūkio naudmenų ploto vienetą (angl. *flat rate*).

Komisijai pateikus Tarybos išvadų nuostatas įgyvendinančių teisės aktų projektus, tiesioginių išmokų suvienodinimo klausimas išliko vienu iš svarbiausių Lietuvos delegacijos keliamų klausimų. Visuose ES institucijų posėdžiuose buvo reiškiamas susirūpinimas dėl nevienodų konkurencinių sąlygų senosiose ir naujosiose šalyse būtent dėl didelių tiesioginių išmokų skirtumų.

2008 m. rugsėjo 30 d. Pirmininkaujančios šalies organizuotose trišalėse darybose dėl BŽŪP reformos patikros nuostatų Lietuva vienu svarbiausiu klausimu kėlė tiesioginių išmokų suvienodinimą. Lietuvos delegacijai vadovavusi žemės ūkio ministrė susitikime pabrėžė, kad būtina jau dabar imtis konkrečių žingsnių numatant instrumentus, pasitarnausiančius sklandžiam tiesioginių išmokų už hektarą suvienodinimui ES lygiu po 2013 m. žemės ūkio ministrė paragino Europos Komisiją iki 2011 m. parengti tiesioginių išmokų ES lygiu suvienodinimo metodiką bei priemonių planą, kuris turėtų būti įgyvendinamas jau naujuoju programavimo laikotarpiu. 2008 m. spalio 27 d. vykusio trišalio susitikimo metu Lietuvos delegacija tvirtai laikėsi savo prioritetų ir dar kartą kreipėsi į Komisiją su pasiūlymu, kad jau iki 2011 m. būtų parengtas priemonių planas sklandžiam tiesioginių išmokų suvienodinimui naujoje finansinėje perspektyvoje (po 2013 m.).

2008 m. spalio mėn. Lietuva kartu su 8 naujosiomis šalimis narėmis pateikė Komisijai deklaraciją dėl tiesioginių išmokų suvienodinimo ES lygiu. Deklaracijoje taip pat pasisakoma už tai, kad siekiant suvienodinti konkurencines sąlygas Bendrijoje, naujosiose šalyse narėse moduliacija nebūtų taikoma iki tol, kol bus pasiektas vienodas ES mastu tiesioginių išmokų lygis. Naujosios šalys narės siūlo Komisijai savo ruožtu 2009 m. pradėti išsamią analizę, kuri pasitarnautų paramos suvienodinimui Bendrijos mastu po 2013 metų.

2008 m. lapkričio 18–20 d. vykusiam ŽŪŽT pateiktas galutinis kompromisinis BŽŪP reformos patikros dokumentų paketas, dėl kurio pasiektas politinis susitarimas.

Derybos dėl tiesioginių išmokų suvienodinimo dar nesibaigė ir jos bus plėtojamos politinių diskusijų dėl BŽŪP perspektyvos (po 2013 m.) kontekste.

Pieno supirkimo augimui prielaidas sudaro Lietuvos turima pakankamo dydžio pieno kvota. Siekiant padidinti turimą nacionalinę pieno gamybos kvotą ir gauti papildomą pieno kvotą iš restruktūrizavimo rezervo, numatyto Lietuvai Stojimo sutartyje, 2006 m. ministerija parengė ir pateikė Europos Komisijai išsamią ataskaitą apie realaus Lietuvos pienininkystės sektoriaus restruktūrizavimo proceso eigą, rezultatus ir tendencijas. Teigiamai įvertinusi šią ataskaitą, Europos Komisija skyrė papildomą nacionalinę pieno gamybos kvotą – 57 900 tonų, kuri priskirta pieno pardavimo perdirbti kvotai ir pradėta naudoti 2006/2007 kvotos metais. Numatoma, kad 2008 m. bus įvykdyta apie 82 proc. kvotos, tačiau pakankama kvota – tvirta prielaida pieno ūkio plėtros galimybei.

Siekiant paskatinti pieno gamybos kvotų pasiskirstymą tarp gamintojų, nuo 2007 m. balandžio 1 d. įteisinta pieno kvotų prekyba bei nuoma. Prekybą kvotomis ir jų nuomą bei kvotų aukciono organizavimo ir finansavimo tvarką nustatantys teisės aktai priimti išnagrinėjus kitų šalių patirtį ir mokslo pasiūlymus. Siekiant taupyti prekybos organizatorių ir, svarbiausia, ūkininkų laiką ir pinigines išlaidas, buvo pasirinktas ir įgyvendintas elektroninis aukcionas. Pirmasis pieno kvotų pardavimo aukcionas įvyko 2007 m. Per 2007–2008 metus įvyko trys pieno gamybos kvotų pardavimo aukcionai. Aukcionų dėka dalis smulkių pieno gamintojų, nutraukę pieno gamybą, pardavė jiems nereikalingas kvotas tiems ūkiams, kurie plečia pieno gamybą. Taigi, pagerėjo pieno kvotų pasiskirstymas tarp gamintojų. Tikimasi, kad galimybė pirkti – parduoti kvotą spartins pieno ūkių stambėjimo tempus.

2005 m. pabaigoje – 2006 m. pradžioje buvo padaryti tam tikri pieno kvotų sistemos teisės aktų pakeitimai. Smulkiesiems pieno gamintojams, kurie pardavė pieną, neturėdami kvotos arba turėdami kvotą viršijo, sudaryta galimybė sutvarkyti pieno ūkį ir tuo pačiu gauti didesnes pajamas, nes šiems gamintojams buvo skirtos papildomos pieno kvotos iš nedalijamo rezervo. Taip pat jie įgijo teisę gauti papildomas pieno kvotas bendrąja tvarka. Iki tol smulkiesiems pieno gamintojams nebuvo leidžiama gauti papildomų pieno kvotų, taigi, ir didinti pieno gamybą bei gauti daugiau pajamų.

Lietuvos žemės ir maisto ūkio interesams sėkmingai atstovaujama ES institucijose. Derybose dėl cukraus, vyno, vaisių ir daržovių, spiritinių gėrimų sektorių reglamentavimo pasiekta naudingų Lietuvos žemės ir maisto ūkiui rezultatų. Suformuota ir Vyriausybėje patvirtinta Lietuvos pozicija dėl ES Bendrosios žemės ūkio politikos bei ES biudžeto peržiūros.

Pagal numatytus kriterijus rezultatai pasiekti, išskyrus tai, kad dėl objektyvių priežasčių nustatytu laiku nebuvo įvykdyta keletas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006–2008 m. programos priemonių.

Vyriausybės 2008 m. rugsėjo 10 d. nutarimu Nr. 911 (Žin., 2008, Nr. 109-4157) pavesta parengti Lietuvos Respublikos geodezijos ir kartografijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, todėl nebuvo parengti Vyriausybės 2006–2008 m. programos įgyvendinimo priemonėse numatyti teisės aktai: Lietuvos Respublikos geografinės informacijos infrastruktūros (LGII) nuostatai (186 punktas), Lietuvos Respublikos teritorijos georeferencinio pagrindo nuostatai (489 punktas), Lietuvos Respublikos teritorijos kartografavimo strategija (490 punktas), kadangi šiuos dokumentus tikslinga rengti tik patvirtinus Lietuvos Respublikos geodezijos ir kartografijos įstatymą.

Buvo parengti kai kurių įstatymų projektai, tačiau Lietuvos Respublikos Seimas jų nepriėmė. Pvz., Seime 2008 m. birželio 17 d. įregistruotas Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo 1, 2, 5, 6 ir 8 straipsnių pakeitimo ir papildymo ir įstatymo papildymo 7¹ straipsniu įstatymo projektas (Nr. XP-3179), 2007 m. lapkričio 29 d. įregistruotas Lietuvos Respublikos licencijuotų sandėlių ir sandėliavimo dokumentų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas (Nr. XP-2647).

Programos tikslas 02 - palaikyti nuolatinį ryšius su ES institucijomis, šalių narių nuolatinėmis atstovybėmis, šalių kandidačių misijomis bei žemės ūkio srityje veikiančiomis visuomeninėmis organizacijomis.

Uždavinys – dirbant Lietuvos nuolatinėje atstovybėje ES Briuselyje betarpiškai dalyvauti atstovavimo ES žemės ir maisto ūkio srityje proceso koordinavime. Taip padedama spręsti klausimus, susijusius su ministerijos kompetencijai tenkančių Stojimo sutarties straipsnių vykdymu įgyvendinant Bendrąją žemės ūkio bei žuvininkystės politiką, užtikrinti savalaikį ir visapusišką informacijos apsikeitimą tarp Lietuvos ir ES institucijų, teisės aktų nustatyta tvarka atstovauti Lietuvai ES institucijų ir jų darbo organų posėdžiuose.

Pagal numatytus kriterijus rezultatas pasiektas.

Programos tikslas 03 – plėtoti ir integruotą sektoriaus informacinę sistemą bei gerinti institucijų materialinę techninę bazę.

Uždavinys – stiprinti techninę bazę institucijų, atsakingų už žemės ūkio informacinės sistemos administravimą ir institucijos, vykdančios valstybinės žemėtvarkos, žemės reformos, dirvožemio vertinimo, teritorijų planavimo bei kartografijos darbus ir tvarkančios melioruotų žemių ir melioracijos įrenginių kadastrą.

Įgyvendinant šį uždavinį, buvo palaikoma žemės ūkio informacinė sistema, atnaujinama ir modernizuojama VĮ ŽŪIKVC informacinės sistemos techninė bazė, VĮ LŽŪMPRA informacinės sistemos techninė bazė. Pagal numatytus kriterijus rezultatai, plėtojant integruotą sektoriaus informacinę sistemą, buvo pasiekti.

Programos tikslai įgyvendinti. Detali informacija apie programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

6. Biodegalų gamybos plėtros parama (programos kodas 01.41)

Programos tikslas – skatinti efektyvią biodegalų gamybos plėtrą, jos struktūrinius pokyčius, sudaryti galimybę žemės ūkio produkciją naudoti ne maisto reikmėms.

Programa parengta, vykdant Lietuvos Respublikos biokuro, biodegalų ir bioalyvų įstatymo (Žin., 2000, Nr. 64-1940; 2004, Nr. 28-870) nuostatas bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 19 d. nutarimą Nr. 53 „Dėl institucijų, atsakingų už Lietuvos Respublikos biokuro įstatymo įgyvendinimą, paskyrimo“ (Žin., 2001, Nr. 7-199).

Vyriausybės programos priemonių, susijusių su aprašoma programa, įgyvendinimas:

Įgyvendinti Biokuro gamybos ir naudojimo skatinimo 2004–2010 metais programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 26 d. nutarimu Nr. 1056 („Dėl biokuro gamybos ir naudojimo skatinimo 2004 – 2010 metais programos patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 133-4786) (546).

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos biokuro, biodegalų ir bioalyvų įstatymo bei Biokuro gamybos ir naudojimo skatinimo 2004–2010 metais programos nuostatas, šalyje 2008 metais pagaminta apie 81 tūkst. tonų biodegalų arba du kartus daugiau negu 2007 metais. Negalutiniais duomenimis 2008 metais biodegalai sudarys apie 5 proc. nuo visų transporte sunaudojamų degalų kiekio (planas 2008 m. – 4,25 proc.).

Biodegalų gamybos pajėgumai ir jų apimtys augs ir 2009–2010 m.

Numatytas rezultato kriterijus – šalies transporte sunaudojamas biodegalų kiekis, 2008 m. buvo ne tik pasiektas, bet ir viršytas.

Detali informacija apie programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

7. Specialioji žemės ūkio biudžetinių įstaigų mokamų paslaugų teikimo programa (programos kodas 01.81)

Programos tikslas - teikti mokamas paslaugas ūkio subjektams.

Programa sudaryta, vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu (Žin., 1990, Nr. 24-596; 2004, Nr. 4-47; 2007, Nr. 132-5357; 2008, Nr. 149-6038), Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 (Žin., 2001, Nr. 42-1455; 2004, Nr. 96-3531; 2008, Nr. 84-3360, Nr. 150-6089) ir kitais biudžeto pajamų gavimą ir išlaidų finansavimą reglamentuojančiais teisės aktais.

Programą sudaro Valstybinio žuvininkystės tyrimų centro, Lietuvos valstybinio augalų veislių tyrimo centro ir augalų veislių tyrimo stočių, Valstybinės kiaulių veislininkystės stoties, Valstybinės mašinų bandymo stoties, Programos „Leader“ ir žemdirbių mokymo metodikos centro, Laukystos žuvų veislyno, Lietuvos agrarinės ekonomikos instituto, Lietuvos žemės ūkio bibliotekos, Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos įmokamos į valstybės biudžetą specialiosios lėšos, gaunamos už teikiamas paslaugas.

Numatytas rezultato kriterijus – lėšos, gautos už teikiamas mokamas paslaugas, 100 proc.

pervedamos į valstybės biudžetą.

Specialiosios lėšos, gaunamos už teikiamas paslaugas, pervestos į biudžetą 100 proc., tačiau programos sąmata įvykdyta 87,5 proc., kadangi natūrine išraiška buvo pasiekti ne visi produkto kriterijai, už kai kurias realizuotas prekes ir paslaugas gauta mažiau pajamų, nei planuota. Detali informacija apie programos produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

8. Specialioji valstybės rezervo tvarkymo programa (programos kodas 01.84)

Programa parengta siekiant sudaryti, kaupti ir administruoti valstybės rezervo materialinius išteklius. Žemės ūkio ministerija yra valstybės rezervo tvarkytoja, atsakinga už tinkamą rezervo išsaugojimą.

Programos tikslas - užtikrinti tinkamą valstybės rezervo saugojimą.

Rezultato kriterijus – sudarytas nustatyto dydžio valstybės rezervas ir užtikrintas jo saugojimas (planas 100 proc., įvykdyta 95,6 proc.).

Specialiosios valstybės rezervo tvarkymo programos tikslas nebuvo pasiektas 100 proc., nes pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą (riboto naudojimo) 2008 m. valstybei nuosavybės teise priklausančios valstybės rezervo materialinės atsargos turėjo būti papildytos kitomis prekėmis, tačiau organizuojant pirkimus pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimo įstatymą užsitęsė kai kurių prekių pirkimo procedūros. Užbaigti minėtas procedūras numatoma 2009 m. I ketvirtyje.

9. Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo Orientavimo skyriaus programa (BPD įgyvendinti) (programos kodas 60.04)

Programos tikslas – įgyvendinant kaimo plėtros priemones pagal Lietuvos 2004-2006 metų bendrojo programavimo dokumentą, sukurti pažangų žemės ūkio ir miškininkystės sektorių, investuojant tiek į alternatyvią veiklą, tiek į tradicinį ūkininkavimą, užtikrinti palankias ekonomines ir socialines sąlygas kaimė.

Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento Kaimo plėtros ir žuvininkystės prioriteto kaimo plėtros priemonės finansuojamos iš Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo Orientavimo dalies bei Lietuvos Respublikos nacionalinio biudžeto. Paramos lėšos administruojamos, remiantis 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1257/1999 dėl Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo (EŽŪOGF) paramos kaimo plėtrai ir iš dalies pakeičiančiu ir panaikinančiu tam tikrus reglamentus (OL 2004, *specialusis leidimas*, 3 skyrius, 25 tomas, p. 391) su paskutiniais pakeitimais padarytais 2005 m. rugšėjo 20 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2005, L277, p. 1).

Programos lėšomis parama buvo teikiama žemės ūkio veiklos subjektams, vykdančioms investicinius projektus pieno, mėsos, vaisių ir daržovių, grūdinių kultūrų gamybos srityse, diegiantiems naujas technologijas, pertvarkantiems gamybą pagal ES reikalavimus atitinkančius standartus, remiami jaunieji ūkininkai. Remiamas naujų įrengimų ir mechanizmų įsigijimas mėsos ir pieno pramonėje, maisto sektoriuje parama teikiama vaisių ir daržovių, grūdų perdirbimui. Teikiama parama, susijusi su ES reikalavimų įgyvendinimu perdirbant žaliavas ir atliekų ir nutekamųjų

vandenų valymo sistemų statyba. Remiami investiciniai projektai, susiję su netradicinių žemės ūkio produktų gamyba, kaimo turizmu, tradiciniais ir netradiciniais amatais ir paslaugų teikimu bei kita alternatyviaja veikla, vandentvarkos sistemų tobulinimu, žemės sklypų konsolidacija, privačių miškų infrastruktūros gerinimu, ne žemės ūkio paskirties žemės apželdinimu mišku, teikiama parama programos Leader+ priemonėms ir kt.

Vyriausybės programos priemonių, susijusių su aprašoma programa, įgyvendinimas:

Įgyvendinti Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento, patvirtinto 2004 m. birželio 18 d. Komisijos sprendimu C(2004)2120 ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 2 d. nutarimu Nr. 935, ir Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano, patvirtinto 2004 m. rugpjūčio 3 d. Komisijos sprendimu Nr. C(2004)2949, kaimo plėtros priemonės, kuriose kaimo plėtros paramos mastas nustatytas vadovaujantis 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1257/1999 dėl Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo (EŽŪOGF) paramos kaimo plėtrai ir iš dalies pakeičiančiu ir panaikinančiu tam tikrus reglamentus (453).

2004–2006 m. programiniai dokumentai sėkmingai įgyvendinti. Bendrojo programavimo dokumento (toliau – BPD) 4 prioritete buvo numatytos 7 paramos žemės ūkiui ir kaimo plėtrai priemonės, kurioms įgyvendinti numatyta skirti 603,6 mln. Lt (iš jų ES dalis – 424,3 mln. Lt). Buvo pasirašytos 1 748 paramos sutartys.

Lietuvos kaimo plėtros 2004–2006 metų plano (toliau – KPP) 7 priemonių (įskaitant Techninę paramą) įgyvendinimui iš viso skirta 1.690,9 mln. Lt, pateiktos 365 288 paraiškos paramai gauti.

2004–2006 m. programinio laikotarpio investicinė ir kompensacinė ES struktūrinių fondų (659 mln. Lt) ir Kaimo plėtros 2004–2006 m. plano (2,1 mlrd. Lt) parama iki 2008 m. pabaigos baigta išmokėti.

Įgyvendinti Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento priemonę „Kaimo vietovių pritaikymo ir plėtros skatinimas“ (veiklos sritys „Žemės ūkio ir artimų ekonominės veiklos sektorių įvairinimas siekiant įvairiapusio ekonominės veiklos pobūdžio ir alternatyvių pajamų šaltinių“, „Kaimo turizmo ir amatų skatinimas“)(472) .

Žemės ūkio ministro įsakymais buvo patvirtintos Gairės pareiškėjams, teikiantiems projektus paramai gauti ir kiti dokumentai, nustatantys paraiškų vertinimo kriterijus bei procedūras.

Įgyvendinant BPD priemonės „Kaimo vietovių pritaikymo ir plėtros skatinimas“ veiklos sritis „Žemės ūkio ir artimų ekonominės veiklos sektorių įvairinimas siekiant įvairiapusio ekonominės veiklos pobūdžio ir alternatyvių pajamų šaltinių“ ir „Kaimo turizmo ir amatų skatinimas“ iš viso išmokėta 41,3 mln. Lt.

Veiklos sritis „Žemės ūkio ir artimų ekonominės veiklos sektorių įvairinimas siekiant įvairiapusio ekonominės veiklos pobūdžio ir alternatyvių pajamų šaltinių“ projektams įgyvendinti iš BPD numatyta skirti 14,4 mln. Lt, pasirašyta 17 paramos sutarčių, pagal kurias išmokėta 14,1 mln. Lt.

Pagal veiklos srities „Kaimo turizmo ir amatų skatinimas“ 46 paramos sutartis paramos gavėjams išmokėta 27,2 mln. Lt.

Teikti prioritetinius balus keičiantiesiems tradicinį ūkininkavimą į alternatyvią veiklą pagal Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento priemonės „Kaimo vietovių pritaikymo ir plėtros skatinimas“ veiklos sritis „Žemės ūkio ir artimų ekonominės veiklos sektorių įvairinimas siekiant įvairiapusio ekonominės veiklos pobūdžio ir alternatyvių pajamų šaltinių“ ir „Kaimo turizmo ir amatų skatinimas“ (475).

Keičiantiesiems tradicinį ūkininkavimą į alternatyvią veiklą, teikti prioritetiniai balai pagal Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento priemonės „Kaimo vietovių pritaikymo ir plėtros skatinimas“ veiklos sritis „Žemės ūkio ir artimų ekonominės veiklos sektorių įvairinimas siekiant įvairiapusio ekonominės veiklos pobūdžio ir alternatyvių pajamų šaltinių“ ir „Kaimo turizmo ir amatų skatinimas“.

Pareiškėjams, pateikusiems paraiškas paramai pagal priemonės „Kaimo vietovių pritaikymo ir plėtros skatinimas“ veiklos sritis „Žemės ūkio ir artimų ekonominės veiklos sektorių įvairinimas siekiant įvairiapusio ekonominės veiklos pobūdžio ir alternatyvių pajamų šaltinių“ ir „Kaimo turizmo ir amatų skatinimas“ pagal Gairėse nustatytą projekto naudos ir kokybės vertinimo šimtabalę sistemą, 25 prioritetiniai balai buvo teikiami tiems pareiškėjams, kurių projektai įgyvendinami mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse.

Viena iš efektyviausių priemonių ūkininkų, ūkininkaujančių skirtingose regionuose, pajamoms suvienodinti buvo parama pagal KPP 2004–2006 m. priemonę „Mažiau palankios ūkininkauti vietovės ir vietovės su aplinkosauginiais apribojimais“. Pagal šią priemonę pateiktos 329 143 paraiškos (po 110 tūkst. paraiškų kasmet), parama išmokėta už daugiau nei 1 mln. ha žemės ūkio naudmenų (iš viso 611,546 mln. Lt.).

Įgyvendinti Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento priemonę „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“ (476).

Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą ir parengus 2004–2006 metų bendrąjį programavimo dokumentą, buvo pradėta teikti parama pagal šio dokumento „Kaimo plėtros ir žuvininkystės“ prioriteto priemonę „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“.

BPD priemonei „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“ buvo skirta 55,65 mln. Lt. Priemonė buvo viena populiariausių – gautos 753 paraiškos 62,4 mln. Lt. paramos sumai gauti. Projektų įgyvendinimas pagal priemonę baigtas – paremti 676 ūkininkai, jiems išmokėta 55,65 mln. Lt paramos.

Įgyvendinti Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento priemonės „Investicijos į žemės ūkio valdas“ ir „Žemės ūkio produktų perdirbimo ir rinkodaros gerinimas“, pagal kurias kooperatinėms bendrovėms (kooperatyvams) numatyti prioritetai ir kiti ypatumai, taip pat priemonę „Kaimo vietovių pritaikymo ir plėtros skatinimas“ (veiklos sritys „Žemės ūkio ir artimų ekonominės veiklos sektorių įvairinimas siekiant įvairiapusio ekonominės veiklos pobūdžio ir alternatyvių pajamų šaltinių“ ir „Kaimo turizmo ir amatų skatinimas“ (480).

Įgyvendinant BPD priemonę „Žemės ūkio produktų perdirbimo ir rinkodaros gerinimas“ paramą galėjo gauti kooperatinės bendrovės (kooperatyvai), užsiimantys žemės ūkio produktų perdirbimu ir iki paraiškos pateikimo veikiančys ne trumpiau kaip 12 mėnesių. Kooperatyvų pajamos iš žemės ūkio produktų perdirbimo turėjo sudaryti ne mažiau kaip 50 proc. visų pajamų. Didžiausia paramos suma vienam projektui buvo 3,453 mln. Lt. Atliekant projektų naudos ir kokybės vertinimą kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) pateiktiems projektams buvo suteikiami prioritetiniai balai. Daugiau nei 50 narių turintys kooperatyvai galėjo gauti maksimalų prioritetinių balų skaičių. Pagal šią priemonę parama skirta 2 kooperatyvams, abu projektai įgyvendinti, jiems išmokėta beveik 4,5 mln. Lt.

Įgyvendinant BPD priemonę „Investicijos į žemės ūkio valdas“ kooperatinėms bendrovėms (kooperatyvams), pateikusioms paraiškas gauti priemonės finansinę paramą, atliekant projektų naudos ir kokybės vertinimą, atsižvelgiant į kooperatyvo narių skaičių, buvo suteikiama iki 20 papildomų balų. Pagal šią priemonę parama skirta 12 kooperatyvų, 11 projektų įgyvendinta, 1 sutartis nutraukta. Paremtiems projektams išmokėta beveik 9,4 mln. Lt.

BPD priemonėje „Kaimo vietovių pritaikymo ir plėtros skatinimas“ pagal veiklos sritį „Žemės ūkio ir artimų ekonominės veiklos sektorių įvairinimas siekiant įvairiapusio ekonominės veiklos pobūdžio ir alternatyvių pajamų šaltinių“ vienas iš galimų pareiškėjų buvo kooperatinė bendrovė. Paramos sutartys pasirašytos su 5 kooperatinėmis bendrovėmis, visi projektai sėkmingai įgyvendinti, jiems išmokėta 4,2 mln. Lt.

Pagal minėtosios priemonės veiklos sritį „Kaimo turizmo ir amatų skatinimas“ pareiškėjais negalėjo būti kooperatyvai.

Įgyvendinti Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento „Leader+“ pobūdžio priemonę (503).

BPD „Leader+“ pobūdžio priemonei skirta 8,2 mln. Lt lėšų. Priemonę sudaro 2 veiklos sritys: „Įgūdžių įgijimas“ (buvo numatyta skirti 38 proc. priemonės lėšų) ir „Bandomosios integruotos strategijos“ (numatyta skirti 62 proc. priemonės lėšų).

Pagal BPD „Leader+“ pobūdžio priemonę pasirašytos 106 paramos sutartys (bendra vertė – 8,35 mln. Lt), iš jų:

- pagal veiklos sritį „Įgūdžių įgijimas“ pasirašytos 96 paramos sutartys (bendra vertė – 3,26 mln. Lt), pagal kurias buvo remiami kaimo gyventojų gebėjimai rengti ir administruoti projektus bei strategijas, kitos kaimo gyventojų aktyvumą ir bendruomeniškumą skatinančios priemonės.

- pagal veiklos sritį „Bandomosios integruotos strategijos“ pasirašyta 10 paramos sutarčių strategijoms įgyvendinti (bendra vertė – 5,09 mln. Lt). Įgyvendinant bandomąsias integruotas strategijas paremta 320 vietos projektų už 3,9 mln. Lt (dažniausi paramos gavėjai – kaimo bendruomenės). Dažniausios vietos projektų temos: kaimo bendruomenių materialinės bazės kūrimas; kaimo bendruomenių, ypač moterų, ugdymas; kultūrinio paveldo išsaugojimas; gyvenimo sąlygų ir laisvalaikio užimtumo gerinimas; bendruomeniškumo ugdymas; socialiai atskirtų,

pažeidžiamų ir neįgaliųjų integracija į kaimo visuomenę; kaimo jaunimo prisirišimo prie gyvenamosios vietovės didinimas, jų iniciatyvų rėmimas.

Pagal „Leader+“ pobūdžio priemonę iki 2008-12-31 projektų vykdytojams išmokėta 8,13 mln. Lt. Priemonės įgyvendinimo efektyvumui užtikrinti žemės ūkio ministerijos iniciatyva sudarytos darbo grupės - LEADER įgyvendinimo koordinavimo ir LEADER bendradarbiavimo komisijos, kuriose aktyviai dalyvauja VVG, mokslo ir mokymo institucijų atstovai, VVG konsultantai, kiti suinteresuoti tvarios kaimo plėtros vystymu asmenys.

Programos numatytos lėšos nebuvo išmokėtos 100 proc. todėl, kad dalis projektų vykdytojų nespėjo užbaigti projektų iki numatyto termino. Projektų užbaigimo (atitinkamai ir lėšų išmokėjimo) terminai buvo atidėti. Pagal kitus numatytus kriterijus programos rezultatai pasiekti. Detali informacija apie šios programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

10. Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo Garantijų skyriaus programa (programos kodas 60.05)

Programos tikslas – įgyvendinant Kaimo plėtros 2004–2006 metų planą, siekiama gerinti ūkių struktūrą, didinti ūkininkų pajamas skatinant ūkininkauti mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse, paversti ekonomiškai gyvybingais pusiau natūrinius ūkius, skatinti žemės ūkio produkcijos gamintojus atitikti ES aplinkosaugos reikalavimus bei suteikti užimtumo galimybių ūkininkams bei kaimo gyventojams, vykdant apželdinimo miškais programą, suderintą su gamtos vertybių apsauga.

Kaimo plėtros priemonės finansuojamos iš Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo (EŽŪOGF) Garantijų dalies (80 proc.) bei Lietuvos Respublikos nacionalinio biudžeto (20 proc.). Paramos lėšos administruojamos, remiantis 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1257/1999 dėl Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo (EŽŪOGF) paramos kaimo plėtrai ir iš dalies pakeičiančiu ir panaikinančiu tam tikrus reglamentus (OL 2004, *specialusis leidimas*, 3 skyrius, 25 tomas, p. 391) su paskutiniaisiais pakeitimais padarytais 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2005, L277, p. 1).

Parama pagal šią programą teikiama žemės ūkio subjektams, atitinkantiems Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemonėse numatytus kriterijus. Skatinant ūkių struktūros gerinimą bei ūkių plėtimą ūkininkai gali pasitraukti iš prekinės žemės ūkio gamybos dar iki pensinio amžiaus ir už tai gauti paramą; remiamas žemės ūkio produktų gamybos metodų, skirtų apsaugoti aplinką ir išlaikyti tradicinę kaimo aplinką, taikymas; remiami ūkiai mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse ir vietovėse su aplinkosaugos reikalavimais, siekiant palaikyti jų pajamas; sudaromos sąlygos pusiau natūrinių restruktūrizuojamų ūkių konkurencingumui didinti; teikiama parama ES keliamų veterinarijos ir sanitarijos bei gamtos saugos reikalavimams įgyvendinti; remiamas žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku, sudarant sąlygas gauti pajamas, alternatyvias žemės ūkiui; didelis dėmesys skiriamas agrarinei aplinkosaugai: paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos

juostų palaikymui, kraštovaizdžio tvarkymui, ekologinio žemės ūkio skatinimui bei retų gyvulių veislių išsaugojimui.

Vyriausybės programos priemonių, susijusių su aprašoma programa, įgyvendinimas:

Įgyvendinti Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento, patvirtinto 2004 m. birželio 18 d. Komisijos sprendimu C(2004)2120 ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 2 d. nutarimu Nr. 935, ir Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano, patvirtinto 2004 m. rugpjūčio 3 d. Komisijos sprendimu Nr. C(2004)2949, kaimo plėtros priemonės, kuriose kaimo plėtros paramos mastas nustatytas vadovaujantis 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1257/1999 dėl Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo (EŽŪOGF) paramos kaimo plėtrai ir iš dalies pakeičiančiu ir panaikinančiu tam tikrus reglamentus (453).

2004–2006 m. programiniai dokumentai sėkmingai įgyvendinti. Iki 2008 m. pabaigos išmokėta 2004–2006 m. programinio laikotarpio investicinė ir kompensacinė ES struktūrinių fondų (659 mln. Lt) ir Kaimo plėtros 2004–2006 m. plano (2,1 mlrd. Lt) parama.

Įgyvendinant Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemonę „Agrarinė aplinkosauga“, mokėti tiesiogines išmokas už sertifikuotus ekologinės gamybos plotus ir sertifikuotus ekologinės žuvininkystės tvenkinių plotus (468).

Pagal Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemonės „Agrarinė aplinkosauga“ Ekologinio ūkininkavimo programą kompensacinėms išmokoms už sertifikuotus ekologinės gamybos plotus 2004–2008 m. iš viso išmokėta 326,7 mln. Lt.

Iš nacionalinės paramos lėšų mokamos kompensacinės išmokos plėtojantiems ekologinę tvenkinių žuvininkystę. 2008 m. ekologiškai žuvininkystei remti panaudota 1,05 mln. Lt Specialiosios kaimo rėmimo programos lėšų.

Įgyvendinti kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemonės „Parama pusiau natūriniam restruktūrizuojamiems ūkiams“ ir „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“ (470).

Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemonei „Parama pusiau natūriniam restruktūrizuojamiems ūkiams“ skirta 26,6 mln. Lt. Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos duomenimis, pagal pateiktas 3 195 paraiškas paramos gavėjams iš viso išmokėta 26,49 mln. Lt (99,7 proc. skirtų lėšų).

Priemonei „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“ skirta 311,6 mln. Lt. Pagal pateiktas 21 558 paraiškas paramos gavėjams išmokėta 311,0 mln. Lt (99,8 proc. skirtų lėšų).

Kompensuoti ūkininkaujantiems mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse prarastas pajamas pagal kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemonę „Mažiau palankios ūkininkauti vietovės ir vietovės su aplinkosauginiais apribojimais“. Teikti prioritetinius balus keičiantiesiems tradicinį ūkininkavimą į alternatyvią veiklą pagal Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento priemonės „Kaimo vietovių pritaikymo ir plėtros skatinimas“ veiklos sritis „Žemės ūkio ir artimų ekonominės veiklos sektorių įvairinimas siekiant įvairiapusio

ekonominės veiklos pobūdžio ir alternatyvių pajamų šaltinių“ ir „Kaimo turizmo ir amatų skatinimas“ (475).

Įgyvendinti kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemonę „Mažiau palankios ūkininkauti vietovės ir vietovės su aplinkosauginiais apribojimais“ (478).

Keičiantiesiems tradicinį ūkininkavimą į alternatyvią veiklą, teikti prioritetiniai balai pagal Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento priemonės „Kaimo vietovių pritaikymo ir plėtros skatinimas“ veiklos sritis „Žemės ūkio ir artimų ekonominės veiklos sektorių įvairinimas siekiant įvairiapusio ekonominės veiklos pobūdžio ir alternatyvių pajamų šaltinių“ ir „Kaimo turizmo ir amatų skatinimas“.

Pareiškėjams, pateikusiems paraiškas paramai pagal priemonės „Kaimo vietovių pritaikymo ir plėtros skatinimas“ veiklos sritis „Žemės ūkio ir artimų ekonominės veiklos sektorių įvairinimas siekiant įvairiapusio ekonominės veiklos pobūdžio ir alternatyvių pajamų šaltinių“ ir „Kaimo turizmo ir amatų skatinimas“ pagal Gairėse nustatytą projekto naudos ir kokybės vertinimo šimtabalę sistemą, 25 prioritetiniai balai buvo teikiami tiems pareiškėjams, kurių projektai įgyvendinami mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse.

Viena iš efektyviausių priemonių ūkininkų, ūkininkaujančių skirtingose regionuose, pajamoms suvienodinti buvo parama pagal KPP 2004–2006 m. priemonę „Mažiau palankios ūkininkauti vietovės ir vietovės su aplinkosauginiais apribojimais“. Pagal šią priemonę pateiktos 329 143 paraiškos (po 110 tūkst. paraiškų kasmet), parama išmokėta už daugiau nei 1 mln. ha. žemės ūkio naudmenų (iš viso 611,55 mln. Lt.).

Įgyvendinti Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemonę „Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“ (493).

Pagal Lietuvos kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemonę „Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“ 2004–2007 m. parama suteikta 1229 žemės savininkams, apželdinta 5 tūkst. ha. žemės. Pagal šią priemonę žemės savininkams kompensuotos miško įveisimo išlaidos, įveisto miško priežiūros ir apsaugos išlaidos (5 metus). Taip pat 20 metų paramos gavėjams yra mokamos prarastųjų pajamų kompensavimo išmokos. Pirmiausia buvo apželdinami mažo našumo ir mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse esantys plotai. Leidimai miškui įveisti išduodami vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. 3D-130/D1-144 „Dėl miško įveisimo ne miško žemėje“ (Žin., 2004, Nr. 55-1918). Teikiant paramą pagal šią priemonę taip pat sumažintas ūkinei veiklai laikinai nenaudojamos žemės plotas, įveisiant mišrius įvairios rūšinės sudėties miškus, prisidėta prie biologinės ir kraštovaizdžio įvairovės išsaugojimo, ekologiškai stabilesnių medynų formavimo.

Pagal numatytus kriterijus programos rezultatai pasiekti. Mažiau, nei planuota, išsiplėtė ekologinių ūkių plotas, kadangi sumažėjo parama, teikiama ekologiškai ūkininkaujantiems. Detali informacija apie programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

11. Žuvininkystės orientavimo finansinės priemonės programa (programos kodas 60.06)

Programos tikslas - siekti subalansuoto išteklių valdymo, remiant žvejybos laivų bei įmonių modernizavimą vietovėse, kur verčiamasi žuvininkyste.

Programa parengta siekiant pritaikyti žvejybos pajėgumą esamiems žuvų ištekliams, sukuriant modernų, konkurencingą bei rentabilėsnį žvejybos laivyną; sukurti palankias sąlygas, žvejybos veiklos plėtrai, užtikrinti vertingų žuvies išteklių plėtrą, plėtoti akvakultūrą didinant jos konkurencingumą, modernizuoti bei racionalizuoti žuvininkystės produktų perdirbimą ir rinkodarą, pagerinti jų konkurencingumą ir padidinti pridėtinę vertę; sukurti sąlygas bendram rinkos organizavimui, pagerinti priekrantės žvejybos sąlygas ir sušvelninti žvejybos veiklos nutraukimo socialinius padarinius.

Vyriausybės programos priemonių, susijusių su aprašoma programa, įgyvendinimas:

Įgyvendinti Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento priemonės – modernizuoti žvejybos laivyną ir žuvų perdirbimo pramonę, didinti jų konkurencingumą tarptautinėse rinkose (498).

Didelės įtakos Lietuvos žuvininkystės sektoriaus plėtrai bei žvejybos pajėgumų subalansavimui su žuvų ištekliais turėjo struktūrinė parama, skirta įgyvendinant Lietuvos 2004–2006 m. bendrojo programavimo dokumento Kaimo plėtros ir žuvininkystės prioriteto žuvininkystės priemones, finansuojamas ES ir Lietuvos valstybės biudžeto lėšomis.

2008 metais, tęsiant programos priemonių įgyvendinimą, buvo skelbiami kvietimai teikti paraiškas pagal veiklos sritį „Laivų žvejybinės veiklos nutraukimas visam laikui“ (pateiktos 2 paraiškos, pagal kurias prašoma 3,1 mln. Lt. paramos), veiklos sritis „Gyvųjų vandens išteklių apsauga ir plėtra“ ir „Akvakultūra“ (pateiktos 4 paraiškos, prašoma 350 tūkst. Lt paramos), veiklos sritį „Kompensacijos žvejams, netekusiems darbo žvejybos laivuose dėl jų veiklos nutraukimo visam laikui“ (gauta 30 paraiškų, prašant 544 tūkst. Lt paramos). Nuo 2008 m. gegužės 18 d. iki 2008 m. birželio 6 d. buvo paskelbtas kvietimas teikti paraiškas dėl papildomos paramos skyrimo pagal veiklos sritis „Gyvųjų vandens išteklių apsauga ir plėtra“ ir „Akvakultūra“ (pateiktos 4 paraiškos, prašoma 290,4 tūkst. Lt paramos), taip pat nuo 2008 m. liepos 2 d. iki 2008 m. liepos 22 d. paskelbtas kvietimas pagal veiklos sritį „Kompensacijos žvejams, netekusiems darbo žvejybos laivuose dėl jų veiklos nutraukimo visam laikui“ (gautos 2 paraiškos, prašant 34 tūkst. Lt paramos).

Siekiant užtikrinti tinkamą Europos žuvininkystės fondo lėšų administravimą ir efektyvų Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 m. veiksmų programos administravimo sistemos veikimą, žemės ūkio ministro 2006 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. 3D-354 „Dėl Žuvininkystės reikalų komiteto“ (Žin., 2006, Nr. 95-3750, Nr. 125-4770) buvo įsteigtas Žuvininkystės reikalų komitetas.

Programos tikslas buvo įgyvendintas, pagal numatytus kriterijus programos rezultatai iš esmės pasiekti. Detali informacija apie programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

12. Tiesioginių išmokų ir rinkos reguliavimo priemonių finansavimas **(programos kodas 65.01)**

Programos tikslas – užtikrinti žemės ūkio veiklos subjektų pajamas ir žemės ūkio veiklos suderinamumą su aplinkosaugos reikalavimais, didinti žemės ūkio ir maisto produktų konkurencingumą vidaus ir užsienio rinkose.

Programos uždaviniai yra užtikrinti tiesioginių išmokų mokėjimą ir įgyvendinti žemės ūkio rinkos reguliavimo priemones.

Nuo 2007 m. Lietuvoje palaiapsniui pradėtas įgyvendinti paramos atsiejimo nuo gamybos principas, t. y. tiesioginės išmokos nepriklauso (nėra siejamos) nuo gamybos apimčių paraiškos teikimo metais, kaip buvo anksčiau, o priklauso nuo gamybos apimčių pasirinktu vadinamu istoriniu laikotarpiu.

Programos lėšomis buvo mokėta:

tiesioginių išmokų pagrindinė išmoka už deklaruotus pasėlius;

papildomos nacionalinės tiesioginės išmokos žemės ūkio veiklos subjektams: gyvulininkystėje – už skerdziamus galvijus, bulius, laikomas karves žindenes ir ėriavedes, pienininkystėje – papildomos nacionalinės tiesioginės išmokos pieno gamintojams pagal faktiškai rinkai patiektą pieną, neviršijant nacionalinės pieno kvotos, augalininkystėje – už pasėlių plotą (javų, ankštinių, aliejinių augalų, sėklų ir krakmolingų bulvių augintojams ir kt.);

atskiros tiesioginės išmokos už kvotinio baltojo cukraus toną;

tiesioginės išmokos už energetinius augalus.

Programos lėšomis taip pat buvo finansuojamos intervencinės priemonės (dengiamos išlaidos, susijusios su intervenciniu pirkimu, remiamas privatus produkcijos saugojimas, įgyvendinamos paramos schemos ir kt. intervencinės priemonės.

Vyriausybės programos priemonių, susijusių su aprašoma programa, įgyvendinimas:

Taikyti intervencinius pirkimus ir paramą privačiam produktų saugojimui grūdų sektoriuje ir pagal poreikį pieno sektoriuje (459).

Intervencinis grūdų pirkimas.

Grūdų intervencinis pirkimas organizuojamas vadovaujantis ES teisės aktais. Grūdų intervencinio pirkimo taisyklės patvirtintos VI Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūros direktoriaus 2008 m. spalio 20 d. įsakymu VI-(1.1)-210.

2007/2008 prekybos metais dėl aukštų 2007 metų derliaus grūdų supirkimo kainų intervencinis pirkimas nebuvo vykdomas. Grūdų (kviečių ir miežių) intervencinis pirkimas Lietuvoje prasidėjo tik 2008/2009 prekybos metais, t. y. šios rinkos reguliavimo priemonės taikymo būtinumas atsirado tik 2008 metų derliaus grūdams, nes užderėjus gausiam grūdų derliui ne tik Lietuvoje, bet Europos Bendrijos bei trečiosiose šalyse, grūdų, ypač miežių, supirkimo kainos iš esmės nuo derliaus nuėmimo pradžios pradėjo sparčiai mažėti ir iki intervencinio periodo pradžios – einamųjų metų lapkričio 1 d., nukrito žemiau intervencinės, todėl, siekiant sustabdyti tolesnį grūdų kainų nuosmukį,

pertekliniai grūdai pasiūlyti intervencijai. Per 2008 metus į intervencinį sandėlį pristatyta 3,1 tūkst. t miežių, pateikta paraiškų 14,5 tūkst. t.

Privatus grūdų saugojimas.

Nuo 2007 metų, pasibaigus iki stojimo į ES taikytoms valstybės pagalbos teikimo pereinamajam laikotarpiui, parama privačiam grūdų saugojimui nebetaikoma. Parama buvo taikoma tik už I ir II klasės kviečių privatų saugojimą siekiant sudaryti palankesnes pardavimo sąlygas, t.y. palaikyti supirkimo kainų lygį. Tačiau 2007 m. esant didelei visų rūšių grūdų paklausai, palankios grūdų supirkimo kainos susiklostė nuo derliaus nuėmimo pradžios, todėl privataus saugojimo problema buvo neaktuali. Pažymėtina ir tai, kad augalininkystės ūkiai turėjo galimybę pasinaudoti ES parama grūdų sandėlių statybai ir/ar jų modernizavimui. Šia parama augalininkystės ūkiai turi galimybę pasinaudoti ir pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemones.

Privatus sūrių saugojimas.

Europos Komisija reglamentu nustatė Lietuvai 700 t sūrių, už kuriuos gali būti mokama pagalba, kiekį. Pagal žemės ūkio ministro 2008 m. birželio 4 d. įsakymą Nr. 3D-306, parama už privatų ilgai brandinamų sūrių saugojimą galėjo pasinaudoti dvi pieno perdirbimo įmonės (kiekvienai įmonei paskirta po 350 t sūrių kvota). Iš viso parama pagal šią priemonę sieks per 165 tūkst. Lt.

2008 metais Lietuvoje buvo įgyvendinamos šios ES pieno ir pieno produktų rinkos organizavimo priemonės: tiesioginės išmokos už kvotos metais parduotą pieną, pieno produktų suvartojimo skatinimo programa „Pienas vaikams“, parama ilgo nokinimo sūrių privačiam saugojimui.

Esant poreikiui, taikyti ES paramos produktų vartojimui didinti priemones, skatinančias vartoti pieno produktus, vaisius ir daržoves, cukrų ir jo produktus pašarų bei maisto gamybos įmonėse ir ne pelno organizacijose (463).

Įgyvendintos ES paramos produktų vartojimui didinti priemonės, skatinančios vartoti pieno produktus: parama už grietinėlės ir sviesto naudojimą ledų gamyboje bei kitiems maisto produktams gaminti, taip pat sviesto pardavimo mažesne kaina nepelno organizacijoms ir institucijoms. Šiai paramai 2005–2008 metais išmokėta 1,8 mln. Lt ES lėšų.

Įgyvendinti ES paramos produktų vartojimui didinti priemones, skatinančias vartoti pieno produktus švietimo įstaigose, įgyvendinančiose ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ugdymo programas (464).

Paramos priemonė „Pienas vaikams“ pradėta taikyti nuo 2004 metų, įgyvendinant ES paramos priemones, skatinančias vartoti pieno produktus švietimo įstaigose, įgyvendinančiose ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ugdymo programas. Tačiau ženklus kokybinį postūmį ši priemonė įgavo 2005 m., kai žemės ūkio ministro 2005 m. kovo 9 d. įsakymu Nr. 3D-134 buvo patvirtintos paramos už pieną ir jo produktus, suvartotus ikimokyklinio ugdymo įstaigose ir bendrojo lavinimo mokyklose, administravimo taisyklės, ir greta ES paramos buvo įvesta nacionalinė parama. Pagal šias taisykles pieno produktų vartojimas skatinamas vaikų darželiuose ir mokyklose iki

ketvirtos klasės, kompensuojant visą suvartojamo pieno kainą (dalį iš nacionalinio biudžeto, dalį iš ES lėšų), o vyresnių klasių vaikams – kompensuojant dalį kainos. Taigi, darželinukai bei pradinukai gauna stiklinę pieno nemokamai. Pažymėtina, kad Europos Komisija atsižvelgė į teiktus pasiūlymus dėl pieno produktų asortimento išplėtimo, ir naujame 2008 m. liepos mėnesį patvirtintame reglamente 2008–2009 mokslo metams vaikams siūlomas racionalesnis mitybos požiūriu pieno gaminių asortimentas. Įgyvendinant naująjį reglamentą, žemės ūkio ministro 2008 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. 3D-478 buvo patikslintos ir kitos paramos administravimo nuostatos.

Paramos programoje „Pienas vaikams“ dalyvauja 305 pareiškėjai, t.y. ikimokyklinio lavinimo įstaigos, mokyklos ir gimnazijos, vaikų globos namai ir kt. Iš viso pigiau arba nemokamai pienu vartoja apie 45 tūkst. vaikų, daugiausia darželinio amžiaus.

2007–2008 mokslo metais programos taikymo mastas padidėjo – švietimo įstaigose moksleiviai suvartojo apie 600 t pieno produktų (pieno ekvivalentu) lyginant su 2004–2005 mokslo metais, kai remiamų pieno ir pieno produktų buvo suvartota tik 17,5 t. Apskaičiuota, kad už pienu, suvartotą darželiuose ir mokyklose 2008 m. bus išmokėta apie 490 tūkst. Lt ES lėšų ir 1280 tūkst. Lt nacionalinių lėšų. Priemonė, kurios tikslai yra formuoti teisingos ir sveikos vaikų mitybos įpročius bei skatinti didesnę pieno vartojimą švietimo įstaigose, įgyvendinančiose ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ugdymo programas, yra įgyvendinta. Per priemonės taikymo laikotarpį panaudota apie 4,3 mln. Lt ES ir nacionalinių lėšų.

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. vasario 15 d. nutarimo Nr. 177 nuostatas, vykdyti (kartu su savivaldybėmis) Maisto iš intervencinių atsargų tiekimo labiausiai nepasiturintiems asmenims Bendrijoje programos priemones (465).

Programai „Maisto iš intervencinių atsargų tiekimo labiausiai nepasiturintiems asmenims Bendrijoje“ įgyvendinti Europos Komisija skyrė 11,3 mln. Lt.

Už šią sumą buvo nupirkta įvairesnių produktų, lyginant su praėjusiais metais: miltų, cukraus, makaronų, ryžių, miežinių ir kvietinių sausų pusryčių, perlinių kruopų, kondensuoto pieno. Produktai buvo dalijami visose savivaldybėse, produktai išdalinti apie 245 tūkst. nepasiturinčių asmenų.

Rezultato kriterijus – prognozuojamas žemdirbių pajamų (kartu su tiesioginėmis ir kompensacinėmis išmokomis), skaičiuojant vienam dirbančiajam, pokytis lyginant su praėjusiais metais.

Numatytas rezultato kriterijus pasiektas. Padidėjus žemės ūkio produktų supirkimui ir paramai žemdirbiams, žemės ūkio produktų gamintojų pajamos, skaičiuojant 1 dirbančiajam žemės ūkyje, 2008 m. padidėjo daugiau kaip 10 proc., palyginti su 2007 m. (*laukiamas rezultatas*).

Detali informacija apie programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

13. Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai programa (programos kodas 66.01)

Programos tikslas – užtikrinti augimą, didinant žemės, miškų ūkio ir maisto konkurencingumą, sukuriant galimybes ekonominės veiklos kaime įvairinimui ir gyvenimo kokybės kaime gerinimui, tuo pačiu puoselėjant esamas gamtines, žmogiškąsias ir kitas vertybes, mažinant skirtumus tarp miesto ir kaimo ir kitų regionų.

2007 metais prasidėjo naujas 7 metų programavimo laikotarpis. Siekiant pasinaudoti ES skiriama parama kaimo plėtrai naujuoju programavimo laikotarpiu, atsižvelgiant į 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai (OL 2005, L 277, p. 1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. vasario 14 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 146/2008 (OL 2008, L 46, p. 1) nuostatas, parengta Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 programa, patvirtinta Europos Komisijos 2007 m. spalio 19 d. sprendimu Nr. C(2007)5076.

Parama iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai programos teikiama žemės ūkio veiklos subjektams, atitinkantiems Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 programos priemonėse numatytus kriterijus. Kaimo plėtros 2007–2013 m. programa sujungia ankstesniojo 2004–2006 m. laikotarpio BPD ir KPP priemonėmis pradėtą veiklą, ją išplečia ir pajvairina. Priemonių žymiai padaugėjo – įgyvendinamos 25 programos priemonės. Programoje numatyta, kad ūkininkai gali pasitraukti iš prekinės žemės ūkio gamybos dar iki pensinio amžiaus; remiamas žemės ūkio produktų gamybos metodų, skirtų apsaugoti aplinką ir išlaikyti tradicinę kaimo aplinką, taikymas; remiami ūkininkaujantieji mažiau palankiose vietovėse; sudaromos sąlygos pusiau natūrinių restruktūrizuojamų ūkių konkurencingumui didinti; mokamos kompensacinės išmokos ūkininkaujantiems Natura 2000 vietovėse; teikiama parama ES keliamų veterinarijos ir sanitarijos bei gamtosaugos reikalavimų įgyvendinimui, agrarinei aplinkosaugai, kraštovaizdžio tvarkymui, remiamas žemės apželdinimas mišku, sudaromos sąlygos alternatyviai žemės ūkio veiklai ir įgyvendinamos kitos priemonės.

Vyriausybės programos priemonių, susijusių su aprašoma programa, įgyvendinimas:

Panaudojant ES skiriamas lėšas, skatinti trumpos apyvartos energetinių želdinių plantacijų veisimą (495).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo plėtros įstatymo (Žin., 2002, Nr. 72-3009) 9 straipsnio 2 dalimi bei 2004 m. spalio 29 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1973/2004, nustatančiu išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1782/2003 nuostatų dėl to reglamento IV ir IVa antraštinėse dalyse numatytų paramos schemų ir atidėtos žemės naudojimo žaliavoms auginti taikymo taisykles (OL 2004 L 345, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. lapkričio 12 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1124/2008 (OL 2008 L 303, p.7), žemės ūkio ministro 2007 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. 3D-223 „Dėl Paramos už energetinius augalus, skirtus biokuro gamybai, administravimo ir kontrolės taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 52-2035) patvirtintos Paramos už energetinius augalus, skirtus biokuro gamybai, administravimo ir kontrolės taisyklės. Taisyklės nustato paramos skyrimo tvarką ir reikalavimus žemės ūkio veiklos subjektams, auginantiems

energetinius augalus (įskaitant trumpos vegetacijos medžius ir krūmus) kaip biokuro žaliavą ir juos superkančioms ir perdirbančioms įmonėms.

Pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 programos priemonę „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ remiamas trumpos rotacijos plantacinių želdinių, kurių laikotarpis tarp dviejų kirtimų yra ne didesnis kaip 5 metai, įveisimas (gluosnis, karklas – *Salix L*; drebulė (*Populus tremula L.*, *Populus tremula*, *Populus tremuloides*). Didžiausia paramos suma laikotarpiui gali būti 400 tūkst. EUR, tačiau didžiausia paramos suma projektui negali viršyti 200 tūkst. EUR, be to parama negali viršyti 1500 EUR/ha. Finansuojama iki 40 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų; jauniems ūkininkams – iki 50 proc.; ūkininkaujantiems mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse finansuojama iki 50 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų; jauniems ūkininkams šiose vietovėse – iki 60 proc. Pareiškėjas turi pateikti žemės nuosavybę patvirtinančius dokumentus, taip pat pateikti patvirtintą plantacinių želdinių įveisimo projektą energetiniais tikslais. Projekte turi būti numatoma, kad nebus daroma žala drenažo sistemoms. Apželdinamas plotas turi būti ne mažesnis kaip 1 ha. Trumpos rotacijos želdiniai turi būti sodinami ŽŪN, tačiau jų sodinimas draudžiamas „Natura 2000“ vietovėse.

Paraiškų surinkimo laikotarpiu nuo 2008 m. kovo 3 d. iki 2008 m. balandžio 30 d. pagal šią veiklos sritį gautos 8 paraiškos, kuriose prašomos paramos suma yra 423,4 tūkst. Lt.

Parengti teisės aktus, kurių reikia Lietuvos kaimo tinklui sukurti (505).

Vadovaujantis Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 68 straipsniu, kiekviena valstybė narė turi sukurti nacionalinį kaimo tinklą (toliau – Tinklas), jungiantį prie kaimo plėtros prisidedančias organizacijas ir institucijas. Žemės ūkio ministerija, būdama vadovaujančioji institucija įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 programą, finansuojamą EŽŪFKP ir nacionalinio biudžeto lėšomis, inicijavo Tinklo reglamentavimą nacionaliniuose teisės aktuose.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo plėtros įstatymo pakeitimo įstatymo (Žin., 2008, Nr. 81-3174) 5 straipsnyje apibrėžiama, kad:

1. Svarbiausiems žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros klausimams nagrinėti, informacijai apie kaimo plėtros priemones bei gerąją perduotiną praktiką kaupti ir analizuoti, jai viešinti, keitimuisi patirtimi ir žiniomis nacionaliniu ir tarptautiniu mastu organizuoti, pasiūlymams valstybės institucijoms ir įstaigoms kaimo plėtros ir su ja susijusiais klausimais teikti, mokymo programoms vietos veiklos grupėms, mokymo ir techninės pagalbos teritoriniam ir tarptautiniam bendradarbiavimui rengti iš susijusių su kaimo plėtra ir žemės ūkiu, maisto ūkiu valstybės institucijų, įstaigų bei žemės ūkio ir kaimo nevyriausybinių organizacijų sudaromas Lietuvos kaimo tinklas;

2. Už Lietuvos kaimo tinklo sudarymą atsakinga Žemės ūkio ministerija.

3. Lietuvos kaimo tinklo veiklai koordinuoti ir tinklo tikslams įgyvendinti Žemės ūkio ministerija iš Lietuvos kaimo tinkle dalyvaujančių su kaimo plėtra ir žemės ūkiu, maisto ūkiu susijusių valstybės institucijų, įstaigų bei žemės ūkio ir kaimo nevyriausybinių organizacijų atstovų

sudaro visuomeniniais pagrindais veikiančią instituciją – Lietuvos kaimo tinklo tarybą, tvirtina jos sudėtį ir nuostatus.

Įstatymas įsigaliojo nuo 2008 gruodžio 31 d., o remiantis 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1974/2006 41 straipsnio 4 dalies nuostata, nacionaliniai kaimo tinklai turi būti sukurti ne vėliau kaip iki 2008 m. gruodžio 31 d. Įgyvendinant Komisijos reglamento (EB) Nr. 1974/2006 41 straipsnio nuostata, kuri įpareigoja nacionalinius tinklus įsteigti iki 2008 m. gruodžio 31 d., 2008 m. gruodžio 23 d. ministerijoje įvyko steigiamasis Tinklo posėdis, kurio metu būsiesiems Tinklo nariams buvo pristatytas Tinklo modelio projektas ir parengtų teisės aktų projektai. Posėdžio dalyviai teikė pastabas ir pasiūlymus dėl pristatyto Tinklo modelio ir teisės aktų projektų. Ministerija, įvertinusi gautas pastabas ir pasiūlymus ir suderinusi projektus, atitinkamus teisės aktus iki 2009 m. liepos patvirtins žemės ūkio ministro įsakymais.

Rengiant Lietuvos 2007–2013 metų kaimo plėtros programą ES paramai panaudoti, numatyti priemonės, skirtas kaimo bendruomenių steigimuisi, veiklos plėtrai remti ir jų parengtiems projektams įgyvendinti (506).

Rengiant Lietuvos 2007–2013 metų kaimo plėtros programą ši nuostata numatyta. Įgyvendinant KPP 2007–2013 4 kryptį „LEADER metodo įgyvendinimas“ siekiama skatinti kaimo plėtrą ir ugdyti bendruomeniškumą vietos iniciatyvos ir partnerystės pagrindu. Pagal šios krypties priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ įgyvendinamomis vietos plėtros strategijomis bus siekiama kaimo žmonių gyvenimo kokybės kaimo vietovėse. Vietos plėtros strategijas rengia ir pagal jas finansuotinas sritis bei priemonės nustato partnerystės principu suburtos vietos veiklos grupės, atstovaujantios kaimo bendruomenes, vietos valdžią ir verslo sektorių. Sprendimus skirti paramą vietos projektams įgyvendinti priims ne valstybės institucijos, o pačios vietos veiklos grupės. Pagal vietos plėtros strategijas galės būti remiami projektai, susiję su KPP 3 krypties „Gyvenimo kokybė kaimo vietovėse ir kaimo ekonomikos įvairinimas“ priemonėmis (pvz., projektai, susiję su užimtumo kaimo vietovėse didinimu, alternatyviomis žemės ūkiui veiklos rūšimis, smulkiu verslu, amatais, kaimo turizmu, kitų paslaugų sektoriaus plėtojimu), taip pat projektai, susiję su kultūros, švietimo objektų plėtra ir atnaujinimu.

Kvietimas teikti vietos plėtros strategijas atrankai pagal KPP 4 krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ paskelbtas 2007 m. gruodžio 12–17 d. Vietos plėtros strategijų atranka vyko taikant tęstinę paraiškų rinkimo procedūrą. Žemės ūkio ministerija, atsižvelgdama į vietos veiklos grupių atstovaujama teritorijų gyventojų skaičių, 2007 m. gruodžio mėn. savivaldybių lygiu nustatė paramos dydį vietos plėtros strategijoms įgyvendinti (Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. gruodžio 12 d. įsakymas Nr. 3D-549 „Dėl Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos krypties „Leader metodo įgyvendinimas“ priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“, atrankos taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 132-5388).

Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai programos rezultato kriterijai nebuvo pilnai įvykdyti dėl nebaigto arba užsitęsusio gautų paraiškų vertinimo. Pasiiekta mažesnė paramos sklaida, mažiau, nei planuota, buvo pasirašyta sutarčių (11 proc.), paramą gavo 150 jaunųjų ūkininkų mažiau, negu planuota. Detali informacija apie programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

14. Europos žuvininkystės fondo programa (programos kodas 67.01)

Programos tikslas – plėtoti žuvininkystės sektorių ir didinti jo konkurencingumą, užtikrinant ekonominį, aplinkos ir socialinį tvarumą, žuvų išteklių tausojimą ir atkūrimą

Programa parengta, atsižvelgiant į 2006 m. liepos 27 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1198/2006 dėl Europos Žuvininkystės fondo (OL 2006L, 223, p. 1) nuostatas, siekiant Lietuvos žuvininkystės sektoriui 2007–2013 metų programavimo laikotarpiu pasinaudoti Europos žuvininkystės fondo parama.

Didžioji dalis laivyno yra pasenusi, žvejojimo laivyno efektyvumas nepakankamas, Atlante žvejojančių įmonių žvejojimo veikla nėra užtikrinta dėl nuolat keičiamų tarptautinių susitarimų ir nepastovaus kvotų skaičiaus suteikimo. Dėl šių priežasčių, o taip pat siekiant subalansuoti žvejojimo pajėgumus su galimybėmis sukurti modernų, konkurencingą bei rentabilų žvejojimo laivyną, bus remiamas žvejojimo laivų veiklos nutraukimas visam laikui, atiduodant į metalo laužą arba perorientuojant į kitą nei žvejojimo veiklą, prioritetą teikiant priekrantės žvejojimo laivams.

Programos lėšomis mokamos kompensacijos laivų savininkams, kurie visam laikui nutraukia žvejojimo veiklą ir žvejams, kurie neteko nuolatinio darbo dėl laivų veiklos nutraukimo, kompensacijos laikino žvejojimo veiklos nutraukimo bei ankstyvo pasitraukimo iš žvejojimo sektoriaus atveju, teikiama parama jauniems žvejams, siekiantiems įsigyti pirmą laivą. Siekiama laivus perorientuoti į kitą nei žvejojimo veiklą ir tokiu būdu skatinamos alternatyvios žvejojimo veiklos (pavyzdžiui turizmas).

Siekiama modernizuoti žvejojimo laivus, žvejojančius Atlanto vandenyne, atvirojoje Baltijos jūroje ir Baltijos jūros priekrantėje, ir vidaus vandenų žvejojimo laivyną, remiamas akvakultūros ūkių modernizavimas ir plėtra, diegiant pažangius gamybos metodus. Tikslu plėsti akvakultūrą ir sukurti daugiau naujų darbo vietų žuvininkystės sektoriuje, parama teikiama ir įmonėms, bei ūkininkams, kurie siekia užsiimti versline akvakultūra. Naudojantis parama statomos, plečiamos, įrengiamos ir modernizuojamos žuvų perdirbimo įmonės, gerinama žvejojimo priekrantės infrastruktūra, vykdomos kitos priemonės.

Vykdamas Europos Žuvininkystės fondo programą bei įgyvendinantis Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų veiksmų programą parama Lietuvos žuvininkystės sektoriui 2007–2013 metų laikotarpiu teikiama pagal 5 prioritetines kryptis ir 17 priemonių.

2008 m. įvyko 5 kvietimai teikti paraiškas:

	Prioritetinė kryptis, priemonė, veiklos sritis	Gautų paraiškų skaičius	Prašoma paramos suma, tūkst. Lt
1.	Pirmoji prioritetinė kryptis „Jūrų laivyno pritaikymo priemonės“ priemonė „Laivų žvejybos veiklos nutraukimas visam laikui“	19	11 275
2.	Antroji prioritetinė kryptis „Akvakultūra, žvejyba vidaus vandenyse, žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“ priemonė „Akvakultūra“ veiklos sritis „Investicijos į akvakultūros įmones“.	4	3 784
3.	Antroji prioritetinė kryptis „Akvakultūra, žvejyba vidaus vandenyse, žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“ priemonė „Žvejyba vidaus vandenyse“ veiklos sritis Žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“	5	22 627
4.	Antroji prioritetinė kryptis „Akvakultūra, žvejyba vidaus vandenyse, žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“ priemonė „Žvejyba vidaus vandenyse“ veiklos sritis „Vidaus vandenų žvejybos laivų perorientavimas į kitą nei žvejyba veiklą“.	19	9 960
5.	Trečioji prioritetinė kryptis „Bendro intereso priemonės“ priemonė „Kolektyviniai veiksmai“ veiklos sritis „Žuvininkystės ir akvakultūros produktų naujų rinkų plėtra ir skatinimo kampanijos“.	4	2 238
	Iš viso:	51	49 884

Visi numatyti programos rezultato kriterijai buvo pasiekti. Detali informacija apie programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

15. Žuvininkystės duomenų rinkimas ir kontrolė (programos kodas 70.01)

Programos tikslas – rinkti ir tvarkyti Europos Bendrijos žvejybos ištekliams ir žuvininkystės sektoriui įvertinti būtinus duomenis bei stiprinti žvejybos kontrolės techninį aprūpinimą.

Lietuva kiekvienais metais privalo pateikti Europos Komisijai Lietuvos žvejybos duomenų rinkimo programos projektą ateinantiems metams bei programos įgyvendinimo ataskaitą (už praeitus metus). Programoje pateikiamas duomenų rinkimo sistemos aprašymas bei finansinis planas, kuriame nurodomos programos finansavimo išlaidos. Sutinkamai su 2000 m. birželio 29 d. Tarybos sprendimu 2000/439/EB dėl Bendrijos finansavimo, kuriuo padengiamos valstybių narių išlaidos, patirtos renkant duomenis ir finansuojant tyrimus ir bandomuosius projektus vykdant žuvininkystės politiką su paskutiniaisiais pakeitimais padarytais 2005 m. spalio 6 d. Tarybos sprendimu Nr. 2005/703/EEB Europos Komisija gali kompensuoti šaliai narei 50 proc. programos įgyvendinimo išlaidų.

Už duomenų, būtinų bendrajai žuvininkystės politikai vykdyti, rinkimo programos vykdymą bei pateikimą Europos Komisijai yra atsakingas Žuvininkystės departamentas prie Žemės ūkio ministerijos. Lietuvos Nacionalinės žuvininkystės duomenų rinkimo programos projektas 2007 m. buvo suderintas su Europos Komisija ir 2008 m. patvirtintas žemės ūkio ministro įsakymu.

Vykdant programą surinkti biologiniai ir ekonominiai duomenys periodiškai siunčiami Europos Komisijai, panaudojami žuvų išteklių kaitai prognozuoti, bei ekonominiams ir sociologiniams tyrimams atlikti. Europos Komisijai kasmet siunčiamas Žuvininkystės duomenų rinkimo programos

projektas pagal šiuos modulius: planuojami susitikimai, bendras žuvininkystės sektoriaus apibūdinimas, ekonominių duomenų populiacijos surinkimo segmentai, segmentų grupavimas, mėginių ėmimo strategija, numatomų surinkti mėginių skaičius ir nukrypimai, ilgalaikio mėginių ėmimo planavimas konkrečiai žuvų rūšiai, mėginių ėmimo intensyvumas konkrečioms žuvų rūšims, tyrimų sąrašas, bendra akvakultūros apžvalga, perdirbimo pramonės ekonominių duomenų surinkimo segmentai, perdirbimo pramonės mėginių ėmimo strategija bei lėšų poreikio sąmata programos vykdymui. Taip pat Europos Komisijai teikiama ataskaita apie Žuvininkystės duomenų programos vykdymą bei panaudotas lėšas.

Vadovaujantis 2002 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 2371/2002 dėl žuvų išteklių apsaugos ir tausojančio naudojimo pagal Bendrąją žuvininkystės politiką 23 straipsniu, valstybės narės yra atsakingos už žvejybos kontrolę jų jurisdikcijai priklausančiuose vandenyse ir už su jų vėliava plaukiojančių laivų ne Bendrijos vandenyse vykdomos žvejybos kontrolę. Lietuvoje už tai atsakingas Žuvininkystės departamentas prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos, kuris su Europos Komisija derina numatomas vykdyti priemones. Vadovaujantis 2006 m. gegužės 22 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 861/2006, Bendrija valstybėms narėms skiria finansinę paramą žvejybos kontrolės techninėms priemonėms įsigyti, administraciniams gebėjimams stiprinti, informacinėms technologijoms tobulinti.

Vyriausybės programos priemonių, susijusių su aprašoma programa, įgyvendinimas:

Įgyvendinant naująją bendrąją žuvininkystės politiką, kontroliuoti žvejybos laivų darbą jūrose ir žuvų pardavimą Klaipėdos uoste: įsigyti inspekcinių laivų Baltijos jūrai, aprūpinti jūrų žvejybą kontroliuojančius asmenis specialiomis priemonėmis; vykdyti laivų, žvejojančių Atlanto vandenyne, patikrinimus, kontroliuoti jūrose sužvegotų žuvų pirminį pardavimą (496).

Kasmet tvirtinamos Lietuvos nacionalinės žuvininkystės duomenų rinkimo ir žuvininkystės kontrolės programos. Vykdamas Lietuvos nacionalinės žuvininkystės duomenų rinkimo programą renkami biologiniai bei ekonominiai duomenys būtini žuvų ištekliams įvertinti bei žuvininkystės įmonių ekonominei būklei nustatyti. Vykdamas žuvininkystės kontrolės programą buvo įsigyti du žvejybą kontroliuojantys laivai, palydovinio ryšio stebėjimo sistemos pagalba vykdomas Lietuvos žvejybos laivų stebėjimas Baltijos jūroje, Atlanto ir Ramiajame vandenyne. Žuvininkystės departamento žuvininkystės kontrolės pareigūnai aprūpinti specialia apranga ir techninėmis priemonėmis, dalyvavo žvejybos kontrolės misijose ES žvejybos kontrolės laivuose Šiaurės Vakarų Atlante. Tvarkoma Lietuvos žvejybos laivų duomenų sistema.

Rezultato kriterijus – surinkti, apdoroti ir pirmuoju teikimu siunčiami Europos Komisijai biologiniai ir ekonominiai duomenys apie programos vykdymą atitiks nustatytus Europos Komisijos reikalavimus 100 proc. Numatytas rezultato kriterijus pasiektas, detali informacija apie programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

Tarpinstitucinių programų ir kitų projektų įgyvendinimas

Žemės ūkio ministerijai buvo pavesta koordinuoti ir kontroliuoti tarpinstitucinės Valstybinės kaimo plėtros 2006–2008 metų programos, patvirtintos Vyriausybės 2006 m. birželio 19 d. nutarimu Nr. 590 (Žin., 2006, Nr. 70-2564), įgyvendinimą.

Be to, ministerija dalyvauja šių tarpinstitucinių programų įgyvendinime: Nacionalinės Lisabonos strategijos įgyvendinimo, Biokuro gamybos ir naudojimo skatinimo 2004–2010 m., Prekių eksporto į trečiąsias valstybes ir prekių išvežimo į Europos Sąjungos valstybes nares plėtros ir skatinimo 2006–2008 m. strateginių krypčių įgyvendinimo, Regioninių socialinių ir ekonominių skirtumų mažinimo 2007–2010 m., Probleminių teritorijų plėtros 2008–2010 m., Nacionalinės jaunimo verslumo ugdymo ir skatinimo 2008–2012 m., Nacionalinė turizmo plėtros 2007–2010 m., Nacionalinės darnaus vystymosi švietimo 2007–2015 m., Valstybinės moterų ir vyrų lygių galimybių 2005–2009 m., taip pat prisideda įgyvendinant Nacionalinės darnaus vystymosi strategiją, Valstybinės maisto ir mitybos strategiją ir jos įgyvendinimo priemonių 2003–2010 m. planą.

Pagal nustatytą tvarką programas koordinuojančioms institucijoms teikiama informacija apie ministerijos, kaip programoje dalyvaujančios institucijos, vykdomų priemonių įgyvendinimą.

Žuvininkystės departamentas prie Žemės ūkio ministerijos dalyvauja vykdamas Lašių išteklių atkūrimo ir apsaugos programą, kuri patvirtinta aplinkos ministro ir žemės ūkio ministro 1998 m. spalio 9 d. įsakymu Nr. 196/201 (Žin., 1998, Nr. 103-2849) bei Šlakių išteklių atkūrimo ir apsaugos programą, kuri patvirtinta žemės ūkio ministro ir aplinkos ministro 2003 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. 3D-5/14 (Žin., 2003, Nr. 9-317).

Patvirtintų asignavimų panaudojimas

Žemės ūkio ministerijos 2008 m. asignavimai pagal sąmatą – 2 804 066,4 tūkst. Lt, gauti asignavimai – 1 986 701,0 tūkst. Lt, panaudota 1 986 677,0 tūkst. Lt (kasinės išlaidos), arba 70,85 proc. numatytų asignavimų.

Pagal ministerijos 2008 m. strateginiame veiklos plane numatytas programas patvirtinti asignavimai sudaro 2 801 697,8 tūkst. Lt, panaudota 1 984 965,6 tūkst. Lt (70,85 proc. asignavimų).

Lietuvos žuvų ūkio administravimo, Žemės ūkio ir maisto produkcijos kokybės, saugos, konkurencingumo ir Europos Sąjungos reikalavimų įgyvendinimo, Žemės ūkio administravimo ir jo tobulinimo, Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo Garantijų skyriaus programų lėšos buvo panaudotos 98,9 – 99,68 proc.

Kitų programų lėšų nepilno panaudojimo pagrindinės priežastys yra šios:

Specialiosios kaimo rėmimo programos lėšos panaudotos 76,6 proc. dėl to, kad dalis draudimo įmokų kompensacijų bus išmokėta 2009 m., kadangi Nacionalinė mokėjimo agentūra laikinai pristabdė dalies draudimo įmokų išmokėjimą bei pradėjo papildomą dalies draudimo liudijimų patikrinimą; paramai žemdirbių švietimui ir konsultavimui, moksliniams tyrimams, žemės ūkio tarptautinėms ir respublikinėms parodoms, mugėms, konkursams organizuoti skirtos lėšos sutaupytos dėl kai kurių priemonių dalinio įvykdymo; lėšos šalutiniams gyvūniniams produktams pašalinti ir sunaikinti nepanaudotos dėl užsitęsusių lėšų administravimo procedūrų; be to, atsižvelgdami į

Finansų ministerijos 2008-10-31 raštą Nr. (3.5.1-04)-6K-0813672 ir LRV 2008-10-14 pasitarimo protokolą Nr. 57 dalies Specialiosios kaimo rėmimo programos priemonių įgyvendinimą sustabdėme.

Biodegalų gamybos plėtros paramai panaudota tik 24,8 proc. numatytų asignavimų dėl to, kad Finansų ministerija dėl lėšų trūkumo paramos mokėjimą perkėlė į 2009 m.

Specialiosios valstybės rezervo tvarkymo programai skirtų lėšų dalis liko nepanaudota, nes vykdant viešąjį pirkimą užsitęsė pirkimo procedūrų įforminimas. Užbaigti minėtas procedūras numatoma 2009 m. I ketvirtyje.

Įgyvendinant Informavimo, žemdirbių mokymo, švietimo ir tyrimų programą buvo sutaupytos darbo užmokesčio, socialinio draudimo lėšos (panaudota 94,5 proc. numatytų programos lėšų).

Specialiosios Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo Orientavimo skyriaus programos (BPD įgyvendinti) numatytos lėšos panaudotos 78,4 proc. todėl, kad dalis projektų vykdytojų dėl nepalankios ekonominės padėties nespėjo užbaigti projektų iki numatyto termino. Projektų užbaigimo (atitinkamai ir lėšų išmokėjimo) terminai buvo atidėti, todėl lėšų likučio išmokėjimas persikėlė į 2009 metus. Be to, lėšos buvo perskirstytos pagal programos kryptis – pagal visas programos kryptis sutaupytos lėšos perkeltos I krypties „Investicijos į žemės ūkio valdas“ priemonėms finansuoti, kadangi programos įgyvendinimo metu šios krypties priemonėms finansuoti trūko lėšų.

Tiesioginių išmokų ir rinkos reguliavimo priemonių finansavimo programos sąmata įvykdyta 82,8 proc. Už 2008 m. deklaruotus pasėlių plotus 2008 m. gruodžio mėn. buvo autorizuota ir į paraiškas apmokėjimui įtraukta visa sąmatoje nurodyta suma, tačiau jos dalies (70 112 tūkst. Lt) finansavimas gautas tik 2009-01-10. Mažesnis programos lėšų poreikis, nei numatyta sąmatoje, buvo rinkos reguliavimo priemonėms.

Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai programos panaudota 45,5 proc. numatytų lėšų, nes užtruko papildomų dokumentų ir informacijos derinimas paraiškų vertinimo metu ir prieš pasirašant sutartis. Dėl užsitęsusio paraiškų vertinimo projektai įgyvendinami vėliau.

Europos žuvininkystės fondo programos panaudota 6,17 proc. numatytų lėšų. Pagrindinė to priežastis yra ta, kad buvo pateiktos ne visos 2008 m. faktiškai patirtos išlaidos ir dalies jų finansavimas persikelia į 2009 m.

Pagal programas patvirtinti ir panaudoti asignavimai nurodyti institucijos veiklos ataskaitos 2 priede.

Įstaigų prie Žemės ūkio ministerijos 2008 m. vykdytų programų asignavimai panaudoti gerai (per 90 proc.). Įstaigų prie ministerijos 2008 m. vykdytomis programoms patvirtintų ir panaudotų asignavimų suvestinė – ataskaitos 3 priede.

IV. ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO INSTITUCIJOS VEIKLOS PRIORITETINĖS KRYPTYS

Tobulinti kaimo raidos planavimą, administravimą ir tyrimus. Šiam prioritetui įgyvendinti dar šiais metais numatoma peržiūrėti ir atnaujinti Nacionalinę kaimo plėtros 2007–2013 metų strategiją,

numatant prioritetus šeimos ūkiui, smulkiam ir vidutiniam verslui, viduriniajam socialiniam sluoksniui; peržiūrėti verslą kaime ir visą maisto grandinę kontroliuojančių įstaigų funkcijas ir parengti reikiamus teisės aktų projektus dėl šių įstaigų funkcijų dubliavimosi panaikinimo; atlikti Žemės ūkio ministerijos ir jos reguliavimo srities įstaigų veiklos auditą.

Gerinti teisinę ir institucinę aplinką, pertvarkyti žemės išteklių valdymo institucijas. Šiam prioritetui įgyvendinti 2009 metais bus suformuotos ūkininko ūkio bankroto teisinės nuostatos, parengti Valstybės žemės fondo įsteigimui reikiami įstatymų projektai.

Didinti kaimo veiklos konkurencingumą. Pagrindinis instrumentas šiam prioritetui įgyvendinti – Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programa. Šiais metais Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programa bus patikslinta, atsižvelgiant į kintančią ekonominę situaciją ir iškilusias problemas bei siekiant efektyvesnio programos priemonių įgyvendinimo ir ES paramos lėšų panaudojimo bei atitinkamai pakeistos šios programos įgyvendinimo taisyklės, patobulinti ir patvirtinti Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos įgyvendinimą reglamentuojantys teisės aktai ir paramos priemonių administravimo procedūros Nacionalinėje mokėjimo agentūroje prie Žemės ūkio ministerijos, siekiant supaprastinti paramos gavimo ir administravimo tvarką. Sieksime, kad po 2013 m. visose ES šalyse būtų suvienodintos tiesioginės išmokos už deklaruojamą žemės ūkio naudmenų hektarą, įtraukiant į šį procesą ir Užsienio reikalų ministerijos, Europos Parlamento atstovus.

Gerinti gyvenimo kokybę kaimo vietovėse ir diegti inovacijas. Šiam prioritetui įgyvendinti numatome supaprastinti paramos teikimo reikalavimus ir išplėsti paramos gavimo galimybes pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos III krypties „Gyvenimo kokybė kaimo vietovėse ir kaimo ekonomikos įvairinimas“ priemones „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“, „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“, „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“, „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ ir įgyvendinti šias priemones, užtikrinant kuo didesnę paramos sklaidą, pateikti Europos Komisijai pasiūlymą dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonių rėmimo intensyvumo padidinimo. Taip pat bus parengta Žalioji kaimo knyga, jos nuostatomis pritarus Vyriausybėje, inicijuotas aptarimas su visuomene, siekiant suformuoti naują kaimo vaidmens sampratą.

Tobulinti aplinkosaugos ir žemės, miškų bei vidaus vandenių išteklių vadybą. Tam numatoma atlikti įvykdytų ir likusių žemės gražinimo darbų inventorizaciją, nustatant reikalingą lėšų poreikį ir žemės gražinimo darbų užbaigimo terminus; parengti žemės ūkio ministro įsakymu tvirtinamą Specialųjį žemės gražinimo piliečiams Vilniaus ir Kauno miestuose veiksmų planą; parengti Žemės įstatymo pakeitimo įstatymo, Žemės reformos įstatymo pakeitimo, Apskritis valdymo įstatymo pakeitimo, Vietos savivaldos įstatymo pakeitimo įstatymų projektus dėl žemės tvarkymo ir administravimo funkcijų tarp apskričių viršininčių administracijų, savivaldybių ir Valstybės žemės fondo persikirstymo; parengti teisės aktų projektus, optimizuojant asmenų prašymų ir skundų žemės tvarkymo klausimais nagrinėjimo viešojo administravimo institucijose tvarką; parengti teisės aktų, reglamentuojančių melioracijos darbus vykdančių subjektų ir melioracijos statinių bei melioruotų žemių naudotojų santykius, projektus.

V. ĮSTAIGŲ PRIE MINISTERIJOS (KURIŲ VADOVAI YRA VALSTYBĖS BIUDŽETO ASIGNAVIMŲ VALDYTOJAI) VEIKLOS TRUMPA APŽVALGA

NACIONALINĖ ŽEMĖS TARNYBA PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS

Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Tarnyba) strateginiai tikslai:

1. Užtikrinti efektyvų valstybinį žemės tvarkymą ir jo administravimą, valstybinę žemės tvarkymo politiką, orientuotą į konkurencingų žemės valdų kūrimą, tvarkyti nekilnojamojo turto kadastrą, žemės ir pastatų apskaitą.

2. Užbaigti nuosavybės teisių į žemę, mišką ir vandens telkinius atkūrimą ir sukurti racionalaus žemės fondo naudojimo informacinę sistemą.

3. Įgyvendinti valstybės politiką geodezijos ir kartografijos srityse, kuriant ir atnaujinant georeferencines duomenų bazines, valstybinį geodezinį ir kartografinį pagrindą bei demarkuojant valstybės sieną.

Tarnyba, įgyvendindama strateginius tikslus, 2008 metais vykdė programose „Žemės tvarkymas ir administravimas“, „Specialioji žemės reformos vykdymo ir žemės informacinės sistemos kūrimo programa“ bei „Lietuvos valstybinio geodezinio pagrindo plėtra ir tobulinimas, Lietuvos teritorijos, ekonominės zonos ir kontinentinio šelfo kartografavimas“ numatytas priemones.

Įgyvendinant žemės tvarkymo ir administravimo programos tikslą – metodiškai vadovauti šalies žemės tvarkymui ir administravimui, nekilnojamojo turto kadastro darbams, geodezinei ir kartografiniai veiklai, georeferencinių duomenų bazių kūrimui, vykdyti geodezinės ir kartografinės veiklos priežiūrą, Tarnyba per 2008 metus parengė 22 Vyriausybės nutarimų projektus (priimti), 7 įstatymų ir 6 Vyriausybės nutarimų projektus, išleido 6 Tarnybos generalinio direktoriaus įsakymus.

Vykdam Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 – 2008 metų programos nuostatas užbaigti žemės ir kito nekilnojamojo turto gražinimą, kompensacijų už valstybės išperkama žemę išmokėjimą nuo žemės reformos pradžios iki 2009 metų sausio 1 d. kaimo gyvenamosiose vietovėse piliečių nuosavybės teisės jau atkurtos į 3,89 mln. ha žemės. Taip pat kaimo gyvenamosiose vietovėse privatizuota asmeninio ūkio žemės arba sudarytos valstybinės žemės nuomos sutartys 564,6 tūkst. ha plote, t. y. 87,42 proc. naudojamo asmeninio ūkio žemės ploto. Be to, pagal pateiktus fizinių ir juridinių asmenų prašymus pirkti laisvos valstybinės žemės ūkio paskirties žemės plotus, yra sudarytos valstybinės žemės pirkimo-pardavimo sutartys dėl 47,4 tūkst. ha žemės įsigijimo. Priimti sprendimai atkurti nuosavybės teises miestų teritorijoje į 27,2 tūkst. ha turėtos žemės plotą.

Tarnyba pagal kompetenciją metodiškai vadovavo žemės tvarkymo ir administravimo, žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo ir įgyvendinimo darbams: piliečių nuosavybės teisių į žemę, mišką ir vandens telkinius atkūrimui, asmeniniam ūkiui suteiktos ir naudojamos žemės įteisinimui, valstybinės žemės pardavimui, nuomai, suteikimui neatlygintinai naudoti ar patikėjimo teise bei kitiems teisės aktais reglamentuotiems žemės reformos žemėtvarkos darbams, kontroliavo šiuos darbus, analizavo ir apibendrino apskričių viršininčių administracijų teikiamus duomenis apie žemės reformos eigą, žemės reformai vykdyti skirtų valstybės biudžeto lėšų panaudojimą, ėmėsi priemonių žemės gražinimui spartinti, koordinavo apskrityse vykdomą žemės naudojimo valstybinę kontrolę.

Tarnybos specialistai nagrinėjo piliečių prašymus ir skundus, pagal teisėsaugos institucijų pavedimus rengė specialistų išvadas, pasirinktinai tikrino žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimą ir įgyvendinimą – projektų sprendinių atitikimą teisės aktams, žemės tvarkymo bylų dokumentų dėl nuosavybės teisių į žemę atkūrimo, valstybinės žemės pardavimo, nuomos bei suteikimo neatlygintinai naudoti ar patikėjimo teise parengimo kokybę, tikrino, išvykdami į vietą, žemės sklypų ribų paženklinimą bei atliktus matavimo darbus, pasirinktinai tikrino valstybės biudžeto lėšų panaudojimo tikslingumą apmokant už šiuos darbus. Patikrinimo išvadosse buvo įvertinami žemės reformą administruojančių institucijų darbuotojų, neužtikrinusių teisės aktų

laikymosi rengiant piliečiams žemės įsigijimo dokumentus, veiksmai. Nustačius, kad vykdytojų žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo ir įgyvendinimo darbai atlikti pažeidžiant teisės aktų reikalavimus, buvo teikiami siūlymai apskričių viršininkų administracijoms ir žemės reformos vykdytojams dėl nustatytų pažeidimų ir techninių klaidų ištaisymo. Atskirais atvejais apskričių viršininkams buvo siūloma pakeisti (patikslinti) priimtus sprendimus, pagal kuriuos piliečių nuosavybės teisės į žemę atkurtos pažeidžiant teisės aktus, įvertinti atsakingų pareigūnų veiksmus ir nedelsiant imtis prevencinių priemonių.

Tarnyba, įgyvendindama žemės tvarkymo ir administravimo programos tikslą užtikrinti nekilnojamojo turto kadastro apskaitos bei dirvožemių charakteristikų duomenų teikimą vartotojams, parengė Lietuvos Respublikos žemės fondo apskaitos ir Nekilnojamojo turto registre įregistruotų statinių apskaitos duomenis 2008 m. sausio 1 d. būklei. Taip pat kiekvieną ketvirtį buvo rengta informacija apie žemės sklypus, įregistruotus Nekilnojamojo turto registre, pagal savivaldybes ir apskritis. Visa informacija, kad patogiau ja būtų naudotis vartotojams, talpinama Tarnybos tinklalapyje.

Siekiant racionaliau naudoti šalies žemės fondą buvo vykdomas žemės naudojimo ir žemės dangos monitoringas (stebėseną), kurio metu atliekamas žemės išteklių (t.y. žemės naudmenų ir dirvožemio) naudojimo apsaugos, būklės ir kitimo stebėjimas, vertinimas ir prognozė. Šie duomenys naudingi ūkininkams planuojant jų ūkinę veiklą.

Siekiant užtikrinti ilgalaikį subalansuotą gamtos išteklių naudojimą, nustatyti žemės našumo balą, nustatyti nepalankias ūkininkauti teritorijas bei užtikrinti žemės informacinės sistemos atskirų komponentų savalaikį sukūrimą, atliekamas dirvožemių tyrimas ir kuriama dirvožemio duomenų bazė Lietuvos Respublikos teritorijai.

Įgyvendinant specialiosios žemės reformos vykdymo ir žemės informacinės sistemos kūrimo programos tikslą atlyginti piliečiams už valstybės išperkama žemę, mišką ir vandens telkinius, 2008 metais piliečiams išmokėta 188,3 mln. Lt (įskaitant skolintas lėšas) piniginių kompensacijų. Iš viso (1994–2008 metais) skirta ir piliečiams išmokėta 1 298,4 mln. Lt (įskaitant skolintas lėšas), t.y. išmokėta visa kompensacijos suma.

Tobulinant žemės konsolidacijos procesą Lietuvoje, apskričių viršininkų administracijų teritorinių žemėtvarkos skyrių darbuotojams teikti metodiniai išaiškinimai dėl žemės konsolidacijos projektų rengimo ir įgyvendinimo, koordinuojami su šių projektų finansavimu iš ES lėšų susiję darbai. Įgyvendinus pirmuosius 14 žemės konsolidacijos projektų Lietuvoje, organizuotas seminaras visiems procese dalyvaujantiems asmenims bei socialiniams partneriams. Be to, Tarnybos specialistai metodiškai vadovavo rajonų (savivaldybių) teritorijų perspektyvinių žemėtvarkos schemų rengimo, miškų įveisimo darbams, žemės paėmimo visuomenės poreikiams procesui, valstybinės žemės perdavimo savivaldybėms klausimais, teisės aktų nustatyta tvarka atliko valstybinę žemėtvarkos planavimo dokumentų priežiūrą (žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektų, žemėtvarkos schemų, žemės konsolidacijos projektų).

Siekiant užtikrinti tolimesnį žemės tvarkymo procesą, plėtoti ir tobulinti vientisą Lietuvos teritorijos georeferencinį pagrindą, rengti Lietuvos Respublikos ūkio subjektams aktualią kartografinę medžiagą, 2008 metais, pagal melioruotos žemės ir statinių inventorizavimo duomenis aktuali informacija buvo papildyta Lietuvos teritorijos žemių melioracinės būklės užmirkimo duomenų bazė bei sudaryti Lietuvos Respublikos žemių melioracinės būklės ir užmirkimo žemėlapiai. 8 savivaldybėse parengta specialiųjų žemės naudojimo sąlygų duomenų bazė bei pagal vieningą specifikaciją pertvarkyta visos Lietuvos Respublikos teritorijos 2001-2007 metais sukurta specialiųjų žemės naudojimo sąlygų duomenų bazė, kurios informacija naudojama rengiant specialiuosius planus bei žemės reformos žemėtvarkos projektus. 2008 m. buvo atnaujinamas Lietuvos teritorijos georeferencinis pagrindas, kurio naudojimas privalomas visiems valstybiniam kadastrams, registrams ir duomenų bazėms, pagal: 2006 metais pagamintus visos Lietuvos Respublikos teritorijos ortofotografinius žemėlapius masteliu M1:10000 (ORT10LT), 2007 metais pagamintus dešimties apskričių centrų ortofotografinius žemėlapius masteliu M1:2000 (ORT2LT), 2006 ir 2007 metais pagamintus 174 gyvenamųjų vietovių ortofotografinius žemėlapius masteliu M1:5000 (ORT5LT) bei pagal georeferencinio pagrindo naudotojų pateiktą informaciją apie georeferencinės duomenų bazės netikslumus.

Tarnyba, kuri yra Lietuvos geografinės informacijos infrastruktūros (LGII) projekto (Nr. BPD2004-ERPF-3.3.0-02-04/0014), finansuojamo Europos sanglaudos lėšomis, strateginė koordinatore, o taip pat VĮ Distancinių tyrimų ir geoinformatikos centro „GIS-Centras“ savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija, siekdama sukurti aplinką, būtiną, norint užtikrinti LGII projektu kuriamų rezultatų, skirtų valstybės geografinių duomenų naudojimo optimizavimui, saugų ir stabilų funkcionavimą bei plėtrą, fizines sąlygas ir infrastruktūrą, užtikrinančias efektyvų nacionalinių georeferencinių duomenų nenutrūkstantį kaupimą, naudojimą ir valdymą, pradėjo VĮ Distancinių tyrimų ir geoinformatikos centro „GIS-Centras“, pastato rekonstrukciją.

Siekiant nustatyti žemės reformos žemėtvarkos projektų sprendinių atitikimą teisės aktų reikalavimams, užkirsti kelią pažeidimams atkuriant piliečiams nuosavybės teises, taip pat sumažinti galimybes korupcijos apraiškoms, Tarnyba 2008 metais organizavo konkursus žemėtvarkos projektų valstybinei ekspertizei atlikti. Buvo atlikta 12 žemėtvarkos projektų valstybinė ekspertizė. Pagal kompetenciją vykdyta 20 žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo ir įgyvendinimo darbų kontrolė – Tarnybos specialistai pasirinktinai tikrino žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimą ir įgyvendinimą – projektų sprendinių atitikimą teisės aktų reikalavimams, valstybinės žemės pardavimo, nuomos bei suteikimo neatlygintinai naudoti ar patikėjimo teise valdyti dokumentų parengimą.

Siekiant įgyvendinti Lietuvos valstybinio geodezinio pagrindo plėtos ir tobulinimo, Lietuvos teritorijos ekonominės zonos ir kontinentinio šelfo kartografavimo programos tikslą sukurti valstybinį geodezinį ir kartografinį pagrindą, atitinkantį ES ir NATO standartus, aprūpinti vartotojus geodezine ir kartografinė medžiaga, 2008 m. buvo eksploatuojamas Globalinės padėties nustatymo sistemos

nuolatinių stočių tinklas (LitPOS), kaip geodezinio pagrindo infrastruktūros sudėtinė dalis. LitPOS duomenys naudojami krašto apsaugai, valstybės sienos kontrolei sausumoje ir jūroje, ekstremalių situacijų valdymui, krašto kartografavimui, geodeziniais ir nekilnojamojo turto kadastriniams matavimams, transporto navigacijai, žemės reformai, žemės konsolidacijai, žemės ūkio naudmenų ir pasėlių laukų ribų tiksliam nustatymui bei kitais tikslais.

2008 metais užbaigtas vykdyti Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) projektas „Parama rengiant žemės konsolidacijos organizacinę sistemą Lietuvoje“, kurio metu parengtas Nacionalinės žemės konsolidacijos strategijos projektas, parengti pasiūlymai visuomenės informavimo apie žemės konsolidaciją programai, žemės konsolidacijos projektų rengimo vadovui bei Europos Sąjungos finansinės paramos žemės konsolidacijos projektų rengimui ir įgyvendinimui paraiškų rengimo vadovui, taip pat buvo mokomi žemės konsolidacijos projektų rengėjai bei apskričių viršininkų administracijų darbuotojai. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. sausio 23 d. nutarimu Nr. 81 patvirtinta Nacionalinės žemės konsolidacijos strategija. Tarnyba taip pat dalyvavo ES INTERREG IIC WEST programos finansuojamame projekte „Ateities žemės tvarkymo aspektai“. Tarnyba nuo 2006 metų tapo Europos Kaimo plėtros institucijų asociacijos (*prancūziškai - Association Europeenne des Institutions d'Aménagement Rural, sutrumpintai - AEIAR*) nare ir dalyvauja šios organizacijos veikloje. 2008 metais Lietuvoje organizuotos studijų dienos, kuriose dalyvavo apie 70 dalyvių iš įvairių ES šalių.

Taip pat 2008 metais buvo tęsiami šie EuroGeographics asociacijos, kurios viena iš 53 narių yra ir Tarnyba, inicijuoti projektai: EuroBoundaryMap, EuroDEM, EuroGeoNames, EuroRegionalMap, EuroRoads. EuroBoundaryMap projektu siekiama sukurti detalų Europos administracinių ribų bei administracinių vienetų duomenų bazę vidutiniu ir smulkiu masteliu 1:100 000 ir 1:1000 000. EuroDEM projektu sukuriamas vieningoje koordinacių bei aukščių sistemoje esantis vientisas ir suderintas tarpusavyje Europos šalių skaitmeninis reljefo modelis. Skaitmeninis reljefo modelis apima žemės paviršiaus aukščius, fiksuojamus nuo jūros lygio, eliminuojant antžeminę informaciją, tokią, kaip statinius, miškus ir panašiai. EuroGeoNames projektu siekiama sukurti bei plėtoti daugiakalbę geografinių vardų infrastruktūrą, sujungiant egzistuojančias nacionalines geografinių vardų duomenų bazes į vieningą sistemą, kuri leistų Internete ieškoti vietovardžių ir gauti išsamią informaciją apie juos: vietovardžio originalo kalbą, variantus, tarimą, statusą, taip pat geografinio objekto padėtį. EuroRegional Map projektu siekiama sukurti daugiatiksle, vientisą visos Europos topografinių duomenų bazę vidutiniu masteliu 1:250 000. Tai sudarys sąlygas ir Lietuvai prisijungti tiek prie kaimyninių valstybių, tiek prie visos Europos GIS sistemos. EuroRoads projektu siekiama sukurti prieigą portale prie Europos kelių infrastruktūros duomenų, atlikti duomenų harmonizavimą ir kokybišką informaciją daugiatiksliam naudojimui. Šis projektas suteiks galimybes Europos kelių infrastruktūros plėtrai atsižvelgiant į naudotojų reikalavimus.

2008 metais buvo patvirtinti valstybės sienos tarp Lietuvos Respublikos ir Baltarusijos Respublikos demarkavimo baigiamieji dokumentai. Tęsiami valstybės sienos su Rusijos Federacija demarkavimo darbai.

NACIONALINĖ MOKĖJIMO AGENTŪRA PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS

Siekdama įgyvendinti 2008 m. iškeltą strateginį tikslą – užtikrinti kokybišką paramos lėšų administravimą, išmokėjimą, projektų, finansuojamų ES ir valstybės biudžeto lėšomis, kontrolę bei informacijos sklaidą paramos gavėjams, Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) efektyviai administravo žemės ūkio sektoriui skirtą paramą.

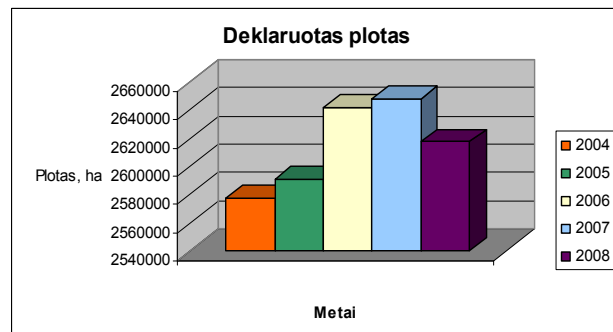
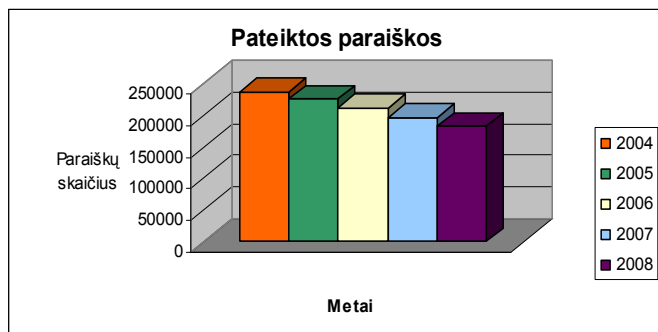
Pagrindinės Agentūros funkcijos yra: priimti sprendimus dėl paramos iš ES biudžeto suteikimo pateiktiems projektams, projektų finansavimo nacionalinės paramos lėšomis, vykdyti mokėjimus paramos gavėjams, tvarkyti valstybės biudžeto ir išmokėtų ES lėšų apskaitą, taip pat Europos Komisijai teikti ataskaitas bei informaciją apie administruojamas ir kontroliuojamas paramos priemones ir joms finansuoti skirtas lėšas. Jos struktūra 2008 metais buvo stiprinama, papildomai priimant į darbą naujus kvalifikuotus darbuotojus bei įgyvendinant reorganizaciją.

Agentūra įgyvendina programą „Parama žemės ūkiui ir maisto pramonei“. Programos tikslas – suteikiant galimybę specialistams mokytis ir kelti kvalifikaciją, įgyvendinti tinkamą investicinių projektų kontrolę, efektyvų BŽŪP ir nacionalinės paramos priemonių administravimą bei paramos žuvininkystės sektoriui iš ŽOFI fondo administravimą, naudojantis tinkama informacine sistema.

Jau penkerius metus žemdirbiai naudojami galimybė deklaruoti žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus bei gauna už juos paramą. Deklaravusieji pasėlius 2008 metais ir norintieji gauti paramą pagal kai kurias Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos (toliau – KPP) priemones pajuto kai kuriuos ryškius pasikeitimus. Net šešiomis naujomis veiklos sritimis pasipildė KPP priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programa „Kraštovaizdžio tvarkymas“. Be buvusių dviejų veiklų „Natūralių ir pusiau natūralių pievų tvarkymas“ bei „Šlapynių tvarkymas“, pareiškėjai galėjo siekti paramos dar pagal šešias naujas veiklas: „Vandens telkinių pakrančių apsaugos juostos tvarkymas pievose“, „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamoje žemėje“, „Kraštovaizdžio elementų valdoje (gyvatvorių) tvarkymas“, „Melioracijos griovių tvarkymas“, „Medingųjų augalų juostos ariamoje žemėje“, „Ražienų laukai per žiemą“.

Pildydami vieną bendrą paraišką ūkininkai galėjo deklaruoti ne tik žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus, bet ir prašyti paramos pagal keturias 2007–2013 m. KPP priemones: „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“, „Išmokos ūkininkams vietovėse, kuriose yra kliūčių, išskyrus kalnuotas vietoves“ (buvusi Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemonė „Mažiau palankios ūkininkauti vietovės ir vietovės su aplinkosaugos apribojimais“), „Natura 2000 išmokos ir su direktyva 2000/60/EB susijusios išmokos“, „Natura 2000 išmokos“. Teikdami bendrą paraišką pareiškėjai taip pat galėjo prašyti išmokų už energetinius augalus bei valstybės ir savivaldybių įsteigtas saugomas teritorijas, taip pat paramos už braškes ir avietes, skirtas perdirbti. Tai leido supaprastinti paraiškos pateikimo procesą bei paspartinti paraiškos administravimą ir paramos išmokėjimą.

2004–2008 m. pateiktos paraiškos tiesioginėms išmokoms ir deklaruotas plotas

Šaltinis: Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos duomenys

Lyginant su ankstesniais paraiškų pateikimo metais, surinktų paraiškų skaičius sumažėjo, tačiau bendras deklaruotas plotas pakito labai nežymiai. 2004 m. paramos tiesioginėmis išmokomis prašė 237,5 tūkst. pareiškėjų, kurie deklaravo 2,57 mln. ha plotą, o 2008 m. – 182,8 tūkst. (deklaruotas 2,62 mln. ha plotas). Ši tendencija rodo, kad žemės ūkyje vyksta struktūriniai pokyčiai – ūkiai stambėja. Kartu senyvo amžiaus pareiškėjai, nebegalintys išlaikyti deklaruojamų plotų geros agrarinės ir aplinkosauginės būklės, vis dažiau pasinaudoja teise gauti paramą už ankstyvą pasitraukimą iš prekinės žemės ūkio gamybos.

Pagal 2007-2013 m. KPP priemonę „Išmokos ūkininkams vietovėse, kuriose yra kliūčių, išskyrus kalnuotas vietoves“ 2008 m. pateikta 95,2 tūkst. paraiškų, prašoma paramos suma – 214 mln. Lt. Iki 2008 m. gruodžio 31 d. pagal šią priemonę pareiškėjams buvo išmokėta 55,6 mln. Lt paramos. Pagal priemonę „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ 2008 pateikta daugiau kaip 8 tūkst. paraiškų, t. y. beveik tris kartus daugiau negu 2007 m., prašoma paramos suma – 79 684 mln. Pagal priemonę „Natura 2000 išmokos ir su direktyva 2000/60/EB susijusios išmokos“ pateikta 1,1 tūkst. paraiškų, bei pagal „Natura 2000 išmokos“ – 150.

Tęsimas paramos priemonių pagal Lietuvos 2004–2006 bendrąjį programavimo dokumentą administravimas. Per visą laikotarpį, įskaitant 2008 m., gauta 2 352 paraiškų, jos visos įvertintos, pasirašyta 1872 sutarčių už 692 342 tūkst. Lt. Iki 2008 m. gruodžio 31 d. išmokėta 94,47 proc. visų BPD programai skirtų lėšų. Likusias lėšas ketinama išmokėti iki 2009 m. kovo 31 d.

Per 2008 m. už 2004–2006 m. surinktas paraiškas pagal Lietuvos kaimo plėtros 2004–2006 m. planą (toliau – KPP 2004-2006 m. planas) su PVM programomis buvo išmokėta 307 441 tūkst. Lt.

Parengta ir pasirašyta paramos sutarčių pagal KPP 2004–2006 m. plano priemonę „Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“ – 133, pagal KPP 2004–2006 m. plano priemonę „Ne žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“ – 150. Pagal KPP 2004–2006 m. plano priemonę „Agrarinė aplinkosauga“ įvertinti 3 152 kasmetiniai prašymai. Pagal KPP 2004–2006 m. priemonę „Agrarinė aplinkosauga“ išmokėta suma lygi 130 103 536,35 Lt (111 341 029,81 Lt iš EŽŪOGF ir 18 762 506,54 Lt iš EŽŪFKP). Pagal KPP 2004–2006 m. plano priemonę „Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“ – 7 034 545,23 Lt. Pagal KPP 2004–2006 m. plano priemonę „Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“ išmokėta PVM suma lygi 836 906,41 Lt. Apskaičiuota

maksimali kompensuotina suma už sausros padarytus nuostolius pagal KPP 2004–2006 m. priemonę „Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“ – 55 pareiškėjams. Paruoštos ir pasirašytos 175 PVM kompensavimo sutartys pagal KPP 2004–2006 m. plano priemonę „Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“.

2008 m. birželio 6 d. Kaimo plėtros programų departamento Projektų administravimo skyriuje buvo pasirašyta pirmoji sutartis dėl investicinės paramos pagal 2007–2013 m. KPP. Per 2008 m. buvo pasirašyta 341 sutartis, kurių vertė 197,072 mln. Lt.

Kvotų skyrius administruoja pieno, sausųjų pašarų, linų ir bulvių krakmolo kvotas ir paramą už jas, bei cukraus pramonės restruktūrizavimo mokesčių ir paramą.

Lietuvai yra nustatytas 650 tonų didžiausias leistinas nacionalinis sausųjų pašarų gamybos kiekis, tačiau parama 2008 m. buvo mokama už visus parduotus sausuosius pašarus, kurie atitiko kokybei keliamus reikalavimus. Paramos suma už toną, vadovaujantis 2007 m. spalio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1234/2007, nustatančiu bendrą žemės ūkio rinkų organizavimą ir konkrečias tam tikriems žemės ūkio produktams taikomas nuostatas (su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. birželio 6 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 510/2008) 88 straipsniu, yra 113,94 Lt/t (33 EUR/t).

Per 2008 m. sausųjų pašarų perdirbimo įmonėms išmokėta 108,3 tūkst. Lt parama.

Lietuvai taip pat skirtas nacionalinis garantuotas kiekis ilgam linų pluoštui – 2 263 t ir trumpam linų pluoštui – 3 463 t. Vadovaujantis 2000 m. liepos 27 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1673/2000 dėl bendro pluoštinių linų ir kanapių rinkos organizavimo (su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2006 m. birželio 19 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 953/2006) 2 straipsniu, paramos suma už ilgą linų pluoštą yra 552,45 Lt/t (160 EUR/t), už trumpą linų pluoštą – 310,75 Lt/t (90 EUR/t).

Per 2008 m. linų perdirbėjams išmokėta 196,5 tūkst. Lt parama.

Per 2008 metus Kvotų skyriuje, gautos ir suadministruotos 4 057 paraiškos susijusios su pieno gamybos kvotų administravimu, 7 637 tiesioginių pieno pardavimų deklaracijos, išnagrinėta 3 913 gamintojų ir supirkėjų patikrų vietoje ataskaitų ir suadministruotos 861 supirkėjų pateiktos mėnesinės ir metinės pieno supirkimo ataskaitos.

2008 m. pradėtas cukraus pramonės restruktūrizavimo pagal Laikiną Bendrijos cukraus pramonės restruktūrizavimo schemą administravimas. Agentūroje administruojamos dvi cukraus gamintojų pateiktos paraiškos pagalbai pagal laikiną Bendrijos cukraus pramonės restruktūrizavimo schemą gauti. Cukraus gamintojai savo 2007–2008 prekybos metais (prekybos metai – atitinkamų metų spalio 1 d. – ateinančių metų rugsėjo 30 d.) turėtą 111 010 tonų cukraus gamybos kvotą 2008–2009 prekybos metams sumažino 20758 tonomis. Už atsisakytos kvotos kiekį per 2009 ir 2010 metus gamintojams planuojama išmokėti apie 36,7 mln. litų paramos. Apie 4,1 mln. litų restruktūrizavimo pagalbos suma bus mokama už sumažėjusią tiekimo teisę cukrinių runkelių augintojams bei žemės ūkio paslaugas tiekusiems rangovams. Apie 1 500 cukrinių runkelių augintojų taip pat bus išmokėta apie 17 mln. papildoma restruktūrizavimo parama.

Siekiant sudaryti sąlygas ES eksportuotojams konkuruoti pasaulinėje rinkoje, į trečiąsias šalis eksportuojant žemės ūkio ir maisto produktus, skirtumas tarp pasaulyje ir ES rinkoje egzistuojančių kainų gali būti išlyginamas išmokant eksporto gražinamąsias išmokas. Importo licencijos bei importo mokesčiai taikomi siekiant apsaugoti ES vidaus rinką nuo pigesnės produkcijos antplūdžio iš trečiųjų šalių.

Agentūros Užsienio prekybos departamento prekiautojų registre pirmoji įmonė užsiregistravo tik Lietuvai tapus ES nare 2004 m. gegužės mėn. 2005 m. prekiautojų registrą sudarė 156 įmonės, 2006 m. – 196, baigiantis 2007 m. – 210 įmonių, o 2008 metų pabaigoje – jau 240 įmonių.

2005 m. Užsienio prekybos departamentas išdavė 231 importo licenciją, 2006 m. – 267, 2007 m. buvo išduota 312 importo licencijų, o 2008 m. šis skaičius išaugo iki 404 importo licencijų. 2005 m. buvo išduota 1980 eksporto licencijų/sertifikatų su iš anksto nustatyta kompensacija, 2006 m. jų skaičius sumažėjo iki 1737, 2007 m. – iki 1490, o 2008 m. išduota 1296 eksporto licencijos/sertifikatai su iš anksto nustatyta kompensacija.

2008 m. išmokėtos eksporto gražinamųjų išmokų sumos už į trečiąsias šalis eksportuojamus produktus sumažėjo visuose sektoriuose (bendra išmokų suma sumažėjo nuo 98 mln. Lt 2007 m. iki 29 mln. Lt 2008 m.). Pagrindinė to priežastis – Europos Komisija nenustatė eksporto gražinamųjų išmokų už pieno ir pieno produktų, cukraus bei javų sektoriaus produktus.

2008 m. daugiausia eksporto gražinamųjų išmokų gavo įmonės, eksportavusios mėsos sektoriaus produktus. 2008 m., kaip ir 2007 m., už mėsos produktus išmokėti beveik 24 mln. Lt. 2008 metais, palyginus su 2007 m., ženkliai sumažėjo išmokėtos eksporto gražinamosios išmokos už pieno ir pieno produktus, t.y. nuo 72 iki 4 mln. Lt, o eksporto gražinamosios išmokos už žemės ūkio produktus, eksportuojamus tokia forma, kuriai netaikomas Sutarties I priedas, sumažėjo nedaug ir 2008 m. sudarė 633 660 Lt. Išmokos už cukraus ir javų sektoriaus produktus 2008 m. nebuvo mokėtos.

2008 m. daugiausia eksporto gražinamųjų išmokų, t.y. 25 mln. Lt arba 86 proc. visos išmokėtos gražinamųjų išmokų sumos gavo įmonės, eksportavusios produktus iš Bendrijos muitų teritorijos į Rusiją, antrojoje vietoje – į Uzbekistaną (1,5 mln. Lt. arba 5 proc.), trečiojoje – į Baltarusiją (tik 1 mln. Lt. arba 3 proc.).

Vykdydama kontrolės funkcijas, Agentūra užtikrina kontrolės priemonių, atitinkančių valstybės ir ES paramos žemės ūkiui, kaimo plėtrai ir žuvininkystei priemonių reikalavimus, parengimą ir įgyvendinimą, atlieka paraiškose, mokėjimo prašymuose, deklaracijose, kituose su dalyvavimu valstybės paramos ir ES paramos žemės ūkiui, kaimo plėtrai ir žuvininkystei priemonėse susijusiuose dokumentuose pateiktų duomenų patikrinimą, atlieka planines, kokybės, užsakomąsias, įvykdytų projektų patikras, rengia atrankos patikrai vietoje metodikas, vadovaudamasi išsamiais ankstesnių patikrų metu nustatytų pažeidimų analizėmis bei patikrintų subjektų rizikingumo vertinimais.

Didžioji dalis subjektų patikroms vietoje atrenkama naudojant informacines administravimo sistemas, kurios nuolat tobulinamos, atsižvelgiant į administruojamų paramos priemonių bei nustatytų rizikos veiksnių specifiką.

2008 m. Kontrolės departamento Rizikos analizės skyriuje atliktos 465 atrankos patikroms vietoje. Kaip ir kiekvienais metais, toliau tobulintas patikrų vietoje rezultatų analizės ir pačios atrankos atlikimas, nustatyti nauji rizikos faktoriai.

2008 m. Kontrolės departamento teritoriniai skyriai atlikto daugiau kaip 32 000 patikrų pagal priemonę „Tiesioginės išmokos už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus“ ir paramą pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemones „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“, „Išmokos ūkininkams vietovėse, kuriose yra kliūčių, išskyrus kalnuotas vietoves“, „Natura 2000 išmokos ir su direktyva 2000/60/EB susijusios išmokos“, „Natura 2000 išmokos“ ir kompensaciniams išmokoms už saugomų teritorijų žemės ūkio naudmenas 2008 m. patikrų vietoje. Minėtų patikrų metu nustatytų pažeidimų analizė rodo, jog išlieka ankstesniųjų metų tendencijos: daugiausia nustatyta su ploto deklaravimu ir geros agrarinės būklės reikalavimų nesilaikymu susijusių pažeidimų.

Taip pat atlikta virš 4 100 patikrų vietoje pagal Kaimo plėtros 2004–2006 m. plano priemones, virš 3 600 pieno kvotų dalyvių ir 61 sausųjų pašarų kvotų dalyvių patikrų vietoje, taip pat atlikta virš 2 400 patikrų vietoje pagal valstybės paramos priemones bei bitininkystės sektoriaus paramos priemones.

2008 m. pagal Lietuvos 2004–2006 m. bendrojo programavimo dokumento priemones atlikta virš 1 100, o pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007 – 2013 m. programos (Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos, Žemės ūkio ir miškininkystės plėtra ir pritaikymo infrastruktūra, Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas, Pirmas žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku, Žemės ūkio valdų modernizavimas, Pusiau natūrinių ūkių rėmimas, Miškų aplinkosaugos išmokos, Pirmas ne žemės ūkio ir apleistos žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku, Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas) priemones atlikta virš 860 patikrų vietoje. Visas minėtas patikras vietoje atliko Kontrolės departamento teritoriniai skyriai.

Siekiant užtikrinti vienodą teisės aktų interpretavimą ir tinkamą atliekamų patikrų kokybę nuolat keliama Kontrolės departamento teritorinių skyrių darbuotojų kvalifikacija, atsižvelgiant į kokybės patikrų metu nustatomų daromų klaidų analizę, organizuojami mokymai, rengiamos gairės ir teikiamos metodinės konsultacijos. Mokymai rengiami nuolat – prieš pradėdant vykdyti patikras vietoje, pasikeitus patikrų vykdymo procedūroms ar esant papildomam poreikiui.

Agentūros Kontrolės departamento Kontrolės kokybės skyrius, siekdamas realizuoti Kontrolės departamento uždavinius, taip pat atlieka tikrinimus ir kontroliuoja valstybės paramos bei ES paramos žemės ūkiui, kaimo plėtrai ir žuvininkystei lėšų naudojimą pagal tikslinę paskirtį, vykdo Kontrolės departamento teritorinių skyrių veiklos kokybės kontrolę bei dalies paramos priemonių tiesioginį tikrinimą vietoje. Skyrius atlieka įvairių rūšių patikras: planines, kontrolines kokybės, užsakomąsias, įvykdytų projektų priežiūros taip pat atlieka įvertintų projektų kokybės vertinimą –

2008 m. atliktos 1 271 patikros vietoje, iš jų – 235 užsakomosios patikros vietoje bei 85 projektų kokybės vertinimai.

Siekiant padidinti Agentūros informacinių sistemų patikimumą 2008 m. atlikti žymūs infrastruktūros patobulinimai: atnaujinti nepertraukiamo maitinimo šaltiniai, įdiegtas rezervinis maitinimo šaltinis, padidintas serverinės kondicionavimo sistemos našumas.

Efektyvesniam žemės ūkio maisto produktų importo bei eksporto į/iš Europos sąjungos teritorijos administravimo procesui užtikrinti patobulinta Importo bei eksporto licencijų, importo kvotų ir eksporto subsidijų administravimo informacinė sistema.

Agentūrai priskyrus funkciją administruoti Europos žuvininkystės fondo bendrąsias lėšas, šiam tikslui pritaikyta Oracle (eBS) apskaitos sistema.

2008 metais toliau buvo tobulinama Pareiškėjų registravimo informacinė sistema (PRIS), kurioje yra kaupiami duomenys apie visus pareiškėjus bei jiems priklausančias išmokas pagal konkrečias priemones (apie 337 tūkst. pareiškėjų). Remiantis PRIS duomenimis yra vykdomi mokėjimai bei centralizuotai siunčiami užklausimai dėl duomenų tikslinimo pareiškėjams, siekiant pagreitinti išmokų mokėjimus (apie 2000 užklausimų). Be to, pareiškėjų duomenys pastoviai yra atnaujinami pagal pareiškėjų atsiųstus prašymus dėl duomenų keitimo (apie 4000 prašymų).

Taip pat 2008 m. PRIS buvo atlikti sisteminiai pakeitimai, kurių pagalba pareiškėjų duomenis galima naudoti ir ataskaitų, teikiamų Europos Komisijai, formavimui.

Geriems 2008 m. paramos įsisavinimo rezultatams įtakos turėjo ir aktyvi informacijos sklaida. Buvo parengta ir įvairiuose renginiuose platinama informacinė metodinė literatūra apie galimybes pasinaudoti ES teikiama parama. Siekdama įgyvendinti kaimo plėtros ir žemės ūkio politiką, didinti kaimo nevyriausybinę organizacijų vaidmenį agrariniame sektoriuje, stiprindama bendradarbiavimą su socialiniais partneriais, Agentūra 2008 m. surengė 10 apskritojo stalo diskusijų.

Žemės ūkio ministras

Kazys Starkevičius

Ministerijos, Vyriausybės įstaigos, įstaigos prie ministerijos (kurios vadovas yra Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų valdytojas), apskrities viršininko, kitos Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskaitingos valstybės institucijos ar įstaigos veiklos ataskaitos formos I priedas

**VERTINIMO KRITERIJŲ
(EFEKTO, REZULTATO IR PRODUKTO)
2008 M. SUVESTINĖ**

Institucijos strateginis tikslas - formuoti ir įgyvendinti sektoriaus struktūrinę politiką, stiprinant administracinius gebėjimus, užtikrinant ilgalaikiai konkurencingo žemės ir maisto ūkio plėtrą, skatinant įvairinti ekonominę veiklą kaime bei aplinkos apsaugą ir kraštovaizdį puoselėjanti ūkininkavimą

Vertinimo kriterijus	Vertinimo kriterijaus kodas	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas procentais
Efektas:				
1. Bendrosios pridėtinės vertės, sukurtos žemės ūkyje ir jį aptarnaujančiose veiklose, pokytis proc. palyginti su ankstesniais metais	E-01-01	3	1,4 (laukiama)	-1,6 <i>proc. punktai</i>
2. Bendrosios pridėtinės vertės, sukurtos maisto pramonėje, pokytis, proc. palyginti su ankstesniais metais	E-01-02	5	-1,5 (laukiama)	- 6,5 <i>proc. punktai</i>
3. Darbo našumo pokytis žemės ūkyje (pridėtinės vertės, tenkančios vienai dirbtai valandai, pokytis, proc.)	E-01-03	5	2 (laukiama)	-3 <i>proc. punktai</i>
4. Darbo našumo pokytis maisto pramonėje (maisto produktų, gėrimų ir tabako gamyboje sukurtos pridėtinės vertės, tenkančios vienai dirbtai valandai, pokytis proc.)	E-01-04	6	1 (laukiama)	-5 <i>proc. punktai</i>
5. Žemės ūkio ir maisto produktų eksporto pokytis lyginant su praėjusiais metais, proc.	E-01-05	10	18 (laukiama)	+8 <i>proc. punktai</i>
6. Ne žemės ūkyje dirbančių kaimo gyventojų dalis nuo visų dirbančiųjų, gyvenančių kaime, proc.	E-01-06	66	68	+2 <i>proc. punktai</i>
7. Sertifikuotų ekologinės gamybos ūkių ploto didėjimas lyginant su praėjusiais metais, proc.	E-01-07	20	2	-18 <i>proc. punktu</i>
Lietuvos žuvų ūkio administravimas	01.01			
Rezultato:				
1. Žuvų perdirbimo įmonių produkcijos padidėjimas, t	R-01.01-01-01	100	4857	48,6 karto

3. Priekrantės žvejybos įmonių sumažėjimas, proc.	R-01.01-01-03	2	2	100
4. Žvejybos įmonių, kurias jungia gamintojų organizacija, dalis, proc.	R-01.01-01-04	40	47,9	120
5. Akvakultūros įmonių, susivienijusių į gamintojų organizaciją, dalis, proc.	R-01.01-01-05	80	100	125
Produkto:				
1. Palydovinės įrangos naudojimas laivuose, proc.	P-01.01-01-01-01	95	100	105
1. Patvirtintų žvejybinių laivų prieplaukos infrastruktūros gerinimo projektų skaičius	P-01.01-01-02-01	1	0	0
1. Taikytų žvejybos Baltijos jūros priekrantėje reguliavimo priemonių skaičius	P-01.01-01-03-01	4	4	100
1. Modernizuoti žvejybos laivai ir žuvų perdirbimo įmonės, proc.	P-01.01-01-04-01	3	2,7	90
1. Suorganizuotų renginių, konsultuojant gamintojų organizacijas, skaičius	P-01.01-01-05-01	2	0	0
1. Konsultuotų akvakultūros įmonių skaičius	P-01.01-01-06-01	16	18	113
2. Ekologiškos produkcijos išauginimas, t	P-01.01-01-06-01	400	1411	3,5 karto
1. Įveisiamų vandens telkinių skaičius, vnt.	P-01.01-01-07-01	120	158	132
2. Žuvų jauniklių ir vėžių išleidimas į natūralius vandens telkinius, mln. vnt.	P-01.01-01-07-02	66	76,5	115,9
1. Projektų (akvakultūros įmonėse), kuriems buvo suteikta parama, skaičius	P-01.01-01-08-01	4	6	150
1. Duomenų, būtinų Lietuvos nacionalinės žuvininkystės duomenų rinkimo programai įgyvendinti, surinkimas, proc.	P-01.01-01-09-01	80	85	106,3
Specialioji kaimo ūkio rėmimo programa	01.29			
Rezultato:				
1. Lietuvos gamintojų žemės ūkio ir maisto produktų rinkos dalies bendroje Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkoje pokytis, proc.	R-01.29-01-01	0,1	0,1 (laukiamas)	100 (laukiamas)
2. Profesinių gebėjimų padidinimas (ūkininkų ir kt. kaimo gyventojų dalyvavimų švietimo priemonėse skaičius, lyginant su žemės ūkyje ir medžiokiėje dirbančiųjų gyventojų skaičiumi, proc.)	R-01.29-01-02	45	45	100
Produkto:				
1. Surengtų seminarų, konferencijų skaičius	P-01.29-01-01-01	850	1037	122
2. Ūkininkams suteiktų konsultacijų skaičius	P-01.29-01-01-02	70000	93769	134
3. Organizuotų lauko dienų skaičius	P-01.29-01-01-03	170	177	104
4. Parengtų leidinių, mokslinių, informacinių straipsnių, rekomendacijų, metodikų skaičius	P-01.29-01-01-04	200	226	113
5. Apmokytų pagal Ūkininkavimo pradmenų mokymo programą žmonių skaičius	P-01.29-01-01-05	500	567	113,4
6. Apmokytų pagal traktorininkų mokymo programas žmonių skaičius	P-01.29-01-01-06	600	917	152,8
7. Paremtų parodų, mugių skaičius	P-01.29-01-01-07	20	28	140
8. Organizuotų žemės ūkio konkursų – apžiūrų, varžytuvių, kaimo sporto	P-01.29-01-01-08	20	90	4,5 karto

varžybų skaičius								
9. Organizuotų profesinių, švietėjiškų renginių skaičius	P-01.29-01-01-09	20	70	3,5 karto				
10. Kreditų su garantija, už kurių suteikimą mokamo garantinio užmokesčio dalis kompensuojama, skaičius (ūkio subjektams investuojant į pirminę žemės ūkio produktų gamybą)	P-01.29-01-01-10	300	213	71				
11. Kreditų su garantija, už kurių suteikimą mokamo garantinio užmokesčio dalis kompensuojama, skaičius (ūkio subjektams investuojant į kitą veiklą nei pirminė žemės ūkio produktų gamyba)	P-01.29-01-01-11	30	24	80				
12. Kreditų su garantija, už kurių suteikimą mokamas garantinis užmokestis kompensuojamas, skaičius (VĮ Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūrai)	P-01.29-01-01-12	0	-	-				
13. Kreditų su garantija gavėjų, kuriems kompensuojama draudimo įmoka dalis, skaičius	P-01.29-01-01-13	21	9	43				
14. Kreditų su garantija, už kuriuos kompensuojama palūkanų dalis, skaičius (ūkio subjektams investuojant į pirminę žemės ūkio produktų gamybą)	P-01.29-01-01-14	1200	1288	107,3				
15. Kreditų su garantija, už kuriuos kompensuojama palūkanų dalis, skaičius (ūkio subjektams investuojant į kitą veiklą nei pirminė žemės ūkio produktų gamyba)	P-01.29-01-01-15	115	147	128				
16. Žemės ūkio subjektams suteiktų paskolų skaičius, už kurias kompensuota palūkanų dalis	P-01.29-01-01-16	1800	1741	97				
17. Kompensuota draudimo įmoka (atvejų skaičius)	P-01.29-01-01-17	19000	10723	56				
18. Licencijos, suteiktos grūdų, bulvių, daržovių ir vaisių sandėliams (saugykloms) licencijavimo veiklai vykdyti, vnt.	P-01.29-01-01-18	3	3	100				
19. Licencijuotose sandėliuose (saugyklose) saugoma grūdų, bulvių, daržovių ir vaisių, tūkst. t	P-01.29-01-01-19	12	0	0				
20. Sandėliavimo liudijimų, išduotų prekių savininkams už licencijuotuose sandėliuose saugomus grūdus, bulves, daržoves ir vaisius, skaičius	P-01.29-01-01-20	6	0	0				
21. Akredituota tyrimų laboratorijų (išpleta akreditacijos sritis), vnt.	P-01.29-01-01-21	1	1	100				
22. Kokybės užtikrinimo bei aplinkosaugos sistemų pagal ISO 9000 bei ISO 14000 standartų reikalavimus, EurepGAP ir kitų sistemų diegimas, sistemų skaičius	P-01.29-01-01-22	2	15	7,5 karto				
23. Registruotų saugomų kilmės vietų ar geografinių nuorodų skaičius	P-01.29-01-01-23	1	0	0				
24. Gavusių paramą pareiškėjų, dalyvaujančių maisto kokybės schemose, skaičius	P-01.29-01-01-24	10	0	0				
25. Paremias šalutinių gyvūninių produktų perdirbimas ir utilizavimas, tūkst. t	P-01.29-01-01-25	14,2	19	134				
26. Kontroluotų, sėklintų ir įvertintų veislinių galvijų, tūkst. vnt.	P-01.29-01-01-26	470	516	110				

27. Kontroliuoti, sėklintų ir įvertintų veislinių kiaulių, tūkst. vnt.	P-01.29-01-01-27	150	150	150	100
28. Kontroliuoti, sėklintų ir įvertintų veislinių arklių, tūkst. vnt.	P-01.29-01-01-28	2,7	2,7	2,7	100
29. Kontroliuoti, sėklintų ir įvertintų veislinių avių ir ožkų, tūkst. vnt.	P-01.29-01-01-29	2,2	4,8	2,2	2,2 karto
30. Kontroliuoti karvių ir telyčių skaičius pagal gyvulių produktyvumo kontrolės programą, tūkst. vnt.	P-01.29-01-01-30	300	311	300	104
31. Paramų kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) skaičius	P-01.29-01-01-31	1	0	0	0
32. Paramos ūkiams modernizuoti gavėjų skaičius	P-01.29-01-01-32	550	486	550	88
33. Tvenkinių dezinfekavimas, tvenkinių plotas ha	P-01.29-01-01-33	3000	4100	3000	137
34. Ekologiškų žuvininkystės produktų tvenkiniuose gamybai sertifikuotas tvenkinių plotas, ha	P-01.29-01-01-34	5000	5162	5000	103
1. Žemės ūkio valdų, kurių registravimo duomenys administruojami Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre, skaičius	P-01.29-01-02-01	200000	359000	200000	180
2. Registruotų ūkių Ūkininkų ūkių registre skaičius	P-01.29-01-02-02	60000	107000	60000	178
3. Importo ir eksporto licencijų arba sertifikatų su iš anksto nustatyta kompensacija taikymo žemės ūkio produktams posistemė	P-01.29-01-02-03	1	1	1	100
4. Palaikomas ŽŪMPRIS internetinis puslapis	P-01.29-01-02-04	1	1	1	100
5. Lietuvos įmonių skaičius Virtualiojoje mugėje	P-01.29-01-02-05	190	190	190	100
6. Informacinių straipsnių publikavimas respublikinėje ir regioninėje spaudoje, informacijos sklaida televizijos bei radijo laidoose (žiniasklaidos priemonių skaičius)	P-01.29-01-02-06	80	122	80	153
7. Skerdenų klasifikavimo patikrų skerdyklose skaičius	P-01.29-01-02-07	400	346	400	86,5
8. Skerdenų vertintojų, kontrolierių, vertintojų mokytojų kvalifikacijos kėlimas (mokymas), žmonių skaičius	P-01.29-01-02-08	46	73	46	158,7
9. Į intervenciją priimtų grūdų kiekis, tūkst. t	P-01.29-01-02-09	80	3,1	80	3,9
10. Pieno kokybę ir saugą apibūdinančių rodiklių bei pieno riebumo tyrimų skaičius, vnt.	P-01.29-01-02-10	4230	3600	4230	85,1
11. Parduodančių pieną ir/ar jo produktus gamintojų, duomenys apie kuriuos kaupiami Pieno kvotų duomenų bazėje, skaičius	P-01.29-01-02-11	53000	55140	53000	104
12. Rinkos monitoringo informacinės sistemos (RMIS) funkcionalumo palaikymas, plėtra ir duomenų bazės administravimas, procentais nuo įdiegtų funkcijų skaičiaus	P-01.29-01-02-12	100	100	100	100
13. Žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo priemonių administravimo informacinės sistemos (RRPAIS) funkcionalumo palaikymas, plėtra ir duomenų bazės administravimas, procentais nuo įdiegtų funkcijų skaičiaus	P-01.29-01-02-13	100	100	100	100
1. Įrengtas žuvininkystės produktų aukcionas	P-01.29-01-03-01	1	0	1	0

1. Kaimo bendruomenių, įgyvendinusių projektus, finansuojamus iš valstybės biudžeto lėšų, skaičius	P-01.29-01-04-01	170	313	184
2. Kaimo bendruomenių sąjungų, įgyvendinusių projektus, skaičius	P-01.29-01-04-02	5	5	100
3. Vietos veiklos grupių, įgyvendinusių projektus finansuojamus iš valstybės biudžeto lėšų, skaičius	P-01.29-01-04-03	10	11	110
1. Lėšų, skirtų maisto iš intervencinių atsargų tiekimo labiausiai nepasitirintiems asmenims Bendrijoje programos įgyvendinimui, panaudojimas, proc.	P-01.29-01-05-01	100	100	100
1. Lėšų, skirtų apmokėti žemės ūkio produktų kiekių, buvusių Lietuvos laisvoje apyvartoje įstojimo į ES dieną ir viršijusių kiekius, kuriuos galima laikyti įprastinėmis atsargomis 2004 m. gegužės 1 d., šalinimo išlaidas, panaudojimas, proc.	P-01.29-01-06-01	100	100	100
Žemės ūkio ir maisto produkcijos kokybės, saugos, konkurencingumo ir Europos Sąjungos reikalavimų įgyvendinimas	01.32			
Rezultato:				
1. Ūkininkams ir kitiems žemės naudotojams auginant iširtų ir pripažintų geros ūkinės vertės bei tinkamiausiomis Lietuvos sąlygoms naujų veislių žemės ūkio augalus, padidės jų derlingumas, proc.	R-32.1-01-01	9	9	100
Produkto:				
1. Atlikus augalų veislių ūkinio vertingumo tyrimus nustatyti atskirų tirtų veislių ūkinio vertingumo savybes ir jų tinkamumą Lietuvos agroklimate sąlygoms, veislių skaičius	P-32.1-01-01-01	350	370	105,7
1. Naujų iširtų augalų veislių skaičius, siūlomas įrašyti į „Nacionalinį augalų veislių sąrašą“	P-32.1-01-02-01	40	69	172
1. Specialių leidinių, straipsnių spaudai, pateiktos informacijos seminaruose ir kt. renginiuose apie augalų veislių savybes skaičius	P-32.1-01-03-01	20	19	95
Rezultato:				
1. Bus pateikti siūlymai Lietuvos selekcininkų sukurtas naujas geros ūkinės vertės veisles (vnt.) įrašyti į ES žemės ūkio augalų ir daržovių veislių bendruosius katalogus, kas įgalins jų sėklą dauginti ir platinti visose ES šalyse	R-32.1-02-01	12	20	166,7
Produkto:				
1. Nacionalinio augalų veislių sąrašo bei LR saugomų augalų veislių sąrašo sudarymas, vnt.	P-01.32-02-01-01	2	2	100
2. Atlikti pateiktų paraiškų ekspertizės dėl teisinės apsaugos suteikimo LR naujoms augalų veislėms, vnt.	P-01.32-02-01-02	10	8	80
3. Įsigyotos mažagabaritinės sąjamosios, vnt.	P-01.32-02-01-03	1	1	100

4. Įsigyti derliaus nuėmimo kombainai, vnt.	P-01.32-02-01-04	-	-	-	-
5. Įsigyti kultivatoriai-germinatoriai, vnt.	P-01.32-02-01-05	1	1	1	100
6. Įsigyti traktoriai, vnt.	P-01.32-02-01-06	-	-	-	-
7. Įsigyti pesticidų purkštuvai, vnt.	P-01.32-02-01-07	1	1	1	100
8. Įsigytos sėklų beicavimo mašinos, vnt.	P-01.32-02-01-08	-	-	-	-
9. Bandyminių sėklų sandėlio ir džiovyklos rekonstravimas, vnt.	P-01.32-02-01-09	1	1	1	100
Rezultato:					
1. Sukaupta ir apdorota informacija (proc.) apie įvertintų veislinių kulių ir paršavedžių veislines ir produktyvumo savybes ir apyskaitos teikiamos kaulių augintojams bei kitiems suinteresuotiems žemės ūkio veiklos subjektams	R-01.32-03-01	100	100	100	100
Produkto:					
1. Kontroliuota veislinių kaulių, tūkst. vnt.	P-01.32-03-01-01	112	147	131	
2. Nustatytas veislinių kaulių prieauglio raumeningumas, tūkst. vnt.	P-01.32-03-01-02	13	12	92	
3. Kontrolinio penėjimo metodu įvertinta paršavedžių, vnt.	P-01.32-03-01-03	680	1162	171	
4. Kontrolinio penėjimo metodu įvertinta kulių, vnt.	P-01.32-03-01-04	130	123	95	
5. Kontrolinio penėjimo metodu išauginto prieauglio kontrolinis skerdimas, vnt.	P-01.32-03-01-05	3300	3530	107	
Rezultato:					
1. Į Lietuvos Respubliką įvežami sveiki augalai ir augaliniai produktai, kurių fitosanitarinė kontrolė atliekama pasienio fitosanitarinės kontrolės postuose, regioninių augalų apsaugos ir karantino punktų kontroliuojamų augintojų Lietuvoje užauginami augalai ir augaliniai produktai atitinka fitosanitarinius reikalavimus, proc.	R-01.32-04-01	100	100	100	100
2. Kokybiški augalų apsaugos produktai tiekiami į rinką laikantis teisės aktu reikalavimų ir naudojami atsižvelgiant į naudojimo rekomendacijas bei augalų ligų prognozes, proc.	R-01.32-04-02	100	100	100	100
3. Augalai ir augaliniai produktai atitinka fitosanitarinius reikalavimus ir su fitosanitariniais sertifikatais gabenami į trečiąsias šalis bei į kitas ES šalis su augalo pasu, proc.	R-01.32-04-03	100	100	100	100
Produkto:					
1. Augalų ligų ir kenkėjų apskaitų skaičius	P-01.32-04-01-01	6000	653	11	
2. Registruotų ir perregistruotų augalų apsaugos produktų skaičius	P-01.32-04-01-02	50	53	106	
3. Augalų apsaugos produktų sandėliavimo, prekybos, pakavimo, ženklavimo ir naudojimo, patikrinimų skaičius	P-01.32-04-01-03	4000	4400	110	
4. Išduota leidimų augalų apsaugos produktų įvežimui, vnt.	P-01.32-04-01-04	30	13	43,3	

5. Išduota leidimų augalų apsaugos produktų prekybai, vnt.	P-01.32-04-01-05	180	80	44,4
6. Augalų apsaugos produktų kokybei nustatyti paimtų ir iširtų pavyzdžių skaičius	P-01.32-04-01-06	100	99	99
7. Importuojamų augalų ir augalinės kilmės produktų fitosanitarinių patikrinimų skaičius	P-01.32-04-01-07	7000	22077	3,2 karto
1. Atliktų karantininių organizmų nustatymo ekspertizų skaičius	P-01.32-04-02-01	5000	4781	95,6
2. Atliktų ne karantininių organizmų nustatymo ekspertizų skaičius	P-01.32-04-02-02	80000	126448	158,1
3. Atliktų tyrimų dėl saugomų zonų statuso skaičius	P-01.32-04-02-03	600	620	103,3
4. Į fitosanitarinį registrą per metus įregistruotų objektų skaičius	P-01.32-04-02-04	300	384	128
5. Palaikomos kompiuterizuotos programos, vnt.	P-01.32-04-02-05	8	8	100
6. Atliktų į Lietuvos vidaus rinką tiekiamų, importuojamų ir eksportuojamų šviežių vaisių ir daržovių atitikties kokybės reikalavimams patikrinimų skaičius	P-01.32-04-02-06	2500	4400	176
7. Eksportuojamų augalų, augalinių produktų ir kitų objektų fitosanitarinio patikrinimo skaičius	P-01.32-04-02-07	10000	48761	4,9 karto
8. Fitosanitarinių patikrinimų ūkiuose skaičius (nacionalinė priežiūra)	P-01.32-04-02-08	6000	5658	94,3
9. Išduotų šviežių vaisių ir daržovių atitikties kokybės reikalavimus sertifikuotų skaičius	P-01.32-04-02-09	1800	3743	2,1 karto
10. Įmonių, kurioms suteikta teisė ženklinti medicinę pakavimo medžiagą pagal Tarptautinį fitosanitarinės priemonių standartą Nr. 15, patikrinimų skaičius	P-01.32-04-02-10	100	102	102
Rezultato:				
1. Siekiant informuoti žemės ūkio subjektus, kasmet skirtingose agroklimate šalies zonosose vertinti dirvožemio agrocheminių savybių pokyčius bei parengti rekomendacijas dirvožemio derlingumui padidinti ir taršai sumažinti, rekomendacijų skaičius	R-01.32-05-01	2	2	100
Produkto:				
1. Atliktos laboratorinės analizės tiriamajame plote, tūkst. ha	P-01.32-05-01-01	40	40	100
Rezultato:				
1. Bus užtikrinta, kad naujai pateikiamos į rinką žemės ir miškų ūkio mašinos (Lietuvoje pagamintos ir įvežamos iš kitur), žemės ūkio produkcijos perdirbimo bei medienos apdirbimo įranga visiškai atitiks teisės aktų nustatytus reikalavimus, proc.	R-01.32-06-01	100	100	100
Produkto:				
1. Žemės ir miškų ūkio mašinų, žemės ūkio produkcijos perdirbimo bei medienos apdirbimo įrangos bandymų skaičius, nustatant saugos lygį bei vartojamąsias savybes bei saugos lygį pagal ES direktyvas, vnt.	P-01.32-06-01-01	75	94	125,3

2. ES direktyvų ir norminių dokumentų, pagal kuriuos pasirušta atlikti bandymus, reikalavimų įgyvendinimo skaičius	P-01.32-06-01-02	20	21	105
3. Įsigyту, sukauptų ir aktualizuotų normatyvinių dokumentų (ISO, EN, LST) bei parengtų įmonės standartų skaičius	P-01.32-06-01-03	50	87	174
4. Atlikta augalų apsaugos purkštuvų techninių tikrinimų ir techninių apžiūrų, vnt.	P-01.32-06-01-04	450	463	102,9
1. Privalomai sertifikuotų, nustatant saugos atitiktį ES direktyvų reikalavimams, bei savanoriškai sertifikuotų, nustatant vartojimo savybių atitiktį norminių dokumentų reikalavimams, mašinų skaičius	P-01.32-06-02-01	25	34	136
2. ES direktyvų ir norminių dokumentų, pagal kuriuos pasirušta vykdyti sertifikavimą, reikalavimų įgyvendinimo skaičius	P-01.32-06-02-02	20	20	100
3. Mašinų skaičius, kurioms atlikta sertifikuotų gaminių licencinė priežiūra, vnt.	P-01.32-06-02-03	15	15	100
1. Tiriant žemės ūkio technikos tobulinimo kryptis, atlikta palyginamųjų žemės ūkio technikos bandymų stoties veiklos ribose, vnt.	P-01.32-06-03-01	4	4	100
2. Teikiant pagalbą vartojamas įgyvendintų priemonių skaičius, vnt.	P-01.32-06-03-02	13	13	100
Rezultato:				
1. Lašų ir šlakų rituolių produkcijos lašinėse upėse santykis su įvertinta potencialia šių upių produkcija, proc.	R-01.32-07-01	7	7	100
2. Žuvų produkcijos išuvinamuose valstybinės reikšmės vandens telkiniuose padidėjimas lyginant su 2005 metų produkcija, proc.	R-01.32-07-02	6	6	100
Produkto:				
1. Išleidžiamų į upes lašaičių skaičius, tūkst. vnt.	P-01.32-07-01-01	100	68	68
2. Išleidžiamų į upes šlakiukų skaičius, tūkst. vnt.	P-01.32-07-01-02	250	360	144
3. Pašalintų klišių žuvų migracijai skaičius	P-01.32-07-01-03	3	3	100
1. Išleidžiamų į valstybinės reikšmės vandens telkinius žuvų ir vėžiagyvių skaičius, mln. vnt.	P-01.32-07-02-01	66	76,5	116
2. Pradedamų veisti naujų žuvų rūšių skaičius	P-01.32-07-02-02	1	1	100
1. Atliktų moksliniu laivu „Darius“ mokslinių tiriamųjų reisų skaičius	P-01.32-07-03-01	18	18	100
2. Įvykdytų Baltijos jūros žuvų išteklių tyrimų užduočių skaičius	P-01.32-07-03-02	5	5	100
Rezultato:				
1. Vertingų plėšrių žuvų kiekis palaikomas optimaliame lygyje, proc.	R-01.32-08-01	20	20	100
Produkto:				
1. Išleidžiamų į Kauno marias ir Nemuno baseiną vertingų žuvų jauniklių skaičius, tūkst. vnt.	P-01.32-08-01-01	350	318,2	90,9
Rezultato:				
1. Kontroliuojamų gyvulių primilžio didėjimas, proc.	R-01.32-09-01	3,3	1	30

Produkto:								
1. Įsigyta tarnybinių automobilių, vnt.	P-01.32-09-01-01	5	5	100				
2. Nupirkta kompiuterių ir spausdintuvų, vnt.	P-01.32-09-01-02	34	34	100				
Rezultato:								
1. Veislinių gyvulių augintojų pajamų pokytis, lyginant su prekinėjų gyvulių augintojų pajamomis, proc.	R-01.32-10-01	13	13	100				
Produkto:								
1. Atliktų kontrolinių patikrinimų skaičius, vnt.	P-01.32-10-01-01	500	2098	4,2 karto				
2. Organizuotų respublikinių veislinių gyvūnų parodų skaičius, vnt.	P-01.32-10-01-02	3	3	100				
3. Organizuotų veislinių bulių reproduktorius įvertinimų jų veislinei vertei nustatyti skaičius, vnt.	P-01.32-10-01-03	7	15	2,1 karto				
4. Organizuotų varžybų-bandymų skaičius veislinių arklų įvertinimui, vnt.	P-01.32-10-01-04	50	111	2,2 karto				
Rezultato:								
1. Sertifikuojant užtikrinama augalų dauginamosios medžiagos kokybė, proc.	R-01.32-11-01	100	100	100				
2. Tikrinimų, vykdančių augalų dauginamosios medžiagos rinkos priežiūra, skaičius, vnt.	R-01.32-11-02	300	306	102				
Produkto:								
1. Sertifikuotos žemės ūkio ir daržo dauginamosios medžiagos kiekis, t	P-01.32-11-01-01	35000	39671	113				
2. Vykdomų vegetacinių lauko bandymų skaičius, vnt.	P-01.32-11-01-02	500	503	101				
1. Paimtų ir iširtų kontrolinių bandinių skaičius (vnt.), vykdančių augalų dauginamosios medžiagos rinkos priežiūrą	P-01.32-11-02-01	30	31	103				
Rezultato:								
1. Pagal poreikį vykdančių intervencinio pirkimo grūdų kokybės valstybinę priežiūrą ir kontroliuojančių valstybės rezervę saugomų grūdų kokybė, užtikrinamas jų kokybės stabilumas ir minimalus laikymo nuostoliai, proc.	R-01.32-12-01	0,2	0,2	100				
Produkto:								
1. Vykdoma valstybės rezervės ir intervencinio pirkimo grūdų kokybės kontrolė, proc.	P-01.32-12-01-01	100	100	100				
2. Kontroliuojamų grūdų bei jų produktų kiekis taikant prietaisus Infratec tinklą, tūkst. t	P-01.32-12-01-02	100	115,8	116				
1. Tikrinamų ir kontroliuojamų grūdų saugyklų (įmonių) skaičius, vnt.	P-01.32-12-02-01	13	14	108				
2. Atliktų tikrinimų, išnagrinėtų ir patvirtintų partijų baigimo aktų skaičius, vnt.	P-01.32-12-02-02	50	91	182				
Rezultato:								
1. Siekiant, kad į apyvartą patektų tik kokybiški prekiniai pašarai, patvirtinami ir (ar) įregistruojami ūkio subjektai, gaminantys ir tiekiantys į	R-01.32-13-01	100	100	100				

apyvartą pašarus, proc.									
Produkto:									
1. Pašarų ūkio subjektų patvirtinimas, proc.	P-01.32-13-01-01	100	100	100	100				100
2. Įregistruotų pašarų ūkio subjektų skaičius, vnt.	P-01.32-13-01-02	10000	8425						84
Rezultato:									
1. Licencijuotuose sandėliuose užtikrinamas sandėliavimo taisyklių laikymasis grūdų paruošimas iki reikiamos kokybės ir jos išsaugojimas, proc.	R-01.32-14-01	100	100						100
Produkto:									
1. Licencijuotų grūdų sandėlių veiklos kontrolinių tikrinimų skaičius, vnt.	P-01.32-14-01-01	2	0						0
Informavimas, žemdirbių mokymas, švietimas ir tyrimai	01.33								
Rezultato:									
1. Įsteigta Vietos veiklos grupių, kurioms suteiktos žinios tinkamai parengti ir įgyvendinti integruotas kaimo plėtros strategijas, vnt.	R-01.33-01-01	45	48						106,7
2. Patikslinta ir parengta naujų VVG narių ir žemdirbių bei kitų kaimo gyventojų tęstinių mokymo programų, vnt.	R-01.33-01-02	25	39						156
3. Institucijos viešumą bei informacijos prieinamumą vartotojui užtikrinančių priemonių skaičius	R-01.33-01-03	60	62						103
4. Informacijos prieinamumas - Lietuvos žemės ūkio bibliotekos fondo padėjimas, proc.	R-01.33-01-04	0,1	0,18						180
5. Europos Komisijos Žemės ūkio direktoratai pateikta ataskaitų apie respondentinius ūkius, vnt.	R-01.33-01-05	1000	1000						100
Produkto:									
1. Parengtų ir išleistų griežtos apskaitos dokumentų blankų skaičius, tūkst. vnt.	P-01.33-01-01-01	100	115						115
2. Parengtos ir išleistos mokymo literatūros ir informacinio pobūdžio leidinių žemės ūkio gamybos technologijų ir verslo organizavimo, mokymo metodikos, informacijos valdymo, strateginio planavimo ir partnerystės grupių kūrimo bei kita, su Leader metodu įgyvendinimu susijusia, tematika skaičius	P-01.33-01-01-02	15	15						100
3. Organizuotų konferencijų, seminarų, dalykinių metodinių pasitarimų tęstinio mokymo tobulinimo ir Leader metodo įgyvendinimo tematika skaičius	P-01.33-01-01-03	15	19						126,7
4. Akredituotų (atestuotų) žemės ūkio konsultantų skaičius	P-01.33-01-01-04	80	488						6,1 karto
5. Žaliąjį diplomą įgijusių ūkininkų skaičius (praktiniam mokymui atrinkti ūkiai ir apmokyti ūkininkai)	P-01.33-01-01-05	50	77						154
1. Skaičius skaitytojų, besinaudojančių bibliotekos fondais, tarptautinėmis ž. ū. duomenų bazėmis internete ir CD-ROM, vnt.	P-01.33-01-02-01	900	815						90,6

2. Kaupiamo ir tvarkomo bibliotekos fondo apimtis (spaudiniai tūkst. vnt.)	P-01.33-01-02-02	144	146,5	101,7
1. Teigiama žemės ūkio srities įvaizdį kuriančių priemonių skaičius	P-01.33-01-03-01	2	3	150
2. Informacinės literatūros bei kitų informacinių ir techninių priemonių skaičius	P-01.33-01-03-02	8	9	112,5
1. Vykdytų ilgalaikių, ne trumpesnių kaip 6 mėn., tyrimų skaičius	P-01.33-01-04-01	17	17	100
2. Pavedimų pagrindu vykdytų trumpalaikių tyrimų skaičius	P-01.33-01-04-02	45	60	133,3
3. Publikuotų mokslinių straipsnių skaičius	P-01.33-01-04-03	8	11	137,5
4. Publikuotų mokslo populiarinimo straipsnių skaičius	P-01.33-01-04-04	60	91	151,7
5. Išleistų leidinių skaičius	P-01.33-01-04-05	7	11	157,1
6. ŪADT tyrime dalyvaujančių respondentų skaičius	P-01.33-01-04-06	1350	1351	100,1
Žemės ūkio administravimas ir jo tobulinimas	01.34			
Rezultato:				
1. Lietuvos Respublikos Seimo, Vyriausybės, ministerijos vadovybės, kitų suinteresuotų institucijų ir įstaigų informuotumas apie ES žemės ūkio politiką bei atstovavimą ES institucijose, proc.	R-01.34-01-01	100	100	100
2. Efektyvus Lietuvos interesų atstovavimas ES institucijose bei šių institucijų darbo organuose, proc.	R-01.34-01-02	85	87,7	103,2
3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos priemonių, už kurių įgyvendinimą atsakinga Žemės ūkio ministerija, įgyvendinimas, proc.	R-01.34-01-03	100	95	95
Produkto:				
1. ŽŪM kontroliuojami pavedimai, vnt.	P-01.34-01-01-01	600	1108	184,7
2. Parengtų teisės aktų skaičius	P-01.34-01-01-02	700	949	135,6
3. Dalyvavimas ES institucijose (ES Taryba, Europos Komisija) vykstančiuose susitikimuose, vnt.	P-01.34-01-01-03	35	44	125,7
4. Surengtų vidaus ir tarpžinybinių darbo grupių/komitetų posėdžių skaičius, vnt.	P-01.34-01-01-04	30	41	136,7
5. Peržiūrėtų ir LR Vyriausybės kanceliarijai pateiktų pozicijų skaičius	P-01.34-01-01-05	400	336	84
6. Peržiūrėtų ir LR Vyriausybės kanceliarijai pateiktų posėdžių ataskaitų skaičius	P-01.34-01-01-06	350	384	109,7
7. Surengtų seminarų ŽŪM ir jos reguliavimo srities institucijų atstovams skaičius	P-01.34-01-01-07	1	1	100
8. Medžiagos rengimas ir pristatymas (bryfingai) Lietuvoje reziduojančių ES šalių narių ambasadų atstovams dėl ES Tarybos (žemės ūkis ir žuvininkystė), vnt.	P-01.34-01-01-08	10	10	100
9. Medžiagos rengimas ir dalyvavimas tarptautiniuose ES reikalų koordinaciniuose susitikimuose (Baltijos ir Šiaurės šalių 3+3), (Baltijos šalių ir Lenkijos 3+1), vnt.	P-01.34-01-01-09	15	15	100

10. Ataskaitų apie atstovavimą teikimas Lietuvos Respublikos Seimui ir ministerijų valstybės sekretorių posėdžiams, vnt.	P-01.34-01-01-10	55	55	100
11. Elektroninių biuletenių „e-žinios“ skaičius ir/ar parengtos informacijos Ministerijos Viešųjų ryšių skyriui apie ES Bendrąją žemės ūkio politiką ir jos įgyvendinimą Lietuvoje skaičius, vnt.	P-01.34-01-01-11	10	10	100
12. Ataskaitų apie pereinamojo laikotarpio priemonių įgyvendinimo eiga skaičius, vnt.	P-01.34-01-01-12	2	2	100
13. Medžiagos rengimas LRS, LRV kanceliarijai, vnt.	P-01.34-01-01-13	50	49	98
14. Keitimosi informacija bei delegacijomis ES pirmininkavimo klausimais organizavimas, vnt.	P-01.34-01-01-14	2	2	100
15. Dalyvavimas tarptautinių organizacijų darbe, vnt.	P-01.34-01-01-15	9	9	100
16. Tarptautinių bendradarbiavimo sutarčių paruošimas, tarptautinių sutarčių teikimas ratifikavimui, vnt.	P-01.34-01-01-1	2	3	150
17. Informacijos ruošimas ir dalyvavimo tarptautinėse parodose organizavimas, vnt.	P-01.34-01-01-17	5	5	100
18. Keitimosi oficialiomis delegacijomis tarptautiniu lygmeniu organizavimas, vnt.	P-01.34-01-01-18	5	5	100
19. Rekonstruojama ministerijos administracinio pastato patalpa, kub. m	P-01.34-01-01-19	36900	36900	100
Rezultato:				
1. Užtikrintas ryšys (santykiai) tarp ES ir Lietuvos žemės ūkio srityje veikiančių institucijų, proc.	R-01.34-02-01	100	100	100
Produkto:				
1. Renkama ir teikiama informacija suinteresuotoms ES ir Lietuvos institucijoms dėl Bendrosios žemės ūkio ir žuvininkystės politikos (raštai, pranešimai el. paštu), vnt.	P-01.34-02-01-01	1200	1200	100
2. Oficialių susitikimų bei Lietuvos ir ES pareigūnų vizitų skaičius	P-01.34-02-01-02	60	60	100
3. Organizuotų susitikimų su ES šalių narių atstovais skaičius	P-01.34-02-01-03	20	20	100
4. Užmegztų naujų ryšių su ES institucijų, visuomeninių organizacijų bei verslo atstovais skaičius	P-01.34-02-01-04	20	20	100
5. Dalyvavimo ES institucijose (ES Taryba, ES Komisija) vykstančiuose susitikimuose, skaičius vnt.	P-01.34-02-01-05	250	250	100
6. Dalyvavimo ES, Lietuvos institucijų bei kitų tarptautinių organizacijų organizuotuose seminaruose, konferencijose, skaičius vnt.	P-01.34-02-01-06	20	20	100
7. Metinės veiklos ataskaitos parengimas, vnt.	P-01.34-02-01-07	4	4	100
Rezultato:				
1. Palaikoma žemės ūkio informacinė sistema, proc.	R-01.34-03-01	100	100	100
2. VĮ ŽŪKVC informacinės sistemos techninės bazės atnaujinimas ir	R-01.34-03-02	100	100	100

modernizavimas, proc.								
3. VĮ LZŪMPRRA informacinės sistemos techninės bazės atnaujinimas ir modernizavimas, proc.	R-01.34-03-03	100	100	100				100
Produkto:								
1. VĮ ŽŪIKVC duomenų bazių administravimas, vnt	P-01.34-03-01-01	2	2	2				100
2. Valstybės registrų administravimas, vnt.	P-01.34-03-01-02	4	4	4				100
3. VĮ LZŪMPRRA duomenų bazių administravimas, vnt.	P-01.34-03-01-03	2	2	2				100
Biodegalų gamybos plėtros programa	01.41							
Rezultato:								
Biodegalų kiekis, skaičiuojamas nuo bendro šalies rinkoje esančio benzino ir dyzelino, skirto transportui, kiekio (proc.).	R-41.1-01-01	4,25	5,55	131				
Produkto:								
Biodegalų gamyba, kiekis tonomis	P-41.1-01-01-01	69377	80889	117				
Specialioji žemės ūkio biudžetinių įstaigų mokamų paslaugų teikimo programa	01.81							
Rezultato:								
1. Lėšos, gautos už teikiamas mokamas paslaugas, perduodamos į valstybės biudžetą, proc.	R-01.81-01-01	100	100	100				100
Produkto:								
1. Realizuota žuvis, tūkst. vnt.	P-01.81-01-01-01	2000	1658	82,9				
2. Realizuota žuvis, t	P-01.81-01-01-02	15	23,4	156				
3. Atlikta mokamų žuvininkystės laboratorinių tyrimų, vnt.	P-01.81-01-01-03	2670	705	26,4				
4. Tiriamų Lietuvos ir užsienio šalių selekcininkų sukurtų naujų augalų veislių nustatant jų ūkinį vertingumą ir tinkamumą Lietuvos sąlygomis, skaičius vnt.	P-01.81-01-01-04	350	370	105,7				
5. Realizuota sėklinių, maistinių ir pašarinių grūdų, t	P-01.81-01-01-05	1000	974	97,4				
6. Realizuota rapsų sėklų, t	P-01.81-01-01-06	110	193	175,5				
7. Realizuota cukrinių runkelių, t	P-01.81-01-01-07	100	88	88				
8. Realizuota bulvių ir daržovių, t	P-01.81-01-01-08	70	76	109				
9. Realizuota vaisių ir uogų, t	P-01.81-01-01-09	10	7,7	77				
10. Realizuota dekoratyvinių augalų, vnt.	P-01.81-01-01-10	1000	1350	135				
11. Lietuvos valstybinio augalų veislių tyrimo centro ir augalų veislių tyrimo stočių nuomojamų patalpų plotas, kv. m.	P-01.81-01-01-11	2654	2813	106				
12. Realizuota skerdenos, cnt.	P-01.81-01-01-12	7500	8668	116				
13. Realizuota subproduktų, cnt.	P-01.81-01-01-13	1620	1877	116				
14. Realizuota kuilių spermos, dozės	P-01.81-01-01-14	1000	3290	3,3 karto				
15. Suženklinta kiaulių, vnt.	P-01.81-01-01-15	13500	10020	74,2				

16. Įvertinta kuilių, vnt.	P-01.81-01-01-16	130	123	94,6
17. Įvertinta pašavedžių, vnt.	P-01.81-01-01-17	680	1162	170,9
18. Suteikta mašinų patikros mokamų paslaugų skaičius, vnt.	P-01.81-01-01-18	65	109	167,7
19. Išnuomota nenaudojamų patalpų, m ²	P-01.81-01-01-19	2000	3965	198,3
20. Išauginta ir parduota grūdų, t	P-01.81-01-01-20	150	206	137,3
21. Realizuota leidinių, vnt.	P-01.81-01-01-21	1000	550	55
22. Griežtos apskaitos dokumentų, tūkst. vnt.	P-01.81-01-01-22	25	196,5	7,9 karto
23. Išleidžiamų į Kauno marias ir Nemuno baseiną vertingų žuvų jauniklių skaičius, tūkst. vnt.	P-01.81-01-01-23	350	318,2	90,9
24. Ištirtų bandinių, nustatant augalų dauginamosios medžiagos kokybinius rodiklius, skaičius vnt.	P-01.81-01-01-24	6000	4686	78,1
25. Išduotų grūdų ir jų produktų kokybės sertifikatų ir tyrimų protokolų/pažymų skaičius, vnt.	P-01.81-01-01-25	300	2035	6,8 karto
26. Atliktų tyrimų skaičius, vnt.	P-01.81-01-01-26	700	2160	3,1 karto
1. Lėšų, skirtų sumokėti laikinas cukraus pramonės restruktūrizavimo sumas į Europos Sąjungos biudžetą, panaudojimas proc.	P-01.81-01-02-01	100	86	86
Specialioji valstybės rezervo tvarkymo programa	01.84			
Rezultato:				
1. Sudarytas nustatyto dydžio valstybės rezervas ir užtikrintas jo saugojimas, proc.	R-01.84-01-01	100	95,6	95,6
Produkto:				
1. Valstybės rezervo saugojimas, proc.	P-01.84-01-01-01	100	95,6	95,6
Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo Orientavimo skyriaus programa (BPD įgyvendinti)	60.04			
Rezultato:				
1. Programoje numatytų lėšų išmokėjimas, proc.	R-60.04-01-01	100	98,6	98,6
2. Projektų, kuriems skirta parama, skaičius vnt.	R-60.04-01-02	1700	1694	99,6
3. Paramą gavusių jaunųjų ūkininkų dalis (proc.) nuo bendro paramą gavusių ūkių skaičiaus	R-60.04-01-03	45	55	122,2
4. Vidutinis jaunojo ūkininko ūkio dydis (paremtuose projektuose), ha	R-60.04-01-04	70	96	137,1
5. Vietos veiklos grupių, gavusių paramą vietos plėtros strategijoms įgyvendinti, skaičius	R-60.04-01-05	10	10	100
6. Paramos dėka išsaugotų ir naujai sukurtų darbo vietų skaičius	R-60.04-01-06	10000	12773	128
7. Lietuvos savivaldybių, pasinaudojusių BPD parama žemės ūkio vandentvarkos projektams įgyvendinti, procentas	R-60.04-01-07	30	43	143
Produkto:				

1. Paremtų projektų į žemės ūkio valdas skaičius	P-60.04-01-01-01	650	678	104
2. Paremtų jaunųjų ūkininkų skaičius	P-60.04-01-01-02	650	800	123
3. Paremtų projektų žemės ūkio produktų perdavimo bei rinkodaros gerinimui skaičius	P-60.04-01-01-03	30	32	107
4. Paremtų projektų kaimo vietovių pritaikymui ir plėtrai skaičius	P-60.04-01-01-04	125	91	73
5. Paremtų projektų, susijusių su miškų ūkio plėtra skaičius	P-60.04-01-01-05	70	73	104
6. Paremtų projektų, skirtų LEADER+ priemonės įgyvendinimui pasirengti bei pilotiniams projektams įgyvendinti, skaičius	P-60.04-01-01-06	100	106	106
7. Paremtų projektų mokymui skaičius	P-60.04-01-01-07	39	39	100
8. Suorganizuotų profesinio mokymo kursų skaičius	P-60.04-01-01-08	960	724	75
Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo Garantijų skyriaus programa	60.05			
Rezultato:				
1. Programoje numatytų lėšų išmokėjimas, proc.	R-60.05-01-01	100	99,98	100
2. Paramos sklaida – paramą gavusių žemės ūkio veiklos subjektų dalis (proc.) nuo visų deklaruojamųjų žemės ūkio naudmenas	R-60.05-01-02	60	70	116,7
3. Vidutinio ūkio dydžio padidėjimas (proc.) lyginant su 2004 m.	R-60.05-01-03	35	LAEI atlieka tyrimą	
4. Ekologinių ūkių plotas padidėjimas (kartais) lyginant su 2004 m.	R-60.05-01-04	4,5	3	66,7
5. Apželdintas mišku plotas, ha	R-60.05-01-05	5000	5429,8	108,6
Produkto:				
1. Paramos gavėjų, pasinaudojusių ankstyvo pasitraukimo iš prekinės žemės ūkio gamybos parama, skaičius, vnt.	P-60.05-01-01-01	20547	20547	100
2. Paramos gavėjų, pasinaudojusių priemonės „Mažiau palankios ūkininkauti vietovės ir vietovės su aplinkosaugos apribojimais“ parama, skaičius, vnt.	P-60.05-01-01-02	319049	320572	100,5
3. Paramos gavėjų, pasinaudojusių priemonės „Agrarinė aplinkosauga“ parama, skaičius, vnt.	P-60.05-01-01-03	2959	2959	100
4. Bendras plotas, kuriame įgyvendinama priemonė „Agrarinė aplinkosauga“, ha	P-60.05-01-01-04	94417	95759,14	101,4
5. Paramos gavėjų, pasinaudojusių priemonės „Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“ parama, skaičius, vnt.	P-60.05-01-01-05	1022	1022	100
6. Paramos gavėjų, pasinaudojusių priemonės „Pusiau natūrinių restruktūrizuojamų ūkių rėmimas“ parama, skaičius, vnt.	P-60.05-01-01-06	2634	2634	100
7. Paramos gavėjų, pasinaudojusių priemonės „Standartų laikymasis“ parama, skaičius, vnt.	P-60.05-01-01-07	5684	5684	100
8. Projektų pagal priemonę „Techninė parama“ skaičius, vnt.	P-60.05-01-01-08	12	12	100

Žuvininkystės orientavimo finansinės priemonės programa		60.06			
Rezultato:					
1. Programoje numatytų lėšų išmokėjimas, proc.		100		99,23	99,2
2. Projektų, kuriems skirta parama, skaičius		115		127	110,4
3. Paramos dėka išsaugotų ir naujai sukurtų darbo vietų skaičius		80		87	108,8
4. Modernizuotų akvakultūros ir žuvų perdirbimo įmonių procentas		34		31	91,2
Produkto:					
1. Žvejybos laivų, atiduotų į metalo laužą, skaičius		2		2	100
2. Žvejų, gavusių kompensacijas netekus darbo žvejybos laive dėl jo atidavimo į metalo laužą, skaičius		25		27	108
Tiesioginių išmokų ir rinkos reguliavimo priemonių finansavimas					
Rezultato:					
1. Prognozuojamas žemdirbių pajamų (kartu su tiesioginėmis ir kompensacinėmis išmokomis), skaičiuojant vienam dirbančiajam, pokytis lyginant su praėjusiais metais, proc.		10		10 (laukiamas)	100 (laukiamas)
Produkto:					
1. Žemės ūkio subjektų pajamų palaikymas, mokant tiesiogines išmokas, proc. nuo ES mokamų T1		45		50	111
2. Paraiškų paramai už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus gauti skaičius, vnt.		195000		183000	94
3. Vidutinis valdos dydis, ha		13,5		14,3	106
4. Mokėta papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų už grūdinių ankštinių, rapsų pasėlius, tūkst. ha		1146,6		1271	111
5. Mokėta papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų už linus, ha		1000		385,01	39
6. Mokėta papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų už karves žindenes tūkst. vnt.		46,5		44,4	95
7. Mokėta papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų už eriavedes, tūkst. vnt.		17,3		17,3	100
8. Mokėta atsiėtų nuo gamybos skerdimo išmokų už galvijus, tūkst. vnt.		200		189,3	95
9. Mokėta susietų su gamyba specialiųjų išmokų už bulius, tūkst. vnt.		97		71,24	73
10. Mokėta atskirų tiesioginių išmokų už kvotinio baltojo cukraus toną tūkst. t		103		103	100
11. Mokėta papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų už rinkai patiekta pieno, tūkst. t		1400		1374	98
1. Parama su bitininkyste susijusiems projektams, vnt.		130		246	189
2. Paramos gavėjams kompensuoti iki 20 proc. patirtų išlaidų, proc.		20		20	100

3. Suteikta pagalba ūkio subjektams, organizuojantiems pieno pateikimą ikimokyklinio ir mokyklinio lavinimo įstaigose, kai pieno kaina kompensuojama 100 proc., vnt.	P-65.01-01-02-03	260	305	117
4. Supirktą intervenciniu būdu grūdų, tūkst. t	P-65.01-01-02-04	80	3,1	4
5. Saugota privačiai sūrių (kiekį nustato ES), t	P-65.01-01-02-05	700	700	100
6. Pagalbos schema - Geriamojo pieno suvartojimas ikimokyklinio ir mokyklinio lavinimo įstaigose, t	P-65.01-01-02-06	500	600	120
7. Pagalbos schema - Sviesto (grietinėš) panaudojimas kitų maisto produktų (ir ledų) gamyboje ir ne pelno organizacijose, t	P-65.01-01-02-07	300	0	0
8. Bulvių krakmolo gamybos kvota, t	P-65.01-01-02-08	1211	0	0
9. Sausų pašarų gamybos kvota, t	P-65.01-01-02-09	650	650	100
10. Trumpojo pluošto linų gamybos kvota, t	P-65.01-01-02-10	3463	213,23	6
11. Ilgojo pluošto linų gamybos kvota, t	P-65.01-01-02-11	2263	70,88	3
1. Lėšų, skirtų padengti delspinigius, susidariusius dėl administravimo klaidos panaudojimas, proc.	P-65.01-01-03-01	100	100	100
1. Lėšų, skirtų padengti įsiskolinimą Europos Sąjungos biudžetui, panaudojimas, proc.	P-65.01-01-04-01	100	0	0
Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai programa	66.01			
Rezultato:				
1. Paramos sklaida – paramą gavusių žemės ūkio veiklos subjektų dalis (proc.) nuo visų deklaruosiujų žemės ūkio naudmenas	R-66.01-01-01	50	39,43	79
2. Paramą gavusių jaunujų ūkininkų skaičius	R-66.01-01-02	700	550	79
3. Pasirašytų sutarčių skaičius	R-66.01-01-03	2000	1284	64
Produkto:				
1. Asmenų, dalyvavusių pagal priemonę „Profesinis mokymas ir informavimo veikla“ mokymo kursuose, skaičius	P-66.01-01-01-01	5000	8000	160
2. Parodomųjų bandymų, demonstracinių eksperimentų skaičius	P-66.01-01-01-02	40	0	0
3. Konsultuotų ūkininkų skaičius	P-66.01-01-01-03	4000	0	0
4. Konsultuotų miško savininkų skaičius	P-66.01-01-01-04	200	0	0
5. Gavusių paramą jaunujų ūkininkų skaičius	P-66.01-01-01-05	700	550	79
6. Pagal priemonę „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“ perleidusių ūki ūkininkų skaičius	P-66.01-01-01-06	700	945	135
7. Parentų pusiau natūrinių ūkių skaičius	P-66.01-01-01-07	0	476	100
8. Gavusių investicinę paramą pagal priemonę „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ ūkių skaičius	P-66.01-01-01-08	300	76	25
9. Parentų projektų pagal priemonę „Miškų ekonominės vertės didinimas“	P-66.01-01-01-09	22	1	5

skaičius								
10. Paremtų vandentvarkos projektų skaičius	P-66.01-01-01-10	20	1	5				
11. Paremtų žemės konsolidacijos projektų skaičius	P-66.01-01-01-11	0	-	-				
12. Paramą gavusių įmonių pagal priemonę „Žemės ūkio produktų perdirbimas, rinkodara bei naujų produktų kūrimas“ skaičius	P-66.01-01-01-12	15	4	27				
1. Paremta pagal priemonės „Agrarinė aplinkosauga“ programą „Kraštovaizdžio tvarkymas“ projektų skaičius	P-66.01-01-02-01	2200	2081	95				
2. Paremtų ekologinių ūkių skaičius	P-66.01-01-02-02	1000	890	89				
3. Paremtų projektų pagal priemonės „Agrarinė aplinkosauga“ programą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“ skaičius	P-66.01-01-02-03	0	-	-				
4. Paremtų projektų pagal priemonės „Agrarinė aplinkosauga“ programą „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ skaičius	P-66.01-01-02-04	0	-	-				
5. Pagal priemonės „Apželdinimas mišku“ paremtų žemės savininkų skaičius	P-66.01-01-02-05	0	-	-				
6. Paremtų projektų pagal priemonę „Miškininkystės potencialo atkūrimas ir prevencinių priemonių įdiegimas“ skaičius	P-66.01-01-02-06	0	-	-				
7. Paremtų NATURA 2000 pareiškėjų skaičius	P-66.01-01-02-07	1000	825	83				
8. Paremtų pareiškėjų ūkininkaujantių vietovėse su kliūtimis skaičius	P-66.01-01-02-08	100000	66144	66				
1. Paramą gavusių labai mažų įmonių (mikroįmonių) kaime skaičius	P-66.01-01-03-01	80	0	0				
2. Paramą gavusių turizmo plėtros veiklų skaičius kaime	P-66.01-01-03-02	96	0	0				
3. Paremtų kaimų pagal priemonę „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ projektų skaičius	P-66.01-01-03-03	30	0	0				
1. Paremtų VVG skaičius	P-66.01-01-04-01	10	1	10				
2. Projektų, atrinktų per VVG, skaičius	P-66.01-01-04-02	0	-	-				
1. Įsisavintų lėšų, skirtų techninei paramai, dalis, proc.	P-66.01-01-05-01	16	24	150				
1. Išlaidų, susijusių su perkant prekes ir paslaugas sumokėta PVM suma, kompensavimas proc.	P-66.01-01-07-01	18	18	100				
Europos žuvininkystės fondo programa	67.01							
Rezultato:								
1. Paskelbti kvietimai teikti paraiškas, vnt.	R-67.01-01-01	4	6	150				
2. Gautų paraiškų skaičius, vnt.	R-67.01-01-02	10	51	5,1 karto				
3. Apmokyta žuvininkystės regiono vietos veiklos grupių narių, vnt.	R-67.01-01-03	10	55	5,5 karto				
Produkto:								
5. Susikūrusių žuvininkystės regiono vietos veiklos grupių skaičius, vnt.	P-67.01-01-01-05	3	7	2,3 karto				
Žuvininkystės duomenų rinkimas ir kontrolė (70.01)								
Rezultato:								

1. Surinkti, apdoroti ir pirmuoju teikimu siunčiami Europos Komisijai biologiniai ir ekonominiai duomenys apie programos vykdymą atitiks nustatytus Europos Komisijos reikalavimus, proc.	R-70.01-01-01	100	100	100
Produkto:				
1. Atlikti moksliniai tyrimai, vnt.	P-70.01-01-01-01	2	2	100
2. Pasieltas surinktų duomenų tikslumas, proc.	P-70.01-01-01-02	25	25	100
Rezultato:				
1. Patikrinta menkių iškrovimų Klaipėdos uoste, proc.	R- 70.01-02-01	30	50	166,7
Produkto:				
1. Iškrovimų Atlanto vandenynė sužvejojusių žuvų šalių narių uostuose patikrinimas, vnt.	P-70.01-02-01-01	1	1	100
2. Laivų patikrinimas žvejybos rajonuose Baltijos jūroje, vnt.	P-70.01-02-01-02	70	71	101,4
3. Dalyvavimas kontrolės misijose ES žvejybos kontrolės laivuose, vnt.	P-70.01-02-01-03	2	3	150
4. Surengta seminarų žvejybos kontrolės klausimais, vnt.	P-70.01-02-01-04	2	2	100

Ministerijos, Vyriausybės įstaigos, įstaigos prie ministerijos (kurios vadovas yra Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų valdytojas), apskrities viršininko, kitos Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskaitingos valstybės institucijos ar įstaigos veiklos ataskaitos formos 2 priedas

**ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS 2008 M. VYKDYTOMS PROGRAMOMS
PATVIRTINTŲ IR PANAUDOTŲ ASIGNAVIMŲ SUVESTINĖ**

Programa	Patvirtinti (įskaitant patikslinimus) asignavimai (tūkst. Lt)	Panaudoti asignavimai (tūkst. Lt)	Panaudojimo procentas
1. Lietuvos žuvų ūkio administravimas	4 962,0	4 946,2	99,68
2. Specialioji kaimo rėmimo programa	169 889,0	154 330,1	90,84
3. Žemės ūkio ir maisto produkcijos kokybės, saugos, konkurencingumo ir Europos Sąjungos reikalavimų įgyvendinimas	47 127,8	46 887,5	99,49
4. Informavimas, žemdirbių mokymas, švietimas ir tyrimai	8 058,6	7 615,4	94,50
5. Žemės ūkio administravimas ir jo tobulinimas	46 745,0	46 234,5	98,91
6. Biodegalų gamybos plėtros parama	27 900,8	6 914,9	24,78
7. Specialioji žemės ūkio biudžetinių įstaigų mokamų paslaugų teikimo programa	73 104,0	63 949,3	87,48
8. Specialioji valstybės rezervo tvarkymo programa	7 592,1	3 061,1	40,32
9. Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo Orientavimo skyriaus programa (BPD įgyvendinti)	150 771,0	118 240,3	78,42
10. Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo Garantijų skyriaus programa	316 325,5	314 812,2	99,52
11. Žuvininkystės orientavimo finansinės priemonės programa	22 563,2	22 010,3	97,55
12. Tiesioginių išmokų ir rinkos reguliavimo priemonių finansavimas	983 190,6	814 372,1	82,83
13. Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai programa	887 625,4	377 433,3	45,52
14. Europos žuvininkystės fondo programa	54 902,7	3 385,4	6,17
15. Žuvininkystės duomenų rinkimas ir kontrolė	940,1	773,0	82,23
Iš viso asignavimų valdytojo programoms	2 801 697,8	1 984 965,6	70,85

Ministerijos, Vyriausybės įstaigos, įstaigos prie ministerijos (kurios vadovas yra Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų valdytojas), apskrities viršininko, kitos Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskaitingos valstybės institucijos ar įstaigos veiklos ataskaitos formos 3 priedas

**ĮSTAIGŲ PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS 2008 M. VYKDYTOMS PROGRAMOMS
PATVIRTINTŲ IR PANAUDOTŲ ASIGNAVIMŲ SUVESTINĖ**

Programa	Patvirtinti (įskaitant patikslinimus) asignavimai, tūkst. Lt	Panaudoti asignavimai, tūkst. Lt	Panaudojimo procentas
1. Žemės tvarkymas ir administravimas <i>(programą vykdo Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos)</i>	6 609	6 549,9	99,1
2. Specialioji žemės reformos vykdymo ir žemės informacinės sistemos kūrimo programa <i>(programą vykdo Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos)</i>	187 694,6	186 005,3	99,1
3. Lietuvos valstybinio geodezinio pagrindo plėtra ir tobulinimas, Lietuvos teritorijos, ekonominės zonos ir kontinentinio šelfo kartografavimas <i>(programą vykdo Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos)</i>	4 972,0	4 798,3	96,5
Iš viso asignavimų valdytojo programoms	199 275,6	197 353,5	99,0
4. Parama žemės ūkiui ir maisto pramonei <i>(programą vykdo Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos)</i>	48 052	48 033,6	99,96
Iš viso asignavimų valdytojo programoms	48 052	48 033,6	99,96